

Petrov arhipelag

skice iz života mladih, urbanih profesionalaca

“Bilo je to u doba kada su bogate zemlje, načičkane industrijama, nakrcane radnjama, otkrile novu religiju, projekat dostojan napora koje je čovek podnosio milenijumima: napraviti od sveta jedno veliko preduzeće”

*Rene Viktor Piles
Proklinjač*

SADRŽAJ

Usporavanje	3
U službi njenog veličanstva.....	3
Kosmos.....	4
Proces.....	5
Donje rublje	7
Prsten mladog čarobnjaka	12
Poklopac i uspomene.....	13
Gospodin Vu, prvorođeni.....	16
Dominikanska republika.....	17
Jogurt i burek	18
Porodiljsko odsustvo	19
Deca cveća	20
Klub.....	21
Kći.....	24
3 = 5	25
Pakovanje	27
Dekartov san.....	28
Pod brestovima.....	30
Vreme.....	32
Na prvi pogled.....	35
Retro.....	37
Alfa.....	40
“Žena sa noćnom posudom”	42
Omlet.....	44
Starac i zvezde	46
Stari most	48
Transmutacija.....	49
Familija	51
Muzika miliona	52
Oluja u flaši votke	54
Konsultacije	55
Gde stanuje vaša ljubav?	57
Transfer	60
Spam.....	62
Lift.....	63
Prašina.....	66
Srce	68
Žvaka.....	70
Novo ime.....	75
San.....	77
Budjenje	80
Belo	86
Bura.....	90

Usporavanje

Petar se trudio da isključivo peške odlazi na posao. Tako i jutros, dok su pored njega promicale reke skupih i elegantnih automobila, hodao je nogu pred nogu, uporno i brzo kao kakav budistički monah.

Negde u blizini centra sustigao ga je Nikolas Zavidov, kolega sa posla. Zaustavio je na čas svoj crveni automobil.

"Upadaj", povika Nikolas.

"Ne, hvala, hoću da hodam.

"Danas si na odmoru?", upita Nikolas.

"Nisam, samo hoću da hodam."

Nikolas je klimnuo glavom i odvezao se.

Petar je nastavio. Uskoro se našao u centru grada. Tamo se radnje još nisu bile otvorile, ali su prodavačice, stajale pred vratima, cupkale zbog zime i čekale poslovdje da im otključaju.

U izlogu jedne prodavnice nudila su se skupa vina.

U izlogu druge najnoviji audio uređaji.

U izlogu treće stajali su izloženi ženski kostimi na lutkama.

Bilo je mnogo radnji...

Jedan biro se upravo bio otvarao. Kroz prozore, Petar je video kako se sekretarice užurbano krecu kao navijene, možda kao oni likovi u japanskom pozorištu.

Nedaleko odatle, proticala je reka. Petar je zastao na mostu i nagnuo se ka vodi koja je bila mutna, neprozirna i jasno se moglo osetiti kako teče.

U službi njenog veličanstva

Petrova devojka je mnogo vremena provodila na internetu. Volela je da chat-uje, tako je jednom i upoznala Denisa, koji je bio vrlo zanimljiv čovek. Toliko je Denis Petrovoj devojci bio zanimljiv da je posle mesec dana chatovanja i dva tajna susreta odlučila da raskine i ode da živi sa Denisom.

Petru se to uopšte nije svidelo i isprva je tražio objašnjenje i pokušavao da je

odvрати. Čitave jedne noći (prve posle njene objave da raskida) su razgovarali u krevetu i ona mu je detaljno objašnjavala kako je druženje sa Denisom veoma važno za nju, veoma dobro za sveobuhvatan razvoj njene ličnosti. Neki aspekte objasnila je jako detaljno, detaljnije nego što je Petar zapravo i želeo da čuje. Od nekih pikanterija hvatala ga je jeza i osećao se, slušajući ih, bednim i vrlo poniženim.

Razgovor nije bio mnogo plodotvoran: Petar bi pokušavao da je odvрати rečima da njega, Petra, ona poznaje, da on može da se promeni ako nije zadovoljna, a da Denisa ne poznaje dovoljno, da možda i taj Denis ima svojih loših strana, ali nije vredelo.

"Svako za sebe bira najbolje, svako grabi svoju šansu, i ako me voliš, treba da budeš srećan što mi je sa Denisom dobro i uzbudljivo", tako je rekla.

Na kraju se Petar složio, predao. Sledećeg dana, Petrova devojka se spakovala i otišla. Za ostatak stvari, rekla je, vratiće se uskoro.

Tog dana Petar nije otišao na posao. Rekao je svima da je bolestan, a kada je pala noć legao je ispred televizora. Okretao je dugo kanale, nije mu se išlo u spavaću sobu, nije želeo da ugleda taj prazni bračni krevet. Ona mu je sada jako nedostajala, tako strašno da mu se činilo da mu je u grudima rupa. Osećao se kao da mu neko vrhom kišobrana probada želudac.

A na jednom od kanala išao je Petrov omiljeni film o tajnom agentu 007, Bondu James-u. Taj čovek nije bio kao on, bio je moćan i bogat i slavan, i vozio je neobična kola, sve mlade i zanimljive žene su naprosto jurile za njim, ali, kako je Petar primetio, James ipak nije imao porodicu. A da je imao, ko zna kako bi i on prošao pored sve obuke i sposobnosti koje je imao za zanimanje Tajnog agenta....

Bez obzira, bilo je zanimljivo pogledati ponovo taj film, kako se agent u službi Njenog Veličanstva bori protiv raznih negativaca i uspešno ih pobedjuje slamajući usput mnoga ženska srca.

Kosmos

Petar je opet pobegao sa posla. Stoji na velikoj terasi, na sporednom ulazu u firmu. Napolju je vedro i Petar se pita kako to da su nasi životi tako svakodnevno bačeni i prezreni.

Odjednom primećuje kako mu se približava Gospodin Leon, visoki menadžer. Petar bi mogao da šmugne pre nego što ga ovaj vidi, ali ne želi da ispadne kukavica. Ostaje mirno da stoji sa šoljom kafe.

"Dobar dan"

"Dobar dan"

Gospodin Leon gleda šta to Petar gleda.

Gore, na plavom nebu, stoji, kao zakačena mesečeva kugla. Čudan je i bled, taj dnevni Mesec. Vide mu se usahla mora, vidi se bolje nego noću, da je u pitanju lopta, nebesko telo. Na Petrovo iznenadjenje, Leon kaže: "Znaš, gledajući Mesec, shvatam da smo mali, sićušni. Letos sam na francuskoj rivijeri gledao zvezde..."

"I?"

"I osetio sam se tako, mali, beznačajan."

Petar se pita, otkud ova filozofska crta kod gospodina Leona? Je li sve samo štos, teatar, koji je Leon smislio da se približi Petru, nešto iz priručnika za menadžere. Leon čuti. Na trenutak, i on i Petar su samo dva ljudska bića izdvojena iz tog užasnog kupoprodajnog odnosa u kome jedan prodaje svoj rad i život ambiciji drugog.

Gledaju Mesec. "Možda je i Leonu, kao i njemu žao što neće dan provesti napolju, trčeći po šljunku pored široke reke koja teče u susedstvu.", tako razmišlja Petar. "Kako su mali pred beskrajem kosmosa, kako su samo smrtni. Kako je samo lepo biti ushićen pukim postojanjem, po sebi, barem na tren.

Ali Leon onda kaže: "Ipak, ova filozofija neće nam pomoci da ostvarimo rast akcija." Petar čuti, praveći se da razume Leona, da odobrava, klima glavom. Kao po komandi, obojica se okreću, odlaze prema vratima. Ulaze smrknuti i ozbiljni u radne prostorije.

Kosmos ostaje napolju, usamljen i neopisiv.

Proces

Neko mora da je oklevetao Petra, ili su možda samo primetili da njegov radni učinak i poslovni entuzijazam nisu više isti kao ranije, ili se nije dovoljno srdačno smejaio šalama kolega ispričanih uz kafu. Ili.. ili je samo bio red na Petra... Tek, visoki menadžer, Gospodin Leon pozvao ga je jednog jutra u svoju kancelariju.

"Petre, upoznaćeš Azukat", rekao je gospodin Leon značajno.

Azukat je bio značajna turistička odrednica, nadasve kulturni grad sa mnoštvom hotela, galerija, klubova, bordela, golf terena i starih crkvi u svojoj okolini.

"Kako u Azukat?". promuća Petar.

"Tako, za dva meseca ideš na kurs, u Azukat", odgovori mu gospodin Leon. Kazao je to veoma značajno, naglašavajući, baš kao da je bog koji svojom izjavom obznanjuje

nameru da stvori svet. I u toj recenici ne bi ništa što bi ostavljalo mesta za eventualnu diskusiju.

Ipak, Petar upita: "Kakav je to kurs?"

"Time management", odgovori gospodin Leon ponosno.

Zaista kurs "Time management-a" beše vrhunac vrhunca, kurs "poslovne orijentacije i assesment-a" kako su ga reklamirali, jedinstvena prilika za lično usavršavanje, networking i sparivanje sa mladim urbanim profesionalcima suprotnog, ili možda čak i istog pola... Dalje, radilo se o jedinstvenom gestu Kompanije, gestu poverenja, gestu koji bi i glup razumeo, gestu koji zaposlenom uliva sigurnost, vraća mu miran san, ako je posumnjao u svoj „performace“, jednom rečju, gest koji stvara utisak kao da te je Tvorac potapšao po ramenu.

Ali, nasuprot Leonovim očekivanjima, Petru, ta ideja o ličnom razvoju ipak nije bila baš mnogo primamljiva. U toku tih inkriminiranih nekoliko dana kursa mogao bi da odgleda čitav serijal filmova o Bondu Jamesu, tajnom agentu u službi Njenog Veličanstva. Mogao bi da konačno opere prozore. Mogao bi da svako popodne leži u krevetu i razmišlja o tome kako će sledećeg dana otpočeti novi, drugačiji i bolji život...

Šta god da bi se odlučio da radi, činilo mu se da je sve smislenije od kursa "Time management-a".

Pokušao je stoga da se odupre: "Mogli bi da nadujemo literaturu o Time managementu". Eto ja bih to sam mogao da naučim. Možda nije baš neophodno da idem na kurs. Tako bi i za firmu bilo jeftinije..."

Ovakav odgovor razbesneo je gospodina Leona koji je na čas pocrvaneo u licu, ali se brzo smirio, zahvaljujući samokontroli i metodama meditacije za visoke menadžere koje je redovno praktikovao.

"Novac za kurs je već rezervisan", reče on veselo. "A kada je novac tu, red je i da se potroši. Sem toga, ti davno nisi išao na kurseve, mislimo da ti je ovaj kurs potreban da bi radio produktivnije, da bi Firma imala više koristi od tebe."

"Ovoga puta", naglasio je gospodin Leon, "svako će imati zasebnu sobu, u hotelu prve kategorije. Kažu da je nameštaj ručne izrade, "design by Piere", podno grejanje, restoran hotela je takodje na nivou"

Petar ga više nije slušao. Stajao je i klimao glavom. „Sada mogu da idem?“, upitao je skrušeno.

„Idi i pohvali se kolegama“, odgovori Leon, na šta je Petar užurbano izašao našavši se u velikoj prostoriji sa nizom monitora. Tu se svakodnevno odvijala većina radnih aktivnosti Petrove firme. Jedno vreme stajao je ispred Leonovih vrata, kao da ne zna kuda da krene, a onda se uputi ka svom radnom mestu. Na njegovom monitoru su se vrtele linije

„screen saver-a“, bilo je tiho, većina kolega bila je negde na „team building“ seansi. Bilo je naravno teško i neprijatno ponovo započeti posao, i Petar se silio, kao i uvek. Ipak, beše navikao na to svakodnevno nasilje radnog mesta, polako je tonuo u slatku rutinu, sličnu anesteziji, stanje lišeno svih izazova i sumnji. U njemu se nije bavio neprijatnim mislima, samo je, kao i svi, bez razmišljanja ili emocija, radio, radio, radio svoj besmisleni posao, a osećaj da radi, da učestvuje, da nešto procesira i proizvodi pružao mu je, ako ne osećaj zadovoljstva, a onda kakvo-takvo olakšanje - činio je ono što se očekivalo od njega..

Samo, pre nego što je potpuno potonuo u slatku obamrlost stigao je da pomisli još jednom na pretnju najavljenog kursa.

Donje rublje

Samim tim što je nedavno raskinuo, Petra su na poslu smatrali samcem. On, naravno nije bio jedini samac u firmi, većina zaposlenih su zapravo bili samci jer uprava kompanije je rado zapošljavala samce i kandidati za posao koji su bili samci imali su određenu, neizgovorenu, nepisanu prednost u odnosu na ostale.

Jer, samci i samice su dolazili na posao ranije od ostalih i ostajali duže. Na poslu im je bilo zabavnije nego kući, bili su ambiciozni, nisu izostajali kad im se deca razbole, nisu bili opterećeni porodičnom svakodnevnicom. Posao im je jednostavno bio sve. Pored posla, samci i samice su se uglavnom angažovali na različitim poljima vezanim za lično usavršavanje. Odlazili su na razne kurseve, recimo na ples ili kurs ronjenja, sve u nadi da će tamo sresti neku sebi srodnu dušu, marljivo su radili na svom duhu, a i na telu u fitnes salama, brusili mišiće i negovali lepotu, spremajući sebe za onaj trenutak kada će učiniti sve da očaraju voljeno biće kada ga jednom u budućnosti sretnu. Mnogi su sa strašću uređivali svoje domove, radovali se esteticima i stilu, kupovali umetnička dela i izučavali mistiku, jogu i borilačke veštine. Činilo im se da su, barem duhom, mnogo mladji od porodičnih ljudi utonulih u rutinu zajedničkog života.

I Karmen je bila jedna od takvih samica. Uvek po malo nervozna, najviše zbog tesne odeće i obuće koju je nosila, uvek spremna da se osmehne, nekada ljupko, nekada bogami histerično. Ljudi se razneže kada je sretnu na hodniku, kada obučena kao devojčica, slaže lice u osmeh, onako, u etapama, na razdele, prvo se zategnu mišići lica, pa se jagodice podignu, na čas ostanu tako, kao da lebde, a onda mozak izda racionalnu komandu mišićima i oni se opuste. Eto to je bio taj osmeh.

Kada je Karmen čula da je Petar postao samac, naglo je počela da se interesuje za njegov posao. Prilazila je njegovom stolu, sedala na njega okrenuta Petru, puštajući da joj se noge klata i katkad ga samo ovlaš dodirnu, kao da ga podsećaju da su tu .. Jednom, tako, dok je sedela na Petrovom radnom stolu i intenzivno klatila nogama, Karmen iznenada upita Petra:

“Šta radiš za vikend?”

“Ko, ja?” bio je Petar zbunjen.

“Pa da, ti, mogli bi zajedno da izadjemo...”

Ove reči uzbudiše Petra. Nije da je bio naročito očaran sa Karmen, ali pomisao na to da za vikend neće ostati sam i dvoumiti se da li da gleda televiziju ili da od dosade kod kuće završava neke stvari vezane za posao naprosto ga je ushitila. U njegovom životu iznenada se pojavila nekakva alternativa, nada, san o voljenoj osobi koja će ga razumeti, sa kojom će deliti onih dosadnih i zakonski neumitnih četrdesetosam sati profesionalne neaktivnosti između petka i ponedeljka. Naravno da je pristao....

Sledeće subote našli su se u samom centru. Tu Petar već duže vremena nije zalazio vikendom i sada mu je bilo neobično, onako nenaviknutom na kretanje mase, na to kolektivno traganje za idealnim proizvodima koji su vam potrebni, koje sa zadovoljstvom donosite kući i ubrzo se razočaravate, našavši se, koliko sledećeg vikenda, u potrazi za novima, još boljima i još savršenijima....

Gužva je dakle bila nesnosna, izgledalo je da su svi tu: oba pola, sve starosne kategorije, predstavnici svih rasa i svih klasa koje su stanovale u Petrovom gradu. Svi su se bili našli u centru, gde je bila skoncentrisana većina radnji.

“Kuda ćemo sada”, upita Petar Karmen, “možda bolje da odemo u neku prirodu, gužva je ovde.”

“Ali, meni je potrebno novo donje rublje, novi komplet”, bila je Karmen kategorična. “A osim toga, danas su i popusti u većini robnih kuća...”

“Pa zar ne bi mogla da kupiš neki drugi dan, kad ima manje ljudi?” pokušao je Petar da odvraći Karmen, ali ona je bila nepokolebljiva:

“Ne, to mi je potrebno baš danas, ne mogu da čekam drugi dan, a sem toga”, dodala je sa mnogoznačnim osmehom na licu, “ti si mi potreban pri kupovini donjeg rublja”

“Ja?”, zabezeknuo se Petar.

“Da, treba da mi pomogneš da izaberem.”

Pred ovim zahtevom Petar nije imao kud i tako su se ubrzo našli na drugom spratu robne kuće U&A, u carstvu ženskih gaća, brushaltera, čarapa, i uopšte rublja svih mogućih vrsta, boja i namena, od onih standardnih, do skupih i ekstravagantnih, od onih malih za anoreksične šiparice, do onih ogromnih modela, namenjenih raskrupnjanim tetkama i bakama.

Čim su Petar i Karmen koraknuli sa pokretnih stepenica, odmah su se uključili u neobičnu dinamiku, komešanje, unezvereno kretanje: uzmućane žene svih rasa i uzrasta, napeto i na ivici hysterije preturale su po hrpama rublja, grabile krpe iz velikih gomila krpa, prinosile ih grudima ili kukovima, trčale u kabine, isprobavale i zatim trčale nazad još nezadovoljnije i nesrećnije, u potrazi za idealnim izborom. Na Petrovo čudjenje, u svemu ovome, ženama su asistirali “njihovi muškarci”, takodje svih uzrasta i vrsta. Oni su, jedva suzbijajući dosadu, umor i nervozu čekali ispred kabina i odgovarali

na pitanja "svojih" žena, sve vezano za rublje, o tome da li dobro stoji, da li naleže, da li je "seksi", da nije premalo, ili još gore preveliko. Sa užasnim grčem u želucu, Petar shvati šta se od njega očekuje, ali nije imao kud, prepustio se događajima kao osudjenik na smrt.

"Hajdemo", reče Karmen i Petar, mirno kao pas, podje za njom prema nizu kabina ispred kojih se formirao red, jer mesta nije bilo za sve pripadnice lepšeg pola koje su neizostavno želele da se ponove....

Posle nekog vremena i Karmen beše stigla na red. Ona pomeri zavesu na vratima kabine, odakle je zapahnu kombinovani miris parfema, znoja i neopranih nogu, sasvim očekivan na takvom mestu jer bila je to još jedna izrazito topla jesen, a duboke čizme bile su u modi....

Petar skliznu na neku stoličicu pored kabina. Nije mu se svidjalo sve ovo, ali mislio je da mora da izdrži, jer, sve žene u robnoj kući ponašale su se kao Karmen i on tu nije mogao ništa da doda ili oduzme - takva je izgleda bila ženska priroda. Pogledao je oko sebe, na vratima kabina lepršale su se zavese, muževi su virili unutra, a žene su postavljale pitanja:

"Seksi?"

"Nije seksi?"

"Premalo?"

"Preveliko"

"Seksi?"

"Nije seksi?"

...

Zapitkivale su tako žene a "njihovi muškarci" su mucali pokušavajući da daju neke, naizgled suvisle odgovore. Većini je u stvari bivalo potpuno svejedno, većina je znala kako im žena izgleda, sa ili bez gaća i sve što su želeli bilo je da se ta parada završi i da se što pre nadju napolju, na svežem vazduhu.

I Petar je stalno zevao. Možda je i njemu nedostajalo kiseonika. Tu, pored njega, na svojoj stoličici, sedeo je neki stariji čovek ispijajući konzervu piva. Pored sebe imao je mali, crveni hladnjak, kakav obično koriste kamperi.

Čovek uhvati Petrov pogled. On otvori mali hladnjak i odatle izvuče jednu konzervu.

"Hoćete pivo? Ako ste gladni mogu da vam ponudim i da prezaloggajite nešto?", upita Petra.

"Hvala" odgovori Petar i uze ledenu konzervu u ruke. Zaista mu je prijalo.

"Vi ste se baš dobro opremili", reče Petar pohvalno.

"Da, naravno. Moja žena često dolazi ovamo i ja po logici stvari moram da je pratim."

“Da je pratite, svaki put?”

“Na žalost, svaki put. Vi verovatno niste oženjeni?”

“Ne, to je moja.. da kažemo prijateljica”

“Vidite, prvi korak je stalna veza, bićete bliski, znaćete više jedno o drugom, nećete imati očemu da razgovarate, da prekratite vreme, dolazićete ovamo sve češće. Onda ide brak, žene postanu opsednute stvarima, onda vam je dolazak ovamo izvestan, skoro svakog vikenda. Naravno uz duže zadržavanje. Jednom je to donje rublje kao danas, drugi put nova haljina, pa posudje, pa poklon za nekoga. Robna kuća ima razumevanja za žene, a i žene za potrebe robne kuće. To vam je neka vrsta simbioze.

“Ne želim da verujem da će i moj život biti zaista takav”, branio se Petar.

“Bolje da se pomirite sa time, mi, muževi sa odeljenja za donje rublje smo se donekle pomirili sa situacijom, ali hoćemo da u okviru onoga što možemo popravimo stanje, da malo ublažimo posledice, znate, stres koji muškarac doživljava kada sa ženom ide u kupovinu ravan je onom koji proživljava vojnika u ratu....”

“To vam verujem...”

“Vidite, mi pregovaramo sa upravom robne kuće da nam se ovde napravi kuglana i bar, i kutak za gledanje utakmica. Hoćemo da nam bude prijatno..Možda bi bilo dobro i krevete da postavite, da možemo da se odmorimo.”

“Možda”, odgovori Petar mračno. Nije uspevao da se sabere. Jedna beba koja je čekala svoju majku, beznadežno je urlala, vezana u svojim high-tech kolicima. Zacenjivala se, ali nije prestajala. Iznenada, njena majka, ogrnuta haljinom, istrči naglo iz kabine, pritegnu remenje kojim je beba bila vezana i vrati se u kabinu da nastavi isprobavanje. Plač se samo pojača....

Posle nekog vremena, zavesa kabine za presvlačenje u kojoj je bila Karmen se pomače i pred Petrom se ukaza njena glava. Gledala je u Petra i izbezumljeno grizla nokte na ruci.

“Petre, molim te dodji, ne mogu da se odlučim. Petar nevoljno ustade i zaviri u kabinu. Karmen je stajala unutra, samo u donjem rublju.

“Da li je ovako dobro, da li je seksi?”

“Valjda jeste”, odgovori Petar.

“Kako valjda jeste?”, bila je razočarana Karmen. “Ovo su tange ultra, poboljšane, sa nevidljivim gelom, vrlo su skupe. Sačekaj da obučem ovaj drugi model.”

Par trenutaka Petar je još stajao pred kabinom, dvoumeći se da li da opet sedne. Onaj čovek sa kamperskim hladnjakom gledao ga je i neprijatno mu se cerio. Onda Karmen ponovo proviri kroz zavesu:

“A da vidiš ove, možda mi one ipak bolje stoje?”

Kao u lutkarskom pozorištu, Petar ponovo proviri iza zavese. Tamo je stajala Karmen, na sebi je imala samo “invisible super” gaćice. Gledala je Petra sa puno iščekivanja i nade.

“Da li je ovako dobro, da li je seksi?”

“Valjda jeste”, odgovori Petar.

“Kako opet valjda jeste? Samo to imaš da kažeš”

“Da”

“Znači tebi je svejedno?”

“Šta?”

“Svejedno ti je kako izgledam, da li sam seksi ili ne?”

“Ma, nije mi svejedno”

“Ako nije, onda idi i izaberi jedan komplet rublja za mene”

“Ja da izaberem?”

“Da!”

Petar uzdahnu. Brzim korakom podje prema rafovima sa robom. Nije birao mnogo, hteo je samo da što pre izađe odavde. Ne razmišljajući zgrabio je jedan komplet sa police na kojoj je pisalo “Erotsko rublje za treće doba”. Ali Petar nije stigao da pročita natpis već se brzo vratio Karmen i pružio joj komplet kroz zavesu koje se njihalala na vratima. I dok se unutra Karmen vredno oblačila i isprobavala, Petar zažmuri. Činilo mu se da bi dao sve da je negde napolju, na svežem vazduhu, ali izgleda da je onaj čovek bio u pravu - suština muško ženskih odnosa odvijala se na prodajnim odeljenjima robnih kuća i taj dosadni ritual izgleda mora da se istrpi, ako se hoće iole duža veza sa bilo kakvom ženom....

Iz tog sumornog razmišljanja prenu ga glasan plač: beba čija se majka isprobavala u jednoj od kabina započela je opet da neutešno plače. Petar pokuša da gestovima smiri bebu, a kako nije imao uspeha, čučnuo je pored kolica i pokušao da ostavljenu bebu smiri zveckanjem velike, šarene zvečke koja je visila, okačena o ivicu kolica....

U isto vreme, unutra u kabini, Karmen nije mogla da veruje svojim očima. Obema rukama raširila je gaće, neobičnog, starinskog kroja, očito namenjene ljubiteljicama retro stila ili još gore staricama koje žele da budu "vruće" u krevetu. Petra dakle privlače babe, to je sigurno bio njegov fetiš. Bilo je jasno da će morati da ih kupi, a verovatno ponekada i da ih obuče pred njim. Razmišljala je kako su većina muškaraca zapravo bolesno perverzni, ali se tešila se da će to ionako biti samo za njegove oči, u trenucima intime koji će možda jednom nastupiti između njih dvoje. Uzdahnula je i obukla se, popravila kosu i izašla iz kabine. Petra nije bilo ispred, čučao je sa strane pored dečijih kolica i zveckao zvečkom.

Prsten mladog čarobnjaka

Petar sa Karmen i nije imao mnogo zajedničkih tema. Mogli su, recimo, da pričaju o poslu, ili o senzacijama iz vesti ili o filmovima. Karmen je zanimala moda koja nije zanimala Petra. Petra su pod uticajem filmova o Jamesu Bondu zanimali revolveri, a ova tema opet nije bila mnogo zanimljiva Karmen. Rešenje za zajedničko druženje bilo je zato zajedničko upražnjavanje onih aktivnosti u kojima su mogli da čute, ili barem da ne moraju da međusobno razgovaraju. Zbog toga su revnosno odlazili u bioskope, pozorišta, muzeje i koncerte.

Odlazak na projekciju najnovijeg, dvanaestog nastavka sage o "mladom čarobnjaku", bio je jasno nešto što se ne sme propustiti. Sam film, "Prsten mladog čarobnjaka" bio je najveći filmski hit te jeseni. (Prethodni, prolećni rekord držao je film "Ljubav mladog čarobnjaka" o mladalačkim problemima u svetu mladih, urbanih čarobnjaka.) I kako se približavala premijera, u Petrovoj firmi svi su bivali sve više naelektrisani. Uzbudjenje u vezi novih filmova skoro bilo jedino uzbudjenje u njihovim životima. Pričalo se zato mnogo o specijalnim efektima, o neverovatno uzbudljivoj radnji filma, o glavnim glumcima, kao i o onim pravim zaljubljenicima i poklonicima "mladog čarobnjaka", koji su u kartonskim kutijama te kišne jeseni spavali pred blagajnama ne bi li uspeli da kupe karte za premijeru...

Zato i nije bilo nikakvo čudo da je Karmen pozvala Petra da zajedno odu na projekciju filma. Petar naravno nije odbio. Bio je to dobar način da sa Karmen provede još jedno popodne, a da im ne bude dosadno jedno sa drugim.

Našli su se ispred bioskopa. Karmen predloži da odmah kupe kokice, jer posle neće imati vremena, kad počnu da puštaju u salu. I tako su kupili kokice, i na to je otišlo nekoliko minuta, ali je do predstave bilo ostalo još čitavih deset minuta koji su tekli neverovatno sporo. Medjusobno ćutanje već se bližilo granici podnošljivosti kada Petru sinu spasonosna ideja da zajedno gledaju filmske plakate. Karmen je rekla da joj se naročito sviđa plakat za Diznijev novi animirani film "Proces". Taj plakat je prikazivao modifikovan i modernim standardima prilagodjen lik Jozefa K. koji je za ovu priliku postao pravi akcioni junak. Film se za razliku od knjige završavao happy end-om.

Sad je na Petra bio red da komentariše. Gledao je u nizove plakata i nervozno jeo kokice. Bilo je tu raznih plakata, od sumornih plakata za filmove strave i užasa, do veselih, plakata za komedije. Ipak, nijedan ga nije mnogo impresionirao, nije znao šta da kaže. Tako su Petar i Karmen bez reči hodali od plakata do plakata dok nisu stigli do poslednjeg.

“Ovaj mi se najviše sviđa”, rekao je Petar.

“Ali Petre, pa to je plakat za film “Mali Mrvica”, to je film za mladje od četiri godine”, sumnjičavo reče Karmen.

“Pa dobro, šta mogu kad mi se baš taj plakat najviše sviđa”

Karmen slegnu ramenima, ionako je bilo vreme za predstavu. Ušli su u salu i odgledali dosadne reklame. A onda je počeo veličanstveni Film. Petar i Karmen su mogli da vide životni put mladog čarobjaka od dečaka koga su zli roditelji zaključavali u velikom ormanu prepunom budjavog sira, od pitomca škole za čarobnjake do pravog mladog čarobnjaka koji se bori na strani dobra, naravno, protiv zla. Efekti su zaista bili veličanstveni, mladi čarobnjak je leteo na metli kao prava veštica, napadali su ga usput zli pauci, a ogromne, pohotne svinje su htele da ga siluju, ali on je iz svih tih iskušenja izlazio kao pobednik i nastavljao da se bori na strani dobra....

I to se sve ponavljalo do te mere da je Petru bivalo dosadno, toliko dosadno da je tokom filma zaspao, tako da uopšte nije stigao da vidi kako mudri starac Svarion otkriva mladom čarobjaku tajnu Prstena, kako čarobnjak kreće u potragu za Prstenom i dobija ga lukavstvom od stoglavog zmaja Kumpora, kako zatim, uz pomoć prelepe veštice Mugule, veštinom pravog mladog političara traži saveznike za borbu protiv svekolikog Zla, kako se zatim udružuje sa volšebnim plemenima Gvelfova i Stumhorna i kako zajedno kreću na daleki put gorama Aberona i šumama Zigura kako bi se u Dolini Giganata sukobili sa strašnim hordama Buborata i u tom konačnom obračunu, pobedili, potpomognuti snagom Prstena i pozitivnog razmišljanja.

Sam kraj, u kome jednooko čudovište Bobisbus nestaje sa lica zemlje i tone u Pakao, uz neopisivu eksploziju, zapravo je i probudio Petra, tako da Karmen nije ništa primetila.

A kada su izašli u hladnu jesenju noć, Karmen reče:

“Petre, ovaj film me potpuno oborio s nogu, kakva radnja, efekti, gluma, dekor... to je prava umetnost. Reci, šta ti misliš?”

“Mislim da je film baš super”, odgovori tiho Petar, gledajući negde dole...

Poklopac i uspomene

U “Modernoj ženi”, magazinu za moderne žene, Karmen beše pročitala da je najbolji način da se muškarac otkrivi i približi ženi, kako juče, a tako i danas, jeste zbližavanje

putem seksa. Zato je odlučila da ga posle nekoliko ne baš uspešnih vikenda pozove kod sebe kući i prikaže mu svoje draži u najboljem svetlu i tako ga općini i veže za sebe, baš kao što je obećavala i autorka članka u "Modernoj ženi".

U svom stanu ga je dočekala obučena u najbolju večernju haljinu koju je imala. Sveža, depilirana, nakarminisana sjajnim karminom, voluminozna, pozitivna, prepuna entuzijazma. Nutkala ga je neobičnim salatama i aromatičnim čajevima čudnog ukusa.

Odvela ga je da vidi i spavaću sobu, i tamo, uz snažan, neponovljiv i nenasan miris parfema, skinula se u takozvano erotsko donje rublje koje joj je Petar izabrao, uputila još jedan značajan pogled, kao Sofija Loren ili Elizabet Tejlor iz nekog zaboravljenog filma iz šezdesetih godina. Petar, veoma iznenadjen, pročita neobičan tatoo na njenim butinama: "Alessandro Domini".

"Pa to je marka..."

"Parfema za muškarce", smeje se ona. Dobila sam prvu nagradu na konkursu. Nekoliko pobednica dobilo je pravo da nosi ovaj tatoo kao reklamu proizvođača. Za uzvrat, oni su stipendirali moje studije. Jako sam zadovoljna poslovnim odnosom sa njima. Posle sedam godina, skidaju ti tatoo, to je u ugovoru zapisano, žele jedino da imaju posla sa mladim ženama", kaže ona, sad već pomalo gorko.

Petar je pažljivo posmatrao zaštitni znak proizvođača parfema....

"Prilično verno su ga nacrtali", reče dodirujući pažljivo naježenu kožu Karmen koja u tom trenutku ispusti snažan i nedvosmislen uzdah. Polako počеше jedno drugom dodirivati tela, pažljivo, nepoverljivo kao slepci. Uskoro se oboje nadjoše u njenom, zbog štednje neprijatno uskom, krevetu. I taman kada je izgledalo da će spontano i bez oklevanja potonuti u "vrtlog strasti", Karmen iznenada zastade.

"Moram u wc", reče ona.

I dok je Petar čekao u krevetu, Karmen je u samoći sanitarne prostorije, iz nesesera, uzela malu, samorastvarajuću kapsulu "Passiansa", podmazivača sa neutralnim ukusom. Čekala je deset sekundi, kako piše na pakovanju, i vratila se u sobu.

"Sad možemo", rekla je Petru, koji je uhvati za ruku i polako povuče pod pokrivač. Lagano utonuše u topli, zavodljivi mrak novo otkrivene bliskosti, uzdaha, zagrljaja i poljubaca. U tim trenucima Karmen je uspevala da ubedi sebe da je Petar zaista muškarac njenog života, jedini on, sposoban da zapuši tu prazninu u njoj, tu provaliju, mračnu crnu rupu u kojoj je Karmen čučala godinama, željna istinske ljubavi.

"Volim te" reče Karmen odjednom.

"I ja tebe volim", kaže Petar, malo iznenadjeno.

Pod slabim svetlima neona spolja, na ogledalu pored kreveta vide se samo senke.

Karmen je vrlo zadovoljna efektom "Passiansa", a i Petar.

"Ljubavi", šapće ona dok je toplota tela tako omamljujuća.

"Zašto se muškarci i žene tako malo međusobno dodiruju", stigao je Petar još da razmisli pre nego što je pao u san....

A kada je svanulo, Petra su probudile ptice. Osetio je prisustvo svetla, a onda i neprijatni pritisak pune bešike. Jedva gledajući od jutarnje obamrlosti, nekako je napipao put do toaleta. Posle nekoliko minuta i Karmen se promeškolljila i osetila taj isti pritisak u donjem abdomenu, tu prirodnu pojavu, tako svojstvenu ranim jutranjim časovima. I čim je ušla u svoj WC, čim je rutinski upalila svetlo i prepoznala enterijer, shvatila je da nešto nije bilo u redu – Petar beše ostavio podignut poklopac šolje. Nije bila više sigurna da li je uopšte povukao vodu...

Polako, gadeći se, sela je na šolju, i dok joj se bešika zvučno praznila, njena nada u pogledu budućeg života sa Petrom se ekspresno pretvarala u strepnju, a strepnja u razočarenje. Takva aljkavost, takva bezosećajnost, takav nedostatak građanskog osećaja za bonton i higijenu. Činilo joj se da je svojim nepromišljenim činom Petar uvredio njen wc, njen stan, pa i nju samu i sve što ona jeste. Njeno vaspitano i civilizovano biće.

"On nije čovek za mene, on ne zna za red, ja nikada ne zaboravim da spustim dasku", razmišljala je tako Karmen, spuštajući poklopac.

I kada je, sva utučena, izašla i pogledala Petra, sva ona aura, sve ono što je videla do tada u njemu beše zaista nestalo. Petar joj je izgledao tako prost, tako dosadan, tako siv...

Ipak, ponudila mu je skromni doručak. Rekla je da je boli glava i da neće na posao, da će uzeti bolovanje.

Petar samo slegnu ramenima. U vazduhu su lebdele neke neizgovorene teške i neprijatne reči.

Osećajući tu nelagodu, Petar požuri ka vratima...

Iznenada, Karmen reče:

"Petre, imam još nešto važno da ti kažem pre nego što odeš"

"Samo reci"

"Znaš, ono sve što sam pričala o ljubavi... ja tako uvek pričam, ne mislim ozbiljno"

"Ni ja", odgovori Petar. Osetio je da mu je nekako laknulo.

Karmen odahnu, razumeli su se.

“Ja govorim takve stvari zbog uspomena, bez obzira na sve, svako treba da ima lepe uspomene”

“Pa jeste” reče Petar i uputi se ka liftu.

Gospodin Vu, prvorodjeni

Gospodin Vu, mladi Kinez, kolega sa posla, posetio je Petra jednog tmurnog, kišovito dana, predveče. Bilo je veoma hladno, a kroz žaluzine u sobu je lagano i nezaustavljivo curio mrak.

Pili su, gospodin Vu i Petar zeleni čaj, a gospodin Vu pričao je Petru o tome kako većina familija u Kini, danas, ima samo jedno dete.

"To je državna politika", kazao je gospodin Vu.

"A posledica je da su ta deca pod velikim pritiskom da ostvare sve ambicije i želje svojih roditelja. Recimo da je u stanju da sagradi veliku kuću, ili da poseduje dvoja kola. Ranije je to bio samo prvorodjeni sin, a sad je svako prvorodjeni. Svako je pod nemilosrdnim pritiskom roditeljskih ambicija koje mora da sledi bez pogovora, u skladu sa konfučijanskom etikom. Eto, mene su poslali na zapad, a pre toga...čak sam i na časove klavira morao da idem, oni su smatrali da je neophodno, da će me to približiti višoj, zapadnoj kulturi..."

Onda je Vu začutao. Čulo se samo kako srče svoj čaj i kako se šolja sa čajem tare o tanjirić.

I taj zvuk, to sučeljavanje keramike o keramiku u Petrovoj glavi stvaralo je jedan snažni osjećaj nepodnošljivosti, skoro opipljivog užasa.

“Jer”, mislio je Petar, “na ovom svetu vam traže diplome za banalne stvari poput programiranja ili frizeraja, i za popravke obuće se ide na kurseve, a zanimanje roditelj, toliko je potcenjeno i svako to može biti. Svaki monstrum može biti roditelj. Pa, ako stvar proširimo i zamislimo patnju svih onih bića kojima su takozvani roditelji unakazili živote...”

Tako je mislio Petar i čutao. I gospodin Vu, prvorodjeni, je čutao i razmišljao, krijući svoje lice iza šolje vrelog čaja i pare koja je iz nje izlazila. I mrak napolju je bio čutljiv dok se prikrađao kroz žaluzine, i činilo se da je pred činjenicama koje je izneo gospodin Vu u sobi sve stalo, da se da primetiti u tom opštem mirovanju kako se na Petra i gospodina Vu-a polako taloži prašina, baš kao što se taloži po sasušenim skeletima po boljim

grobnicama. I sav život kao da je bio stao, svako kretanje osim nemirnih ruku koje škripe šoljama za čaj.

Dominikanska republika

U sobi za sastanke je sumorno i tiho. Petar i Irma sredjuju liste sa primedbama koje je Irma dobila od klijenata. Ona radi tzv kontakte sa klijentima, sredjuje njihove želje i prima njihove reakcije, telefonira im i posle zajedno sa Petrom sve to sistematizuje, ubacuje u bazu podataka. Posao je dosadan, spor, besmislen...

Tako i danas. U sobi za okruglim stolom gde je jedini ukras zidni kalendar sa natpisom: "Posetite Dominikansku republiku". Beli se pesak na fotografiji, u daljini se vide palme i sveobuhvatno more se peni i sunce blista, kao da potvrđuje da je glavni izvozni artikl pomenute republike.

Petru se danas čini da već decenijama ima ove nedeljne sastanke sa Irmom. Za njega ona ne znači mnogo, moglo bi se reći da ne znači za njega ništa. Ponekada su istina popričali i o politici ili vremenu, ili o nekim drugim temama, ali uglavnom se radilo o onim, standardnim razgovorima. Irma bi katkada pričala o svojoj porodici, o svojim problemima, ili o bolestima. I Petar joj nije nikada zamerao, od žene na početku pedesetih nije ni očekivao nešto drugačije.

Tako je i danas. Sagnuti su nad njenim laptopom, pretražuju bazu podataka. Petru se baš spava. Baš tada, u toj tački u vremenu, Irma iznenada reče:

"Znaš Petre, volela bih da budemo prijatelji".

"To nije nikakav problem", odgovara Petar ne dižući glavu sa nekih dokumenata.

Ćute. Irmine kretnje postaju sve nervoznije.

"Mislim da ljudi koji se dugo znaju treba da budu bliski, da budu prijatelji"

"Aha", odgovara Petar.

Ćute.

"Ti me ne shvataš", nastavlja Irma, želim da budem bliska sa tobom. Želim da..."

Nešto je čudno u Irminom glasu, nešto što na trenutak Petra vraća u stvarnost iz te prinudne rutine posla. U toj sobi, za tim stolom, u društvu žene koja bi možda mogla i majka da mu bude, Petrov um registruje da se nešto neuobičajeno, zabranjeno dešava. Da prestaje biti gledalac i postaje protagonista ove scene.

"Ja hoću... ja hoću", pokušava da izgovori žena..

Petra odjednom obliva znoj. Oseća kako ga obuzima neko snažno polje. Iz žene kao da izlazi mlaz energije i pogadja ga pravo u grudi. Jedva diše. Toliko je snažna ženina volja, ili želja ili očaj ili.... Ne može da misli. Sasvim lagano spušta čelo na sto. Krv mu udara u glavu.

Misli. Nije mogao ni da sanja. Irma, Irma koju je doživljavao kao komad nameštaja, Irma u menopauzi. Odakle joj tolika energija. Želja, očaj, bilo šta. Toliko je Petar bio staromodan u tim stvarima, da je uvek mislio da je ovako nešto, uz ovakvu razliku u godinama, nemoguće, skoro neprirodno...."

Ona se primiče. Grli ga.

"Od sledeće nedelje će me premestiti, neću te više vidjati. Ne bih mogla da izdržim to. Morala sam. Pomisao da te više neću sretati, gledati tvoje oči..."

Petra obliva hladan znoj. Oseća kako ga njeni prsti grabe. Kako tone u bezmerni ambis. Udiše njen vonj. Njena pljuvačka curi po njegovom licu.

"Ti si moja prilika, poslednja prilika da ne umrem mnogo pre stvarne smrti, tako sam željna, tako sam te željna...."

Petar lagano tone pod sto. Ženino telo klizi zajedno sa njegovim. Dugo klizi. Negde dole klizi. Sve pada. Kao da ga svest lagano napušta. Vidi još samo onaj kalendar sa belim peskom i palmama - "Posetite Dominikansku republiku".

Jogurt i burek

Gospodin Vu i Petar jedu zajedno burek.

"Znaš", kaže gospodin Vu, u Kini se danas svi plaše.
"Čega?", pita Petar, punih usta.

Plaše se nečeg nepredvidjenog, neke kataklizme, rata. Duboko u srcu, nemaju poverenja u budućnost Kine i veruju da je zapad bolji u svakom smislu. Veruju da će Zapad jednom poraziti Kinu, vojno ili ekonomski.

"A ti?", pita Petar, "Veruješ li i ti?"

"Gospodin Vu se nasmeja i odmahnu rukom. "Ja ne verujem, godine života na Zapadu naučile su me da zapadni pogled na svet vodi čoveka u poniženje, u tihu i sramnu smrt duše."

"Hoćeš li onda to objasniti ljudima, kada se vratiš u Kinu?", pita Petar.

"Ne, to je nezamislivo. Ko sam ja da nekome pokvarim san, pa makar se radilo o snu o samouništenju.?" odgovara Vu pitanjem. "Pored toga, u Kini svi glume jedni pred

drugima, bilo bi nepristojno da ja dobro ne odglumim svoju ulogu Uspešnog Čoveka koji dolazi sa Zapada. To se od mene i očekuje."

"Razumem", kaže Petar. Primećuje da gospodin Vu jede burek sa sokom od maline.

"Ne, ne sa sokom...", uči Petar gospodina Vu-a, "sa jogurtom". Ustaje, uzima čašu i sipa jogurt u nju.

"Evo probaj sada, sa jogurtom, videćeš da je ukusnije".

Porodiljsko odsustvo

Petra su danas poslali kod Ele. Ona je na porodiljskom, ali ipak želi da radi od kuće i doprinese koliko može, želi da pokaže da je fleksibilna. Petar će joj instalirati kompjuter i sve potrebne programe.

Imao je muke da pronadje Elin stan, ali mu je uspelo da stigne tamo pre deset sati, kako je i dogovoreno. Zvoni na vratima, Ela mu otvara.

Ulazi u stan, i već u hodniku, primećuje stroge, tamne oblike kolonijalnog nameštaja i biva iznenadjen kontrastima koji rastu medju belo okrećenim zidovima. Spolja dopire jasno sunce, a unutra, sve je tako čisto, uredno, na svom mestu. I te police, pune su satova, malih velikih, modernih i starih casovnika. Svi su navijeni i ispravni i svi pokazuju tačno vreme.

Petar je inače danas prvi put kod Ele. Pita zato, otkuda ti silni satovi, a Ela kaže da je njen muž kolekcionar.

"Šta je on po zanimanju", pita Petar.

"On je programer", kaže Ela i vodi Petra do stola. Nudi mu stolicu.

Petar sada sedi za stolom, u pozadini ide neka klavirska kompozicija, Erik Sati. Petar se glasno čudi kako je Ela, sedam dana posle porodjaja, tako aktivna i prepuna entuzijazma za nove radne poduhvate. A Ela je ponosna jer vidi da je on to primetio. Malo je samo podnadula i umorna, ali kaže da hoće da deluje sveže i da misli pozitivno.

Prelaze na posao. Ela donosi svoj laptop. Instaliraju programe, Ela na čas ustaje i donosi keks i čaj. To je skup, eko/biološki keks bez sintetičkih aditiva kakav danas jedu samo bogati. Baš je ukusan. Petru su puna usta. Eli su puna usta, zamazana je čokoladom.

Ela se smeje, iz usta joj ispadaju male mrvice koje ona nervozno lovi i baca u pepeljaru. "Stalno sam gladna od porodjaja", kaže, kao da se opravdava. Stalno navraćam u kuhinju, smeje se opet. Otvara usta. Vidi joj se većina zuba.

Odjednom, Petar čuje neki zvuk - beba place.

"Beba plače", kaže Petar.

"Neka plače", kaže Ela, "nije on gladan, ništa mu ne treba sada"

"Kako znaš da nije?", pita Petar.

"Pa znam. Dajemo mu hranu na svaka četiri sata, ne na tri kako bi on hteo, zato plače. Ali pitali smo i lekara, ništa mu neće biti."

"A zašto na četiri sata, a ne na tri", pita Petar naivno.

"Pa, zato što nećemo sve vreme da se bavimo njegovim flašicama", odgovara Ela jednostavno i zatim dodaje:

"Jedva čekam da se vratim na posao, dosta mi je ove neaktivnosti. Ne razumem žene koje posle porodjaja sede godinu dana kući i samo se bave bebama".

A njena beba i dalje neutešno plače, negde gore, negde, zatvorena u nekom nepoznatom odeljku kuće. Petru postaje neprijatno, skoro nepodnošljivo. Počinje da zamuckuje. Greši pri instaliranju programa. Moraju sve da ponove.

Onda se odjednom oglašavaju Elini satovi. neki daju zvuk gonga, drugi kukavice.

Petar opet greši... Resetuju laptop.

"Ako treba nešto da uradiš oko bebe, sačekaću ja", kaže Petar, nervozno, Eli.

"Ne, samo ti završi posao", mirna je Ela.

Petar na brzinu objašnjava. Žuri mu se. Oseća se krivim što je prisutan. Da nije, možda bi Ela otišla da pogleda bebu. Ili možda ne bi?

Na posletku, kada je posao završen. Petar se pozdravlja i žurno izlazi na ulicu. Lakše mu je. Požudno udiše svež vazduh. Odahnuo je. Ulica u kojoj živi Ela je puna lepih porodičnih kuća koje jako liče jedna na drugu. Jutro je i sada nikog nema napolju.

"Svi rade", razmislija Petar.

Nogu pred nogu kreće se ka automobilu. Gleda prozore kraj kojih prolazi. Pita se koliko ima dece po ovim kućama, a i ambicioznih i poletnih majki? Da li su i njihovi muževi takodje programeri ili možda lekari i sakupljaju li u slobodno vreme takodje satove, poštanske marke ili se radije igraju modelima železnica?

Deca cveća

Svi su zavideli Petru što uskoro ide na kurs "Time managementa", i to u Azukat. Svima se činilo da menadžment iz nekog razloga najednom više voli Petra nego njih. „Super ćeš se provesti“, rekao mu je, sa neskrivenom zavišću jedan od kolega.

Petar se sećao, njegov prethodni odlazak na kurs, pre nekoliko godina, bio je beskrajno dosadan. Da bi sve bilo gore, bilo se zadesilo da su on i Gospodin Leon delili sobu u hotelu. Do toga je došlo sasvim slučajno, greškom hotelske birokratije, ali imalo je neobčne reperkusije. Jer poslednje večeri kursa, gospodin Leon se bio napio. Sad, da li

gospodin Leon pije redovno, ili se napio samo tada, budući na sigurnom odstojanju od budnog oka svoje građanske supruge, to Petar ne može da zna.

Eto, seća se kako su ležali, te poslednje noći, svako u svom krevetu. I kako se odjednom gospodin Leon, bunčajući pre nego što ga je uhvatio san, onim pijanim, sporim glasom kakav poznajemo kod notornih pijanaca iznemenada obratio Petru sa željom da ga kao stariji kolega i pretpostavljeni nauči nešto o prošlosti, da mu prenese neka iskustva, kako se ispostavilo, iz vremena njegovog detinjstva.

"Znaš li Petre, ja sam dete dece cveća", kazao je.

"Znaš li šta to znači?"

Iz drugog kreveta Petar se nije oglašavao, ćutao je u nadi da će pokrov sna uskoro zaustaviti gospodina Leona.

Ali Leon je prkoseći snu nastavio:

"Kada sam bio mali, kuća nam je stalno bila puna ljudi, verovatno mladih, obrazovanih, naprednih i zanimljivih. Ali ih ja nisam voleo. A znaš li zašto? "

Nije bilo odgovora.

„Moji su roditelji Petre bili svingeri. Kada bi im gosti došli, da malo razmene partnere mene bi zaključavali u sobu na spratu. Mislili su da ništa ne znam, da ne razumem, ili ih nije ni bilo briga. Ali ja sam i te kako razumevao da nešto nije u redu dole, plašio me onaj smeh, dok su se gosti i moji roditelji upoznawali, duhovno i kasnije intimno, telesno... Pa onda, oni čudni povici, njihova, meni nerazumljiva ekstaza, radost oslobodjenja.... Da, stajao sam tako skamenjen pored zaključanih vrata, a niz ruke mi se slivao leden znoj. Tako se sećam roditeljskog doma..."

"Deca, Petre, sve razumeju. To zapamti Petre"

I to bi poslednja razgovetna rečenica koju je Petar još razumeo i čuo, a onda alkohol i umor učiniše konačno svoje i govor Leonov pretvori se u niz polurazumljivih reči, slogova i raspade se na niz nepovezanih zvukova koji su još neko vreme odzvanjali hotelskom sobom sve dok ih ne zameni najpre sasvim tiho, a onda već i gromoglasno hrkanje.

Klub

"Moj muž je šonja", kaže Irma Petru, "nikada mu nije palo na pamet da izadjemo u ovaj klub, a mene je bilo nekako sramota da odem sama".

Petar ne sluša Irmu, zadivljen je organizacijom kluba: Na ulazu je centralni bar u kome su svi veoma elegantno obučeni (Petru smeta obavezna kravata), zatim garderoba, posle koje su svi elegantno goli, ili skoro goli, zatim sobe za hetero-sparivanje, pa za hom' sparivanje, pa ona sa staklenim zidom za voajere, pa odaja za sadomazohiste u podrumu, zabačena i dobro zvučno izolovana da krici mučenih ne bi ometali ostale goste.

"Uvek sam želela da razvijam svoju seksualnost, a on... njega to nije nikada zanimalo", nastavlja Irma svoj lament gledajući okolo.

Pažnju joj na čas privlače polunagi mladići pored njih, a onda nastavlja:

"Znaš, srećna sam, što ti Petre imaš tako široka i moderna shvatanja, što nisi ljubomoran".

Stiska ga za ruku, dlan joj je znojav. "Možda od straha", misli Petar.

"Ja bih... ja bih", muči se da izusti, "Ja bih Petre da malo sama procunjam".

"Nema problema", kaže Petar. Posmatra kako kroz polumrak promiču ljudska tela. Na kraju hodnika sasvim gole žene koje nose samo cipele sa izuzetno visokim štiklama, nabildovani, mladi muškarci, otromboljeni starci, nabildovani starci u fazonu zdravog života, veoma, veoma zrele žene, zatim žene u cvetu mladosti.

Petar se sklanja u jednu od soba. Na zidu piše "upotreba kondoma obavezna". Tamo na sofi, dva muškarca vode ljubav sa jednom ženom. Ona stenje veoma glasno, a uz zid, nekoliko posmatrača, stoji, uživa u prizoru. Neki se samozadovoljavaju, neki samo kulturno i u miru čekaju na svoj red.

"Ovde baš vlada disciplina", razmišlja Petar. Zatim odlazi u sledeću sobu. Tu je gomila parova vodila ljubav simultano, na strunjačama, na podu. Šumovi koji su dolazili od mnoštva ljubavnika stapali su se u jedan neobični poj sličan kakvoj tibetanskoj mantri. Takva muzika nagonila je neizbežno na razmišljanje, kontemplaciju i samopreispitivanje. Petar pogleda oko sebe: svi su zbog štednje prostora, ležali toliko sabijeni da su se skoro dodirivali. Nigde nije bilo stolice i Petar sede na slobodnu strunjaču pored vrata.

"Da li je bolje biti u vezi, imati nekoga ili biti sam?", razmišlao je Petar.

"Ako si u vezi, moraš da vikende provodiš po dosadnim robnim kućama, da dovlačiš stvari u kuću, da se pretvaraš... A ako si sam, onda želiš da ne budeš sam i maštaš o idealnoj partnerki. Ili samo gledaš televiziju. Ili kupiš psa i namentneš sebi dnevnu obavezu da ga izvodiš. Ili se učlaniš u neko "second life" (drugi život) internet udruženje i preseliš se zauvek u virtuelni svet..."

Iz ovog razmišljanja Petra prenu neko lupkanje po tabanu. Pogleda navliše i skoči kao oparen. Iznad njega su stajala dva naga muškarca sa policijskim kapama. Imali su na sebi pojaseve sa kojih su se klatile duge policijske palice.

“Mi smo iz obezbedjenja Kluba”.

“Takoreći - ljubavna policija”, dopuni ga drugi.

“Primetili smo”, reče opet prvi, “da vi sedite sami, a ovo je soba za parove. Zašto nemate partnerku”

“Ili partnera...”, kliberio se drugi policajac.

“Zar je to obavezno, seo sam samo malo da se odmorim i razmislim o svemu”, upita zbunjeno Petar.

“On bi da razmisli”, nasmeja se prvi policajac i mnu laktom onog drugog. Zatim nastavi ozbiljnijim tonom: “U ovoj sobi je obavezno da imate partnera. Ona je rezervisana za parove i vi nemate pravo da ovde sedite i zauzimate mesto. Mi ovde držimo do akcije, ne do razmišljanja. Sada moramo da vas udaljimo”

“Da vas udaljimo”, ponavljao je drugi policajac prigušeno se cerekajući. Skoro da su mu suze tekle koliko mu je cela situacija bila smešna.

“Ja se izvinjavam, malo sam razmišljao, nije bilo stolice...evo odlazim”, reče Petar i ustade.

U glavi mu se mutilo. Teturao se hodnikom prema izlazu. Da li halucinira ili pored njega prolaze nekave žene u crnom vukući muškarce na uzicama za pse? Da li u magnovenju vidi i Irmu kako sedi na jednom kauču, nasmejana, egzaltirana. Drži za ruku jednog od onih lepših mladića. Svi su u svakom slučaju jako zauzeti i poslovni. To je opšti utisak. Odlazi do garderobe. Oblači se. Naručuje u baru jedno (preskupo) pivo.

Posle pola sata dolazi Irma. Po licu joj se već vidi da nije baš sasvim zadovoljna uslugom.

"Kako je bilo?", pita Petar.

"Ništa naročito".

“Kako ništa naročito?”

“Ma ništa...”

Izlaze.

Noć je ledena, mesec je visoko. Osvetljava put i krošnje. Vazduh je svež, prodire u pluća kao bajonet. Odlaze prema Irminim kolima. Irma psuje.

"Šta je sad?", pita Petar.

“Ma, oni mladici... to nije besplatno. Oni rade za klub. Naplatili su mi. Opelješili su me. Toliike pare za jedan jedini put, kako sam ispala glupa, mogla sam za te pare da kupim nove cipele”

Irma pali motor, Petru se već spava. Noć je ledena i kristalno jasna. Zvezdano nebo izgleda prazno kao pustinja. Automobil ubrzava. Mračne, gole grane visokih jablana povremeno zaklanjaju Mesec.

Kći

U današnjem svetu, gde se sve može, dvadestidve godine razlike u godinama i nisu neka prepreka ljubavi, tako je Petru tvrdila Irma i zatim nastavljala: "Ja ću se razvesti, zamisli, moći ćemo da živimo zajedno i da svaki dan vodimo ljubav". Petar je ćutao, ne toliko što je imao neke posebne planove ili što je bio protiv vodjenja ljubavi. Više zato što nije imao nikakve planove.

Irma je svejedno bila oduševljena. U globalnom selu u kome su živeli vesti se brzo šire, pogotovo jer je Irma svim svojim prijateljicama pričala o Petru, tom "ćutljivom, dragom čoveku koji je razume", "koji se pokazao kao dobar poznavalac ženskog tela, a možda i duše". Tako je barem maštala Irma.

Za Irmin hobi da informiše svet o sebi Petar je saznao mnogo kasnije. Petrov telefon je jednom zazvonio i nećiji cvrkutavi ženski glasić zatražio je da razgovara sa Petrom:

"Ja sam", kazao je Petar

"Vi ste dakle onaj Petar koj zavodi starije žene koje mogu da mu budu majke"

Petar je zanemio. Glas nastavi:

"U ime morala, odlučila sam da vas prijavim Irminom mužu. Sve znam o vama. Mnoge vaše intimne tajne..."

Petar je i dalje ćutao. Mislio je: "Ako traži novac, ako ucenjuje, neću joj platiti, neka me razotkrije. Sve mi je jedno. Jedna neprijatnost u životu više ili manje...."

"Usrao si se od straha, a?", zapita glas.

"Nisam, samo sam začudjen. Ko si ti?"

"Znaš", reče glas, ja sam Irmina najbolja drugarica, ona mi se poverava. Tako sam saznala sve o vama. Htela bi sada da te vidim i upoznam".

Petar pomisli na neku novu tetku ili baku, neku Irminu školsku drugaricu, na "nova iskustva" koja nikako nije želeo.

"Jel' možemo to da odložimo", reče on.

"Ne možemo, moramo da se vidimo baš sada"

"Pa gde ste vi?"

"Ja sam ispred tvog ulaza, govorim na mobilni. Pokreni dupe i silazi!"

Petar odluči da se prepusti lavini događaja, ionako mu se činilo da odavno ne kontroliše sopstveni život. Da se isti otrgao, da ga je izdao, da mu se sve ovo "samo događja" u neshvatljivoj igri u kojoj je bio samo pion.

"Dobro", rekao je i spustio slušalicu.

Obukao je patike i sišao. Tamo na jesenjem suncu stajala je devojka od nekih dvadeset godina. Petar zazinu nešto da kaže, ali onda ugleda njene oči, drske prodorne, sive oči kako ga posmatraju sa mešavinom ljubopitljivosti i prezira.

Zavrte mu se u glavi. Opet oseti onu slatku mučninu u želucu. Pomisli, na čas, na čitav svoj protraćeni život.

"Ja sam Ena, Irmina cerka", reče najzad devojčica.

3 = 5

U kantini jedva da je bilo mesta, pa je gospodin Leon, iako po funkcij visoki kompanijski menadžer, seo baš pored Petra. A da je drugde bilo mesta, nikada ne bi učinio tako nešto. Ovako, šta se tu može, seo je pored Petra prinevši poslužavnik sa svojom "provansalskom supom sa dodacima". Za razliku od njega, Petar je jeo "italijansku supu od luka". U stvari i nije bilo mnogo razlike, obe supe bile su surogati,. Napravljene od iste, bezukusne, industrijske baze, sa dodatkom različitih začina, obe je u koncentrisanom stanju katering lancima dopremala kompanija "Ub-box", taj pionir u organizaciji masovne ishrane u našoj zabačenoj regiji.

Leon je tek ovlaš poznavao Petra. Prvih nekoliko minuta obojica su ćutali. Nisu ni imali šta jedan drugom da kažu. Onda Leon iznenada reče:

"Je si li čuo kako smo optimizovali proizvodnju blablatrona?"

"Ne"

"Pogledaj vrednost akcija. Ovaj skok direktna je posledica optimizacije proizvodnje blablatrona."

Petar je pogledao ka zidu kantine. Tamo je, oslikan živim, ponosnim bojama visio ogromni grafik. Crvena linija odslikavala je vrednost akcija Firme. Bilo je tu i drugih linija koje su sve stremile u nebesa, odlikavajući neizmernost jednog zaokruženog Uspeha.

Petar je ćutao. Gospodinu Leonu se činilo da Petar ne razume.

“Znaš da je blablatron najveća mašina koju proizvodimo, u završnoj fazi montira je pet radnika”

“Da”

“E, pa proizvodnju sada selimo u PM. To je u Istočnoj Evropi. I već smo doveli ovde trojicu da se uče. Treba da vidiš kako se znoje i nerviraju, ali ne odustaju”

“Kako trojicu? Zar ne treba da ih bude pet”

“Po propisu da, ali hoćemo da uštedimo na platama. Uz povećan radni napor i entuzijazam, a za nižu nadnicu, u PM-u, blablatron će izradjivati tri radnika”.

“Pa kako će trojica da obave posao od petorice. Pa taj napor je strašan. Sva ona štetna isparenja, pa neprirodni položaj tela, stres....”

“Obaviće”, nasmeja se gospodin Leon, “ako žele da rade kod nas”, i zatim nastavi: “Moguće je da ti ne poznaješ mentalitet ljudi iz Istočne Evrope. Nova, mlada generacija, nema više nikakvih obzira. Poseduju samo sopstvenu ambiciju. Veruju u televiziju, veruju u Holivud, veruju u sve što se baci pred njih. Najviše veruju u novac i sve su spremni da učine da bi radili za jednu ovakvu firmu. Tamo, u PM-u, to je pitanje prestiža, a za njih je prestiž sve, dakle to je za njih pitanje života ili smrti. Dajemo im malo veće plate nego što ima PM-ovski prosek. Ali nije to ono glavno što ih motiviše, u pitanju je vera, vera u tekovine kompanije, ideja da su u svakom smislu bolji od svojih sunarodnika, ispred svojih prijatelja i rođjaka, elita. Da su izabrani. Znaš, u Istočnoj Evropi elita već dvesta godina živi od rasprodaje sebe, svojih resursa i sopstvenih naroda.

“Ne mogu da verujem”

“Pogledaj literaturu, pa ćeš poverovati, ja sam išao na kurs “Making moeny in Eastern Europe” , čltali su nam tamo odlomke iz “Mankind and the mother Earth” od Tjonbija. Pa ne možeš da zamisliš koliko su ljudi iz Istočne Evrope ponizni, naročito intelektualci, šta su sve spremni da urade za male pare. A tek njihove žene, tako ih je lako ukrotiti, ja sam mnogo putovao, bio sam po tamošnjim klubovima, sada nije prilika, ali jednog dana ću ti možda i detaljnije ispričati...”

I tu gospodin Leon zastaje, na signal iz želuca gospodina Leona, koji je upućen mozgu gospodina Leona, ruka gospodina Leona, sasvim poslušno kao lopata kakvog bagera uzima kašiku supe iz tanjira. Provansalska supa se već ohladila i usta gospodina Leona osećaju da nešto nije u redu sa ukusom, “Ub-box” supe uvek se služe vrele da bi se blokirali receptori ukusa u jeziku onoga ko ih konzumira. Ovako, je tečnost u ustima gospodina Leona mlaka, polu hladna i njegov jezik kuša stvarni ukus industrijske baze za supe ES458.23. Prepoznaje organizam gospodina Leona kroz ovaj bezvredni, beznadežni ukus da je supstanca koju unosi u sebe zapravo bez ikakve hranljive vrednosti, čak i nezdrava, ali sada nema kud. Uz grimasu, koju brzo sakriva osmehom, usta gospodina Leona halapljivo gutaju tekućinu.

“Baš je ukusna ova provansalska supa”, kaže Petru.

Pakovanje

Ena je na glavi nosila ešarpu drečavo crvene boje. Petar pomisli kako bi više voleo da vidi samo njenu kosu. Čulo se kako neka žena negde priča, glas ga je podsećao na njegovu bivšu devojku koja ga je onako brzo ostavila zbog nekog "internet-priatelja". "Ali to je nemoguće", zaključio je, "ona se ipak odselila".

"To je stvarno nemoguće".

Sagnuo se da sakrije pogled, što dalje od Eninog. Gledao je dole, u čašu crnog piva na stolu. Pivo se penilo slabašnim mehurima koji su brzo nastajali i iščezavali. Nalikovalo je to penušanje onome kako ilustratori SF priča zamišljaju dinamiku paralelnih univerzuma. Pored te čaše piva stajala je uska konzerva osvežavajućeg energetskog napitka "Crveni bik".

"Zašto piješ to sranje?", pitao je Enu.

"Zato što mi treba energija, nemam vremena da jedem."

"Zašto nemas vremena?"

"Pogledaj onu grupicu tamo", reče Ena umesto odgovora.

"Šta sa njima?"

"To su moje kolege, studenti na akademiji za dizajn"

"Pa?"

"Pa ako stanem, oni će me preteći. Na akademiji se svi takmiče i svako je u ratu sa svakim. Svako hoće da ima što više radova, da bi uspeo, da bi ga primetili, da bi se probio", objašnjavala je Ena u zanosu.

"Ko da vas primeti?"

"Firme"

"Ma, šta vi to u stvari dizajnirate?", upita Petar

"Pakovanja"

"Koja pakovanja"

"Recimo pakovanja za jogurt, mleko, pivo. Svako ima svoje radove, trudimo se da budemo što originalniji, tržištu stalno trebaju nove i nove ideje...", objašnjavala je veoma ozbiljno Ena.

"I zbog glupih pakovanja ne stižeš da jedeš. Koga je briga za pakovanja", prekinu je Petar.

Ena ga je gledala zapanjeno.

"Ali to je moj poziv, to je moja karijera.."

"Ena, "uspeće" možda jedan od vas sto, šta ce biti sa ostalima, šta će biti sa tobom ako ne uspeš? "Reći ću ti ja", nastavi Petar, "imaćeš tridesetipet godina, bićeš nezadovoljna i histerična, puna zlobe i zavisti. Zar tako želis da živiš?"

"Uopšte ne razmatram opciju da ne uspem", kaže Ena.

Petar pogleda opet u svoje crno pivo sa čije površine pena već beše sasvim iščezla. Negde iz daljine, činilo mu se, čuo je kako Ena objašnjava:

"Stvari su se u ovom svetu, Petre, promenile otkada si ti bio školarac.. Danas je: "Pojesti ili biti pojeden, svet se vrti oko novca i seksa, svako mora da izabere"

"Pa dobro onda, onda barem seks", reče Petar vraćajući se k svesti. Podigao je glavu. Prvo Enin podrugljivi osmeh, a onda, ispod crvene ešarpe gledale su ga one iste drske oči, samo u njima je ovaj put razaznavao samo očaj.

Dekartov san

Telefon je zazvonio. Petar se javio.

"Halo, molim vas Petra.

"Ja sam"

"Ovde je Gregor, Irmin muž, da li možemo da razgovaramo?"

Petar je na trenutak zanemio, ali brzo se povratio.

"Ako je saznao za ono između Irme i mene, ako je to moralo da se dogodi, neka se onda dogodi, ništa nije mučnije od čekanja"

"Možemo, da se vidimo, nema problema".

Gregor ga je pozvao kod njih, kući. U čudu je Petar gledao te sobe koje je poznavao iz sasvim druge perspektive - kad njegov današnji domaćin nije kući. Ovog puta Irme nije bilo, beše otišla u susedni grad, da traži odgovarajuće kuhinjske elemente u velikom stovarištu koje je imalo prilično niske cene.

Uveo je Gregor Petra u svoju sobu, jedinu sobu u kući, koju Petar do tada nije bio video. Tu, pored malog, isposničkog kreveta, na masivnom, ogromnom stolu, nalazila se velika

maketa sa nizom malih železničkih pruga, tunela, minijturnih stanica, gradova, šuma od plastelina, mostova i umjetnih planina.

"To je moja maketa, na njoj radim već desetak godina", ponosno kaže Gregor. Sve je tu, elektronske skretnice, detalji.... Petar je uočio čak i minijturnu figuru "supruga šefa stanice".

Gregor je uključio ponosno prekidač. Maketa iznenada ožive, mali vozovi pojuriše tamo i ovamo. Iz dimnjaka male parnjače izlazio je pravi dim. Skretnice su se pomerale uz mehaničko kliktanje, sve se kretalo proračunato, savršeno... Ličilo je na pojednostavljenu liku kosmosa kako je u svojoj površnosti obično zamišljaju akademski obrazovani ljudi...

"Vidite", nastavi Gregor, nudeći Petru čašu piva, "ja sebe pronalazim u ovom hobiju koji zahteva punu koncentraciju... jednu skoro monašku disciplinu. Kada dodjem s posla uglavnom sam ovde, u ovoj sobi. Tu i spavam, i jedem tu kraj moje makete. Jedva da znam cime se Irma bavi u toku dna. Šta mislite sa koliko strpljenja radim na svojoj maketi, na ovim malim ljudima koji žive u njoj, na infrastrukturi, na prostorijama za osoblje... Eto, čak sam i stabla u šumi modelirao individualno. Planiram da uz pomoć jedne pumpe za akvarijum napravim i pravu malu reku, koja bi tekla ispod onog mostića", pokazivao je Gregor u zanosu.

Jedan maleni voziić baš je izlazio iz tunela i nailazio na pomenuti most. "Vidite", reče Gregor, taj voz prelazi mostić na svakih tridesetiosam sekundi, plus minus pedeset milisekundi. Već godinama radim na tome da grešku svedem na dvadeset ili možda samo deset milisekundi. Tačnost je u današnjem svetu najvažnija vrlina."
"Ja sam za apsolutnu tačnost, to je moj ideal..." nastavlja Gregor. Onda zastaje.

"Ja sam vas zapravo zvao da porazgovaramo o Irmi".
Petar se sledi. Očekivao je da se desi nešto sasvim neprijatno.

"Meni je moj hobi važan, ali važna mi je i moja žena, njena sreća, nikako ne bih mogao da je ostavim."

"To je moja žena, da li razumete?" naglašavao je povišenim tonom Gregor.
"Da", prošapta Petar jedva čujno.

"Onda, da budemo sasvim direktni, hoću da vas zamolim da je ponekada izvedete, da joj pravite društvo. Možda da odete sa njom u neki muzej, na izložbu cveća ili knjiga, možda na neki koncert, ne bih tražio više od vas. Iz njene priče shvatam da vas poštuje, da u vas ima poverenja, ona je znate tako smerna kao nevina devojčica, ona nikada ne bi zahtevala bilo šta nepristojno."

"Razume se da ne bi", kaze Petar nesigurno.

Gregor odahnu:

"Eto vidite, znao sam da ćete razumeti. Ja vas eto molim da ponekad izadjete sa njom jer ja ne mogu zbog mog hobija".

"Biće mi zadovoljstvo, a nadam se i Irmi", odgovori mu Petar.

"Da se kucnemo", predloži Gregor.

Staklo udari o staklo, reski zvuk na čas ispuni sobu, i naglo utihnu.

Pod brestovima

Hotel "Pod brestovima" odavno se bio specijalizovao za organizaciju naučnih konferencija i kurseva za mlade profesionalce. Bio je to impozantan hotel, sve sobe u njemu behu A+ kategorije sa unikatnim stilskim nameštajem (Od Pierre-a, baš kao što je jednom gospodin Leon i naglasio Petru), podnim grejanjem u kupatilima da se cenjeni gosti ne bi slučajno prehladili na hladnim pločicama. Kreveti behu udobni i široki. Hodnici prostrani i svetli, u njima su se u svako doba dana i noci mogle videti elegantne gospodjice, mlade profesionalke i malo manje elegantne naučnice kako vuku svoje kofere na točkićima, takodje i mlada gospoda sa malo manje prtljaga. To su bili kursisti, polaznici, učesnici na konferencijama i članovi raznih nevladinih organizacija, kao i mladi predstavnici evropskih elita, ozareni, ponosni željni da upiju nova znanja i primene ih, ostvarujući tako intelektualni profit za sebe i svoje matične firme, povećavajući zatim i produktivnost, sve u cilju da opravdaju ukazano im poverenje i vrate novac investiran u njihov lični razvoj. Elokventni i energični, kakvim ih je bog stvorio, noseći plastične etikete sa svojom fotografijom na reveru, obeleženi i označeni, oni su lutali hodnicima, chatovali u malom internet kafeu, razvijali se i uzivali na sebi svojstven način...

Sami kursevi su se održavali po okolnim firmama kojih je bilo mnogo u obližnjoj industrijskoj zoni, a konferencije u hotelskim salama, opremljenim najnovijim Filipsovim "beamer-ima".

Tu je ispijana kafa, tu je deljen materijal u vidu olovaka, fascikli, knjiga... Tu su ostvarivani kontakti, tu se se radjale simpatije. A gde bi se drugo i radjale kada se cele godine mislilo samo na karijeru, uspeh i napredovanje bez sata i minuta provedenog u slatkoj dokolici, tako svojstvenoj samo primitivnima.

Eto, tamo, pod brestovima, prekoputa hotela, nalazila se čitava mreža sportskih hala, fitness centara, terena za tenis i golf. Tu su izlazili vidjeniji ljudi iz okoline, malo stariji uspešni i poslovni muškarci sa malo mladjim, svojim izabranicama. Muškarci su obično igrali tenis, a žene ih zadivljeno gledale sa galerije. Jele su se šarmantne salate, recimo "Danish blue" sir sa bademom, salatoma od rokule i celerom, ili salata od jastoga. Ne retko, "ona i on" jeli bi ostrige sa šampanjcem i to ne toliko što su verovali u čudesnu moc ovih mekušaca odgajanih na farmama, već stoga što je to jedenje ostriga i ispijanje šampanjca bio deo obaveznog programa za mlade parove...

Eto, u takav hotel poslali su Petra na kurs. I on je naravno dobio materijal, značku. Gospodjica na recepciji pokazala je osmeh od 32+ zuba i Petar se našao u foajeu hotela, zbunjen i izgubljen. Nije mu se išlo u sobu, sa druge strane boravak u foajeu izlagao ga je opasnosti da bude primećen od strane ostalih polaznika kursa, mogao je da susretne nekoga koga je poznao, što je moglo da bude jedino neprijatno.

Oko njega bilo je još gostiju, zavaljeni u fotelje i u jaknama, čovek nije mogao da pogodi da li dolaze ili odlaze. Jedan visoki tip sa naočarima, očito programer pričao je o Microsoft-u, o tome kako se tamo radi krvavo i zaradjuje mnogo i da je to prava stvar. Neki ćelavi debeljko mu je povladjivao. Pomenuta dvojica su zatim promenila temu i započela priču o tehnici putovanja. Prema njima, čovek bi morao da iskoristi maksimalno slobodne dane. Na odmor je najbolje krenuti u petak, odmah posle posla, zapravo i ne svraćati kući. Low-kost aviokompanije pružaju mogućnost da "svuda stigneš i sve vidiš", a povratak je najbolje organizovati u ponedeljak ujutro, tako da direktno stigneš na posao.

Za drugim stolom sedela je jedna usamljena gospodjica kojoj se ubrzo pridružio stariji gospodin. Iz razgovora Petar je shvatio da je ona mlada naučnica, a on njen mentor. Stariji gospodin bio je moderno obučen, kao kakav mladić. Imao je pozadi uvezan konjski rep. Bili su malo dalje pa je Petar mogao da razazna samo reči turizam, nauka, morska hrana, vino, strast, ćelije, pacovi, hemija, doza. Povremeno, mlada žena bi nehajno, rukom dotakla muškarca.

"Verovatno neki stariji biolog, profesor i njegova štice" razmišljao je Petar. "Svi ovde imaju neko zanimanje, svi veruju, a ja sam ovde samo zato što mi je naredjeno da budem"

Odlučio je da pobegne u sobu. Bacio je stvari, umio se. Hotelska soba mirisala je kako mirišu hotelske sobe. "Bilo bi dobro ubiti se ovde i isprljati tepihe i uništiti inventar, mozgao je Petar. "Ali na muški način, revolverom, usta. Da se prospe mozak po kupatilu"

Ipak, Petar nije imao revolver. Nije ni želeo da upropasti dan sobaricama i čistačima.

Petar je legao. Uzeo je daljinski upravljač skoro pobožno, pritisnuo je dugme.

Pred njim se otvorio jedan svet prepun slika i simbola. BBC, RTL. CNN, RAI i bezbrojni drugi kanali pokazaše mu svu njihovu raskoš. Na jednom kanalu, išao je film o njegovom omiljenom liku. Bondu Jamesu, tajnom agentu u službi Njenog Veličanstva. Pa onda, ko zna koja repriza nekih britanskih komičnih serija.

Pritiskao je i pritiskao dugmad na daljinskom upravljaču. Likovi sa ekrana su pričali, ljubili se, vodili ljubav, mazili decu, vozili avione i kosmičke brodove. U nepoznatim i dalekim delovima sveta dešavali su se ratovi i pokolji. U mirnim, srećnim i bogatim zemljama, omladina je bila srećna i "high" i svi su išli na tehno žurke, masovno, u belim majcima i sa pištaljkama. Moćni, gangsterima nalik crnci, u otvorenim, belim

Mercedesima bili su sa svih strana okruženi mladim, polu golim crkinjama koje su kružile stražnjicama...

Svo to bogatstvo slika uspavalo je Petra. Zaspao je oko ponoci. A da je izdržao samo pola sata duže, možda bi uspeo da uprkos modernoj zvučnoj izolaciji čuje profesora i mladu gospodjicu iz foajea kako se u susednoj sobi smeju i otvaraju vlašće šampanjca.

Vreme

Prostorija je bila zagušljiva, prepuna, projektor je bio uključen, polaznici kursa su ćutali i zapisivali, predavač je nameštao svoju leptir-mašnu, napolju, nebo je bilo tako zavodljivo plavo, Petar je očito bio zakasnio na početak predavanja. Sve je bilo dakle onako kako jedino može da bude u jedinstvenom trenutku vremena u kome je Petar ulazio u salu kojoj se održavao kurs "Time management-a".

Osvrno se. Jedino slobodno mesto bilo je pored debeljuškaste, crnokose žene. "Možda je ona iz Italije, prava latin woman", pomislio je Petar.

Pogledao je dalje prema zidu na koji je bio usmeren projektor. Tamo je krupnim slovima pisalo:

"Vreme je novac"

Seo je, osećao se nekako tupo, čitave noći se samo prevrtao u krevetu. U hotelskoj sobi bilo je vruće, neprijatno. Ni kafa mu jutros ne beše bila mnogo pomogla. Pogledao je svoje dlanove, oni su bili znojavi i zgrčeni...

Predavač je u medjувremenu promenio slajd: na zidu je zasjalo:

"Oblasti primene Time managementa

- optimizacija poslovnih i proizvodnih procesa
- lična i poslovna efikasnost
- lično usavršavanje i svakodnevni život"

Petar je podigao pogled, i ova, kao i sve druge prezentacije u poznatom kutku univerzuma, radjena je u Megasoft PowerLine-u. Osvrnuo se. Svi su i dalje vredno zapisivali. Predavaču je valjda ta apsolutna zainteresovanost slušalaca, ulila dodatnu sigurnost pa je nastavio još glasnije:

"Da bih vam istakao značaj time management-a u modernom poslovanju, poći ću od sledećeg primera: Vi ste recimo mladi profesionalac koji je postavljen za menadžera u jendom neuspešnom lancu supermarketa, treba da ga uspravite na noge, da zauzme svoj deo Tržišta..."

Predavač je tu zastao, pogledao po sali. Pomenuta mogućnost, bila je očito san svih, bez izuzetka. Tako je barem mislio predavač. Pogladio je palcem mali laserski pokazivač i nastavio:

Šta je prvo što ćete uočiti u propalom lancu supermarketa? Pa to da kasirki ima previše, da ogroman procenat vremena troše na ispijanje kafa, na razgovor i druženje. Recimo 20% vremena. Time management vam nudi upravo alatke i teoriju koja omogućava da se dodje do egzaktnih cifri, do modela utroška vremena, da se isti unapredi i optimizuje. Da se postigne puna uposlenost, da se optimalni broj zaposlenih otpusti, da se Uspe. Ako pomenuti lanac supermarketa, zapošljava, recimo, hiljadu kasirki, vi onda razmislite koliko se tu novca gubi, koliko to čini nesrećnim vlasnike uloženog kapitala i koliko bi bili zahvalni onome ko bi taj gubitak smanjio..”

Petar pogleda oko sebe. Svi su slušali napeto. Sve ih je izgleda ražalostila i lično pogodila priča o nepotrebno izgubljenom novcu. “Proklete kasirke”, kao da su govorila napeta lica produhovljenih profesionalaca.

Predavač je nastavljao, o efikasnosti, o izgubljenim minutima, o tome da svako treba da vidi kako i na koga troši vreme, da beleži da li prijatelji troše vreme na njega ili nju, ako i on ili ona na njih, da je vreme još jednom novac i samo novac....

Petar oseti naglo mučninu. Sagao je glavu, ponesen osećajem krivice, pretvarao se i on da piše. To je bilo tako dosadno. Pomisli kako bi vreme možda mogo da prekrati nečim zanimljivim, za razliku od predavača koji je insistirao da niko zapravo nema vremena, Petru se činilo da ga on, eto baš u tom trenutku ima i previše, njegovo vreme je bilo beskrajno i mirno, kao sivkasti okean kojim vlada večna bonaca.

Odlučio je da preduzme nešto. Pokušao je da crta po svesci koju su mu dali. Nije mu uspevalo, nije imao inspiracije, ruka mu je mahinalno iscrtavala samo stereotipne “Čiča Gliše” koji su mu se ironično cerekali svojim statičnim, dvodimenzionalnim osmesima. Pogledao je oko sebe. Bilo mu je muka od dosade. Nije znao šta da uradi, a onda mu je na pamet pala spasonosna ideja, ideja koja bi barem na čas mogla da u prostoriju u kojoj se odvijao kurs unese malo živosti:

Pomerio je nogu tako da dodirne debeljuškastu Italijanku koja je vredno zapisivala. Nije da ga je privlačila, nije je mogao ni da je vidi, ali bila je na posletku žena i lako je ubedio sebe da ga ona u tom trenutku, iz nekog razloga, privlači. Okrenuo je glavu ka njoj, ali je miris parfema koji je skrivao njen stvarni vonj bio nepodnošljiv pa je morao da okrene glavu od nje.

“Voleo bih da zajedno istrčimo iz ove sale”, zamišljao je, pokušavajući da diše na usta. Da se držeći za ruke brzo udaljimo iz ove smrdljive prostorije, da odemo u moju sobu i vodimo ljubav” Zamišljao je onu drugu stranu lica koji iz klupe nije mogao da vidi, zamišljao je da je Italijanka gola ne bi li nekako postigao erekciju jer erekcija je, po mogućstvu, veoma zabavna pojava. Bilo je super dodirnuti barem njenu njenu nogu. Sve je bilo super u poredjenju sa tematikom kursa.

I baš kada je počinjalo da bude jako zanimljivo u Petrovoj mašti, kao da udovoljava nekom zluradom nagovoru, Italijanka se pomače dalje od Petra i odvoji svoju butinu od njegove.

Bilo mu je sve jasno. Uzdahnuo je. Pokušavao je da prati predavanje kao i svi, da bude opet kao i svi. Čitav je svoj život mislio da je kao i svi, a sada, sada vidi da on te "sve" više ne može da prati. Nema dovoljno entuzijazma, ne nada se da postane poslovodja u usamljenom, neuspešnom supermarketu i da ga preporodi....

Predavač je u medjuvremenu povisio ton: "Ima li medju vama progamera?" nekoliko ruku se podiže.

Predavač je bio zadovoljan: "Vidite, u budućnosti, software će biti glavni alat za kontrolu vremena. To je sasvim logično. Na poslovnom i ličnom planu, vreme će se kontrolisati i planirati primenom računara. Uspešni, nemački lanac supermarketa "Kaldix", ima recimo jedan takav program ugradjen u registar-kase. Brzina rada i efikasnost jedne kasirke na ovaj način se neprekidno meri. Koliko brzo kuca, da li zastaje izmedju klijenata, da li greši, da li se često zbunjuje... Direkcija to sve ima u bazi podataka. Još više, poslovodja to ima on-line..."

Polaznici behu zanemeli od uzbuđenja, olakšanje ispuni prostoriju, umirivala ih je činjenica da je i zlim kasirkama neko konačno stao u kraj, da je nerad onemogućen, uživanje na poslu sprečeno i da sve funkcioniše, da se svet za mrvicu primakao njihovim idealima.

Petar pogleda Italijanku. U svoju sveščicu zapisala je reč "software" i podvukla je.

Petru se učini da ponovo tone, toliko mu je bilo muka od dosade. A i to vreme, vreme o kojemu je Predavač toliko pričao, u želji da ga kontroliše i obuzda, Petar odjednom postade svestan da to vreme, njegovo vreme, samo otiče, otiče, da ga ničim ne može zaustaviti. I seti se kako je vreme teklo kad je sedeo u školi, i seti se besmisla univerziteta i dok je u vojsci bio na straži, dok je slušao predavanja, dok je odlazio na radne i druge sastanke, dok je gledao TV program. Decenije njegovog života isticale su postojano u bezdan, a oni dragoceni trenuci, kao kada je još bilo dobro i mirno sa njegovom bivšom devojkom, ili kada se igrao kao mali, ili... ili kad je samo gledao u nebo, prepuno zvezda, na nekoj dalekoj obali...

I nije to bila tuga, niti nostalgija. To je bila unutrašnja borba, borba sa dosadom, borba sa samim sobom. Bes je rastao kao plima, osećao je Petar kako mu zuji u ušima, svaka ćelija njegovog organizma bunila se, a istovremeno neka slepa poslušnost uma sputavala je svaku akciju tela. Petar nije mogao da se pobuni. I baš kad mu se činili da će eksplodirati na um mu pade spasonosna misao:

Ustao je, uspravio se... Predavač ga je odmah primetio, zastao i pogledao upitnim pogledom mudrog propovednika.

“Molim vas, morao bih u wc”, zamuca Petar, opčinjen idejom, vizijom, snom o izolaciji, keramičkoj belini, bekstvu od ljudi, koje pruža svaka, zaključana wc kabina, o miru koji bi doživeo slušajući šum vodokotlića koji bi u toj predivnoj samoći zvučao veselije od najlepšeg planiskog potoka.

“Samo napred, ionako je vreme za pauzu”, reče Predavač i nežno dodirnu rukom ekran svog laptopa.

Na prvi pogled

Na pauzi kursa, svi su pili kafu, atmosfera je bila vesela, akademska. To se dalo primetiti po glasnom smehu jednim te istim šalama koje su pričali svi od reda. Nisu to bile neko nove šale, bile su to šale iz literature, poznate izreke poznatih profesora I gurua iz oblasti Time management-a. Muškarci su takodje pokušavali da imponuju ženama, pričama o putovanjima. Oko samog predavača beše se sakupila najveća grupa učesnika kursa, svi su držali plastične šolje sa kafom u ruci i grickali keks koji je za ovu priliku bio besplatan. I Petar je prišao velikom termosu, nalio malo kafe u šoljicu i uzeo jedan gutljaj, i nije se iznenadio: kafa je imala isti onaj plastični ukus kao kafa u njegovoj firmi. To nije bilo nikakvo čudo, vrela voda rastvarala je, malo po malo plastične šoljice i davala tom napitku jedan zaista poseban ukus.

Jedan potez rukom i Petar je skinuo indentifikacionu plastičnu etiketu na kojoj je bilo njegovo ime i ime matične Kompanije. Nervirale su ga te etikete, koje su bile obavezne, navodno zbog obezbedjenja, a koje su učesnici konferencija i kurseva uvek sa ponosom isticali.

Nagli okret telom. Pokušao je da izbegne gužvu i pridje prozoru, ali ga neki mladić sa flašicom Koka-kole preduhitri i stade ispred njega. Nikoga Petar ovde nije poznavao, niti je iko njega poznavao...

Pogledao je okolo. U magnovenju, osetio je da ga neko posmatra. Jedna visoka, mršava devojka, gledala ga je sa druge strane hodnika.

“Nekako je drugačija od ostalih”, pomislio je Petar. I zaista, što ju je duže krišom posmatrao bivalo mu je sve jasnije da je drugačija. Njena odeća, njena nehajna pojava, njena sramežljivost, sve to sigurno nije bio deo glasne gomile u kojoj su se oboje nalazili u tom trenutku. Najbolje od svega, što je Petar duže i češće bacao pogled u njenom pravcu i ona je njega sve češće i češće pogledavala.

Petar nije mogao da veruje. Sa izrazm “ko jel’ ja” uputio se diskretno ka njoj. Polako, još par koraka, još par misli i pogledi im se sretoše. Bila je to Ona, u punom sjaju. I ona je prilazila. Petru se učinilo da lebdi. Odjednom, kao da je čak i žamor gomile postao tiši, skoro nečujan.

Stajali su jedno pred drugim, ne znajući šta da kažu.

“Zdravo”, reče Petar.

“Zdravo”, reče nepoznata i brzo nastavi, “htela bih da te upoznam”. Rekla je to tako lepršavo i lako i nekonvencionalno, da se Petar skoro preznojio od uzbuđenja. Uvek je maštao da ga sretne neka Nepoznata, kao sada, da im se samo pogledi sretnu i da to bude Sve.

“Odlično, upoznaćemo jedno drugo”, reče Petar

“Ja sam Adela”, kaže devojka.

“Ja sam Petar”, kaže Petar, misleći u sebi “Ah, Adela, kakvo aristokratsko ime, kakva žena, čak joj i ime nekako aristokratski i erotski zvuči...”

Bio je opijen. Stajao je opčinjen.

Adela je dalje objašnjavala: “Znaš, na ovakvim mestima, sreću se razni i zanimljivi ljudi, ne volim konvenciju pri upoznavanju, ne volim formu, meni odnosi aura znače mnogo više.....,

Volela bih da te upoznam, da mi kažeš par rečenica, možda par saveta...”

“Saveta?”

“Da, zašto da ne?”

“Nema problema”, zamucalo je Petar, “šta god hoćeš”.

“Ali prvo da te fotografišem. Želim da imam tvoju sliku ako nemaš ništa protiv. Slike svih učesnika kursa su na sajtu, ali ja ipak želim da napravim svoju sliku”.

Zbunjeni izraz na Petrovom licu ukazivao je da tako nešto nije očekivao. Devojka je rutinski vadila svoj digitalni “Nikon” sa 15+ megapiksela rezolucije i višestrukim optičkim zumom.

“Imam jednu malu bazu podataka u svom laptopu, sa fotografijama, sa fotografijama poznatih ljudi iz poslovnog sveta. Svako od njih mi kaže po neku rečenicu, savet, za dalje lično usavršavanje...”

“To je moj “network”. Networking je u poslednje vreme za mene više od koncepta, način života. Za sve ljude koje srećem upisujem ko su i čime se bave, ne samo poslovno, nekada se čisto radi o druženju, uponavanju novih ljudi, sa kojima je divno putovati na zanimljiva mesta...”

“Mnogo zanimljivih ljudi imam ja u svojoj bazi podataka..”, dodala je.

“Ali ja nisam mnogo zanimljiv”, kaže Petar skromno.

“Za mene jesi”, kaže devojka i nastavlja: “ti si iz kompanije Intratehno?”

“Intertehno”, ispravi je Petar

“Kako Intertehno?”, začudi se devojka.

“Pa tako se zove firma.”

“Čekaj”, pa ti nisi iz “Intratehn-a?”

“Nisam”

“Oh, izvini, pa ja sam onda pogrešila, ili su na sajtu pogrešili, Ti ne nosiš etiketu, ali da je nosiš pročitala bi odakle si, i ne bih bila pogrešila. Ličiš mi na jednog tipa iz Intratehna, čija je fotografija postavljena na sajt. Nisam bila sigurna da li je to on, vidiš kako su imena firmi slična, eto sada sam pogrešila, uzela i tebi i sebi dosta vremena...”

“Nema veze za vreme, sad kad smo se već upoznali”, kaže Petar nošen nadom.

“Na žalost ima veze”, odgovori devojka. Ja sam na kursu Totalnog marketinga i predavanje mi je sigurno već počelo, a nisam pronašla lika iz Intratehn-a. Znaš. želim da obavezno upoznam nekoga iz te Kompanije, to je svetski važna Kompanija, volela bih da se zaposlim u njoj. To bi “baš bilo super za moj CV”

“Da, baš bi to bilo super za tvoj CV”, odgovara tužno Petar.

“Pa ništa, Idem ja, to je sve”, kaže devojka.

“To je sve”, ponavlja Petar.

“Ćao”, kaže devojka, veselo i okreće se.

“Ćao”, kaže Petar neveselo i gleda za njom. Iza svojih ledja čuje erupciju smeha. To se gomila polaznika spontano smeje novoj šali Predavača.

Retro

Konačno sam, kao da nema prošlost, Petar je odahnuo. Iz zvučnika je dopirala opuštajuća muzika, a šum vode bio je umirujuć i nežan. “Ovde mi se baš sviđa”, pomisli Petar. Uzdahnuo je. Bilo je dobro de postoje takva, mirna mesta u kojima čovek može da se skloni od gomile i da se opusti. Tamo napolju, tamo je ostala vesela larma i eksplozivan smeh učenih, mladih profesionalaca. Poželeo je da nikada nije došao na taj kurs. Stresao se čltavim telom.

Dole poteče. Mokraća je bila limun-žuta i oticala je u hromirani tehno pisoar. Petar je gledao svuda okolo po wc-u. Sve je bilo metalno, hromirano, high-tech. Svuda senzori,

elektronika, kontrolisani mlazevi tečnosti. Kao da stoji usred neuspele koreografije svemirskog broda, iz filma sa kraja pedesetih godina dvadesetog veka,,,

Ostao je da stoji, onako, otkopčanog šlica. “Praviću se da upotrebljavam ovaj skupi pisoar, ostaću ovde do samog početka drugog dela kursa, tako šu izbeći sve neprijatnosti”, tako je planirao kada se vrata iznenada otvoriše, i u WC udje starac sa četkom i kantom.

Petar ga nije isprva prepoznao, onako, okrenut leđjima svetu i zadubljen u strukturu metalik zida. Vredno se pretvarao da završava sa mokrenjem. Okrenuo je glavu, Pored sebe nije ugledao ni nekog anonimnog korisnika WC-a željnog olakšanja, čak ni kursistu-profesionalca, nesrećnog što je morao da se odvoji od gomile i udovolji fiziološkim potrebama svog grešnog tela. Ne, pred njim je bio starac, “onaj” starac. Užasnua se.

Nepunih nekoliko minuta ranije utrčao je u taj hotelski WC razočaran kada su mu se izjalovila maštanja i nadanja u vezi neke mlade profesionalke. Utrčao je u taj prolaz, ugledao stariju, dobroćudnu damu na maloj stoličici i tacnu sa novcem, sredstva za pranje i održavanje higijene, jedinstven inventar, prisutan u svim javnim ustanovama takve vrste. I gospodja mu je uputila pozdrav pogledom, a gore, na zidu je pisalo:

“Platite pedeset ... domaćici WC-a”.

“To je dakle bila domaćica”, zaključio je Petar. A onda se pojavio i starac vukući kantu vode. Toliko je starac žustro cimao to vedro, da se neminovno i dogodilo, malo vode se prosulo i na Petrovu cipelu.

Malo neugodno. Ali to je očekivano. Neočekivano se oglasila starica pravom eksplozijom psovki i uvreda na račun starca.

“Šta si uradio, idiote, nespretnjakoviću! Isprskao si gospodina. Izvini se sada svinjo prljava”.

“Ali, ja.. “ mucao je starac.

“Uvredio si gospodina, kako te nije sramota”

“Nisam hteo, nisam hteo”, vajkao se dedica.

“Sad na kolena i liži cipele gospodinu, odmah”. Zapovedi žena.

I pre nego je Petar mogao da reaguje na tu gnusnu zapovest, starac pade kao pokošen i ustima dotače Petrovu cipelu. Petar skoči kao oparen, nije očekivao ovako nešto. Bez reči utrča u WC. Tek kada se automatska vrata zalupiše i prepirka “domaćice WC-a” i nespretnog starca postade jedva čujna, Petar odahnu.

I sada, sada je starac stajao ponovo pred njim. Petar krenu žurno ka izlazu, ali starac je bio brži:

“Želim da vam se izvinem, zbog onoga”.

“Zaista nije potrebno”, nervozno će Petar.

“Ne, moram da vam objasnim”, prekide ga starac. “Ono je moja supruga, već trideset godina smo u braku, već trideset godina me ponižava. Ovako pred ljudima, nepoznatim i poznatim, kao sada pred vama. Vi ne znate...kada je bila mladja, dovodila je muškarce, mnogo, mnogo muškaraca, ja sam morao... da gledam, morao sam i svaki put da perem... Eto, i sada perem. Ja sam star čovek, sada mi je naredila da za kaznu operem sve pisoare i sve kabine, i sve šolje..., a mene je steglo u leđjima, reuma. Ne mogu više ovako, ne mogu.. čitav život ovako...ne mogu više.....” jecao je tiho starac i ne gledajući više u Petra, pričajući onako za sebe već u potpunosti posvećen svom prinudnom radnom zadatku.

I samo na trenutak Petar je u sebi potiskivao gadjnje, a onda istrča. Ni šlic nije bio zakopčao. Dama, domaćica više se nije doimala tako dobroćudnom. Lupio je šakom o njen sto, novčići na malom poslužavniku su zazvečali. Gospodja se trgnu, pogledom punim tuge gledala je u Petra. Tek sada, iz blizine, Petar je sagledao koliko je domaćica stara, koliko su duboke bore na njenom licu.

“Ja gospodjo ne želim da se mešam u vaše privatne stvari, ali prekinite da zlostavljate svog muža.

On je star... s t a r”, zaurla Petar.

“Uostalom, kao i vi”, dodao je tiše.

Babino lice dobilo je naglo crvenu boju. Petar je očekivao psovke, vrisku, ali iz babinog grla provali plač.

“Znala sam, znala sam”, ponavljala je kroz suze. Svakih nekoliko puta i ovo se dogodi. Znala sam...” Onda je pogledala Petra u oči, sumornim i tužnim pogledom koji se osećalo na prošlost.

“Dragi gospodine, samo znajte, sva ta poniženja, sve to, on to sve smišlja. Tako je bilo i sa vama. I vi i ja smo samo njegove žrtve, žrtve njegove bolesne fantazije. On je monstrum, on me primorava, to ga uzbuđuje. On pravi te bolesne scenarije. Zahteva da ga ponižavam pred nepoznatim ljudima, na javnim mestima, i to već godinama, da se sramotim pred ljudima. Vi ne znate, dok samo bila mladja, ucenjivao me, terao da dovodim nepoznate muškarce, mnogo muškaraca, da se ponižavam kao da sam neka drolja. Ucenjivao me da će me napustiti....A ja sam ga volela, ja ga i sada volim...”

Starica briznu u plač. Petar beše sasvim zanemio. Vidno polje, kao da mu se suzilo, sagledavao je samo blještavi hrom WC-a.. Hodajući unazad, polako se odmicao prema vratima. Natraške je i izašao i zakopčao šlic. Okrenuo se. Hodnik je bio potpuno prazan.

Tu, gde su se do nedavno pričale akademske šale i čuo smeh, vladala je tišina. Svi profesionalci-kursisti behu iščezli. Očigledno, drugi deo kursa već je uveliko bio počeo.

Alfa

Kada je Petar ušao u učionicu, drugi deo kursa poznat pod nazivom "Igra elektromotora" beše već započeo. Osećajući se kao djak koji kasni na čas, Petar pokušava da ostane neprimećen i da se odšunja negde do poslednjih klupa gde bi mirno mogao da odspava o trošku organizatora kursa i svoje firme. Međutim, budno oko Predavača beše ga već spazilo.

"Šta ćemo sa vama kolega, sve grupe su već definisane?", zapita, tobože zabrinuto, Predavač.

Petar zastanu. U pitanju Predavača nazirao je slabašni odsjaj nade. "Pa, mogao bih da radim sam, nije neophodno da budem u grupi".

"Da li ste sigurni, zadaci koji se pred kursiste postavljaju u igri elektromotora veoma su zahtevni i ozbiljni".

"Neka to bude moj izazov", odgovori Petar.

Pred ovom floskulom, tako dragom i čestom u svetu velikih poslova, Predavač ostade bez odgovora i Petar se ubrzo našao sam, negde u poslednjem redu. Njegov zadatak je bio da zaradi što više novca na imaginarnom tržištu, u ulozi direktora imaginarne fabrike koje je proizvodila imaginarne elektromotore. Kompjuter je simulirao imaginarnu banku, prodaju, fabriku, dobavljače sirovina... Ideja organizatora je bila da se mladi profesionalci, dakle budući politički rukovodioci, putem ove domišljate igre nauče timskom radu i osete, barem virtuelno, sve ono što ih očekuje, na pravom tržištu kada se budu borili za profit i lični uspeh.

Petar je mirno čltao pravila igre. Tamo, ispred njega timovi su već vredno radili na "strategijama uspeha". Pozajmljivali od banke virtuelni novac, ulagali, otpuštali radnike, prodavali, dizali i spuštali cene. Neki su se ludo zabavljali, a neki drugi se jako nervirali kada su gubili, u nekim "timovima" dolazilo je do neslaganja, sukoba. Svako je hteo da bude vodja, da se istakne, da bude alfa-mužjak ili alfa-ženka prema majmunskoj terminologiji svima omiljenog ideološkog izvora – "Discovery" kanala.

Petar je reagovao slučajno, nepovezano, obrnuto od konvencija "zdravog razuma". Kada je trebalo prodavati, on je kupovao i obrnuto. Nasumično je pritiskao tipke računara. Nasumično odgovarao na izazove Igre. Više pažnje posvećivao je ostalim učesnicima, posmatrao ih kako padaju u vatru, kako se žeste. Učestvovati u ovom sportu bilo je nevažno. Brojala se samo pobeda. Gledao je Petar svaki čas na svoj časovnik, jer vreme je proticalo sporo, kao na straži, kao u ludnici. Bolno sporo. Sećao

se svih onih dosadnih sati, još kada je išao u školu. Pa beskrajne dosade na fakultetu, dosade po autobusima, po železničkim stanicama, čekaonicama... Nabrajao je u glavi sva ona mesta na kojima se ljudi obično dosadjuju, uklješteni kao zupčanici neke velike mašine koji ne mogu da se kreću ni brže ni sporije nego što diktira mehanizam, Ubijala je Petra ta užasna svest o ograničenom vremenu koje svako ima u životu, a koje se tako nemilice posvećuje besmislenim, u biti nestvarnim aktivnostima. Polako, postaju je sve manje svestan okoline, sve više besan. Lupao je žestoko po tipkama u nekom ritmu, nadajući se da će ostalim pokvariti koncentraciju. Vuklo ga je nešto da ponavlja polu-glasno najskaradnije reči i rečenice koje je mogao da zamisli. Ponavljao ih je kao mantru, nadajući se da će ga ona zaštititi od dosade, da će one poremetiti besmisao kursa, da ga jedino ta skaradnost može osloboditi....

Onda se trgnuo, ispred njega beše se odjednom stvorio veliki vrtlog blata koji ga je nemilosrdno vukao u sebe, vrtlog koji polako, ali sigurno ubija, od bebe ga je pretvorio u dečaka, od dečaka u mladića, od mladića evo u zrelog čoveka. Žurilo se eto vrtlogu, da ga pretvori što pre u drhtavog starca i zatim u leš. Vrtlog je rastao. Ceo svet, svi gradovi i sve železničke i tramvajske stanice, svi otmeni restoran i sva čekanja, svi mladi profesionalci i profesionalke, i plus još i Predavač. Sve je bilo u vrtlogu i taj osećaj blizine jedne mehaničke, neprirodne smrti, smrti koju stvaraju organizatori svega i svačega, žestila je Petra. Lupao je po tipkama sve jače, sve izbezumljenije....

U jednom trenutku, video je sebe kako ustaje. Kako se buni. Kako odlazi do podijuma na kojemu je stajao uvek osmehnuti Predavač. Kako širi ruke, kako se okreće, okreće i okreće oko sebe. Kako na beskrajni užas i zgražavanje kursista, rotira silovito i nezaustavljivo kao pravi elektromotor...

“Kolega, kolega šta ste to uradili”, čuo je Petar odjednom glas predavača negde iz blizine.

Otvorio je oči, činilo se da je sve bio samo san.

“Ja moram da vam čestitam”, oduševljeno je vikao Predavač u egzaltaciji.

“Na čemu?”

“Na čemu?”, odmahivao je Predavač glavom u glumljenoj neverici. “Pa vi ste Petre potpuno sami potukli sve rekorde, vi ste potpuno sami osvojili tržište za sebe, vi ste vodjeni nekom samo vama znanom, genijalnom strategijom, pobedili sve ostale, potukli sve rekorde od kada organizujemo ovaj kurs. Ja vam se divim....Molim vas ustanite, neka Vas vide”

Petar je ustao. Sve glave behu okrenute prema njemu. Neki su ga gledali sa zavišću, neki sa divljenjem, a većina mladih profesionalki beše se već potrudila da mu uputi svoj najzavodljiviji osmeh, jer on je bio pobednik, a one su mnogo volele pobednike.

Čutao je. Onako bunovnom nije mu još uvek bilo jasno šta se dogodilo.

“Hvala vam, ali to je samo igra”, nekako je promućao.

“Nemojte sada tu lažnu skromnost”, smejao se Predavač. “Kako samo igra, molim vas, pa Organizatori su ovu simulaciju dizajnirali tako da simulira stvarnost. Vi ste pokazali kvalitete pravog rukovodioca. Otpustili ste muški gomilu radnika, racionalizovali, optimizovali, odgovorili na sve izazove... Vi ste uzgred kao Pobjednik dobili pravo da još jedan dan nakon završetka kursa provedete u Azukatu o trošku Organizatora. I vi sad kažete da je sve to igra, šala. “Nije fer”, ljutio se tobože Predavač, a onda se okrenuo kursistima. “Jedan aplauz molim, jedan aplauz za gospodina Petra”, podviknuo je kursistima kreveljeći se kao klovn.

Začu se aplauz. Glasan, gromoglasan, neurotičan.

Čitav život Petar je samo gubio, a sada, kada je konačno u nečemu pobedio, Petru se učinilo da pobjeda nema smisla.

“Da li je svet oko mene igra, ili je igra svet?”, pitao se.

Pogledom predje preko zgrčenih lica kursista, iscerenog Predavača, kompjuterskih ekrana, grafikona na zidovima, sveukupnog sadržaja tog trenutka. Nije više mogao biti siguran... sumnjao je.

“Žena sa noćnom posudom”

Najpoznatije delo u azukatskom “Muzeju lepih Umetnosti” jeste svakako “Žena sa noćnom posudom”, izgubljeni, pa ponovo pronađeni rad Joakima van den Burgera, poznatog holandskog majstora iz 18 veka. Ovo delo svojom simbolikom, bojama i načinom na koji je Umetnik rešio pitanje senki, osvetljenja i boja spajajući barok i impresionizam i danas često zbunjuje likovne kritičare i nastavlja da neprestano nadahnjuje nove generacije poklonika lepih veština.

“Žena sa noćnom posudom” prisutna je takodje i kao motiv na bezbrojnim suvenirima koje muzej prodaje posetiocima i turistima, na pepeljarama, reprodukcijama, privescima za ključeve, tanjirima, noževima, portiklama za bebe, upaljačima, majicama, noćnim loncima, noževima, preslikačima, školskim pernicama, foto-tapetama, peškirimama... Treba napomenuti da je “Žena sa noćnom posudom”, i danas, preko 250 godina od svog nastanka izvor kontroverzi. Neki psihoanalitičari, recimo i to, smatraju da je tajanstveni osmeh “Žene sa noćnom posudom” izraz telesnog olakšanja, drugi kažu da osmeh zapravo prethodi olakšanju, neki opet tvrde da se uopšte ne radi o osmehu.... Neki istoričari kažu da je slika simbol i preteča panevropskog, gradjanskog duha i izraza jer prikazuje jednu tako izrazito gradjansku situaciju kao što je manipulacija noćnom posudom. Kontroverzi oko slike ima dakle bezbroj: ne slažu se svi ni oko toga da li žena na slici zaista nosi noćnu posudu. Možda je u pitanju duboki tiganj, ili lonac sa pihtijama, možda nešto treće. Konture se na slici prelivaju, prostora ima za bezbroj tumačenja, a zli jezici tvrde da je činjenica da je slika pronađena na tavanu neke crkve posle dvesta godina gde je verovatno bila izložena vlazi i golubijem izmetu, zapravo i jeste razlog za takvu efemernost prikaza i da je veza sa ekspresionizmom i potonja

transformacija u tom smeru delo prirodnih sila i vremena, a ne grešnog Joakima van den Burgera.

I Petar danas posmatra "Ženu sa noćnom posudom", gura se pred gomilom poklonika koji zaneto zure ili se prave da zure u sliku. Neki slušaju muziku na malim "personalnim" uređajima, neki se međusobno posmatraju. Puno je tu mladog i lepog sveta koji grabi priliku da upozna neku zanimljivu osobu iz kulturnog i umetničkog miljea. Od svih tih ljudi, pred slikom se svaki dan formira red. Svi bi da je "vide", u nadi da će i sami biti vidjeni i primećeni. I Petar mašta o tome kako ga neko od prisutnih pita nešto o slici. Čisto da bi se upoznao, da stekne prijatelja ili još bolje ljubavnicu, bilo bi to lepo, samo Petar ne zna šta bi odgovorio o slici, a da bude novo i originalno. I on je kao i svi pročitao sve u brošuri koju dele na ulazu. Pravi Poklonici, oni bi ga sigurno prozreli i prezreli, jer Petar zna tako malo o slikarstvu. A možda, možda bi mu neko stvarno i postao prijatelj.

Polako se približavajući slici, Petar primeti da je u ravni sa jendom mladom ženom. Oči joj se sjaje, ona je sigurno pravi poznavalac. Došla je ko zna odakle da se divi slici. "Šteta", misli Petar, "što nema više takvih ljudi i žena, ili barem ih on ne poznaje". "A da ih ima više, njih iskrenih, pravih, svet bi sigurno bio lepše mesto, prepuno empatije i ljubavi za bližnje, a ne pozornica za organizaciju dosadnih i sivih kurseva..."

A kada su se našli pred slikom, I pre nego što je Petar stigao da se suoči sa lepotom platna ili možda da nešto glasno prokomentariše ne bi li privukao pažnju mlade žene pored sebe, ona iznenada povika iz sveg glasa:

"Dole muška umetnost, dole muška dominacija!"

Kao u usporenom filmu, Petar se okrenu ka njoj. Mlada zaštitnica ženske umetnosti beše odnekud izvadila nož, a zatim se uspravila i njime nasrnula na sliku. Samo, pre nego što je uspela da naudi "Ženi sa noćnom posudom", jedan tobožnji ljubitelj umetnosti, koji je zapravo bio čuvar u civilu pogodi je odmerenim i dobro usmerenim udarcem drške revolvera u glavu. Žena pade, čuvar preko nje, a muzejski alarm moćno zaurla. U panici masa iza se počeo gurati što je Petar dovelo u samu blizinu platna. Odatle, udaljen samo par santimetara od Dela nije se doista videlo ništa. Tek su se nazirale nekakve mrlje i osećao se oštar zadah starine u nosu.

Najzad, nekoliko pristiglih zadihanih čuvara brzo smiri situaciju. "Bez panike, samo bez panike", poručivali su oni. Masa se polako razilazila kao poslušno stado ovaca. I dok su devojkicu razbijene glave odvodili Petar pogleda još jednom nazad: na mermernom, belom podu je ostao krvav trag koji je poticao od nesudjene zaštitnice svekolikog ženstva. Čučnuo je. Šara beše jako zanimljiva, divna, neponovljiva. Dodirnuo je prstom krv. Bila je nesumnjivo prava i mirisala je na govdje.

Omlet

Konobar je pogledao Petra prezrivo, skoro sažaljivo, kao što se gleda na bolesnog ili slaboumnog čoveka, jer Petar beše naručio samo omlet. Mogao je da naruči neku varijantu sušija, ili neko drugo japansko jelo, zatim ona zanimljiva jela od ribe, rakova, školjki... A on je uzeo samo omlet. Gosti oko su su na stolove stavljali svoje male digitalne foto-aparate, gledali su napravljene slike na malim ekranima i komentarisali, neki su nosili suvenire iz Azukatskih muzeja ili druge dokaze da su prošli mnoga znanostna dešavanja i atrakcije. U sredini restorana bio je smešten veliki akvarijum sa živim rakovima pored koga su stajale dve gospodjice, verovatno slikarke ili tako nešto, sudeći po karakterističnoj odeći. I one su gledale ponašanje rakova koji su pokušavali da se oslobode što im baš i nije polazilo za rukom jer su im klješta, logično, bila zalepljena lepljivom trakom. Baš su bespomoćni bili ti veliki rakovi dok su čekali da ih ljudi pojedu.

I dok je Petar punim ustima konzumirao omlet primetio je u magnovenju nekoga poznatog. Pogledao je još jednom: samo nekoliko stolova dalje sedela je Ena, Irmina ćerka. Petar se zagrcnu, elementi omleta, pržena jaja, slanina, pečurke i mnogi drugi podjoše mu ka dušniku, ali ih on jednim bučnim iskašljajem koji je malo uznemirio mlade "backpacker-e" pored njega izbaci na tanjir. Ena nije bila sama, sa njom je bio jedna ćelavi mladi gospodin u crnom.

Petar mahnu Eni i ona ga pozva za njihov sto. Prešao je, noseći svoju porciju omleta, kao najveću dragocenost.

"Otkud ti u Azukatu?", upitao je Enu.

"Tražim inspiraciju po galerijama i muzejima, idemo na koncerte alternativnih bendova", odgovori Ena veselo, "inače, ovo je asistent sa mog fakulteta, Emil".
"Zdravo" reče Petar, a Emil klimnu glavom.

Petar pogleda na dole, ka stolu. Emil je jeo nekakav specijalitet od sveže, vrlo sveže, zapravo još žive ribe. Vešti japanski kuvar tranžirao je ribu tako da je preživela komadanje. Glava ribe bila je odvojena od ukusno aranžiranog i začinenog tela sa unapred definisanim filetima, a riblja usta, ležeći u tanjiru minimalnističkih kontura, su još uvek, doduše jedva vidljivo gutala vazduh polako se gušeći. Još žive, riblje oči gledale su upitno prisutne kao da je i one prate veoma zanimljiv razgovor prisutnog društva.

"Ono što me u ovom restoranu nervira", reče Emil, " je to da su porcije zaista prevelike".
"Da bi se aranžman istako, potrebni su veliki tanjiri i manje porcije. To vam je sasvim obrnuto od aranžiranja žena, od mode, gde je potrebno da su pakovanja što manja, da stežu, da bi ženu istakli i da bi neudobnost odeće stalno podsećala onu koja je nosi da je Žena, da treba da igra ulogu žene."

Petar pogleda Enu u neverici, upijala je Emilove reči.

“Vi ste poeta?..”, upita Petar Emila.

“Svaki umetnik je poeta”, glasio je odgovor.

Petar se okrenu Eni. Izgledala je jako mršavo, ispijeno, Kostur gornjeg dela tela beše joj nekako jasno vidljiv, pršljenovi vrata lako prebrojivi, vilica bez trunke sala,. Ključne kosti, ramena, lopatice....

“A zašto ti nisi ništa naručila nego piješ samo mineralnu vodu?” upitao je.

“Zato što sam predebela”, reče Ena tužno. “Na dijete sam. Shvatila sam da nemam dovoljno uspeha u studentskoj kompeticiji jer sam predebela. Verovatno zato nemam ni insipraciju i slabo mi ide na akademiji. Čak sam i na takmičenju za takmičenje za ambalažu za instant supe loše prošla, nisam bila ni u prvih deset”, vajkala se.

“Ne vidim kakve to veze ima sa hranom”, kaže Petar mrseći masan zalogaj.

“Ima”, kategorično će Ena. “Mnogi umetnici gladovanjem su podsticali inspiraciju, recimo Van Gog”.

Petar ne može da podnese da Ena gleda dok oni jedu. “Evo, uzmi malo od mene”. Gura joj nasilno zalogaj omleta prema ustima. Ena se nećka, ali valjda je miris jaja i slanine savladaju i pobede, pa ona ipak uzima zalogaj. Emil posmatra čitav događaj nem i nekako poražen.

I ne samo Emil. Petrov gest je bio tako organski, tako primitivan da je spontano zgrozio skoro sve prisutne koji su ih krišom posmatrali. Vraćajući viljušku Petar je primetio da gosti u ovom restoranu zapravo pažljivo motre jedni na druge...

Emil iznenada ustade. “Moram u toalet”, objasnio je.

Petar je odlučio da ugrabi svoju priliku.

“Ena, moraš da jedeš, umrećeš. I taj dizajn i umetnost... beži odatle, ubiće te sve to. Zar da se ubiješ zbog toga što se tvoje delo ne nalazi na pakovanjima supa ili kondoma... Da se mučiš toliko zbog inspiracije. I ko je ovaj Emil, da li je on tvoj novi dečko?”

“Nemam dečka”, turobno će Ena, “nemam vremena za to”.

“Sa Emilom sam u vezi na jednom višem, umetničkom, vantelesnom nivou. Želim da budem njegova muza, da naučim od njega nešto o primeni estetike u svakodnevnicu, on zna mnogo o tome, on je tako osetljiv, on je umetnik, on je tako urban, on je homoseksualac...”, divila se Ena a njene sive oči posmatrale su nervozno lica mladih i zanimljivih gostiju za drugim stolovima...

Petar je bio očajan. “Ena, beži sa fakulteta, sakrij se u provinciji, idi da živiš obično. Sve je ovo ionako samo predstava.”

“Kako to misliš?”

“Pobedio sam na nekom kursu iako ništa ne znam, proglasili su me za pobednika iako to nisam, totalni sam diletant, što manje znam to sam popularniji, pobednici su izgleda

samo oni koji najbolje glume, koji skrivaju površnost, koji najbolje prikrivaju dekor. Nisam više siguran u pogledu bilo čega...”

Na reč “pobednik”, Ena živnu malo.

”Pričaj mi o tvojoj pobedi, o tom kursu, je li bilo teško”, reče, maznim glasom.

Petar odrečno zamaha glavom kao ludak, odmače se od stola. A škripa koju je izazvao još jednm prekinu na čas veselo ćeretanje i spontani smeh gostiju.

“Neću da pričam o tome, to je sve bila besmislica, ja ti samo kažem da ostaviš fakultet, sve, ovo nikako nije dobro...”

“Da ostavim sve?”, Ena je bila zgranuta, nije mogla da veruje, ni drugi gosti koji su krišom slušali razgovor nisu mogli da veruju.

“Ni u snu”, reče hrabro Ena kao da brani ne samo sebe nego i sve goste u restoranu, sve univerzitete i sve profesore i sve asistente, celokupnu civilizaciju.

“Želim da se ostvarim, želim karijeru, trudim se, uspeću...”

Petar je zanemio. Jasno da nije mogao da ubedi Enu, ni sam nije bio siguran da li je u pravu, osećao je samo nejasnu sumnju...

Odustao je, a i Emil se eto polako primicao stolu. Pre Emila, do stola je stigao hemijski potpis njegovog parfema, jednog pravog, muškog mirisa, iz nove kolekcije.

Kada je seo, Ena i Petar ga pogledaše, Emil je izgledao malo nervozan, a onda im je objasnio razlog svoje uznemirenosti:

“Sav se isfrustriram kada vidim kako muškarci hodaju okolo u kratkim pantalonama i cipelama bez čarapa. Kako je to neukusno!”

Petar klimnu poraženo glavom kao da i sam deli Emilovo mišljenje.

Ena takodje klimnu glavom, pokorno i u znak divljenja.

“Moram i ja u toalet, reče ona, zaboravila sam da pazim na liniju kada sam uzela onaj tvoj omlet”, kaza ona Petru sa osmehom koji je s mukom održavala na licu, “Sada idem da povratim to... To je najefikasniji metod za skidanje kilograma, čitala sam...”

Petrova glava klonu još niže, a Emil, vidno dirnut, uputi Eni pogled pun podrške i na trenutak dodirnu njenu ruku.

Starac i zvezde

Te večeri Petar je kao i uvek ležao pred svojim televizorom, sa daljinskim upravljačem u ruci. Pritiskao je izlizani taster i kanali su se smenjivali jedan za drugim, slike dalekih predela, slike aktuelnih događaja, osmesi, ubistva, snošaji, krv, zabrinuta lica političara, muzički spotovi... Petru nije bilo neobično što je svet sa one strane ekrana toliko

drugačiji od njegovog koji nije bio prepun tih zanimljivih doživljaja, već se bio navikao na to.

Odjednom, čuo je zvonce. Ustade lenjo i podje ka vratima. "Sigurno neki prosjaci", mislio je.

Pred vratima je stajao neki starac. Bio mu je od nekud poznat. Misli da starac živi preko puta, vidjao ga je ponekad.

"Bolestan sam", reče starac umesto pozdrava.

"Boli me srce, hitna pomoć neće da me vozi u bolnicu, kažu da nije ozbiljno. Neće da dodju, znaju da sam star. Niko neće da dodje..."

Petar se užasnua, zbog sebe. Šta ako mu starac umre u kući, koliko bi to samo donelo neprijatnih komplikacija i formalnosti. Hteo je da ga se reši.

"Treba li da idete u bolnicu?" upita starca.

"Ne, ne", zvao sam ih telefonom, kažu da ovo nije ozbiljno, a mene ipak boli..."

"Hoćete da vam pozajmim novac za taksu?", pala je Petru na pamet spasonosna misao, kako da se otrese starca.

"Nije u pitanju novac"

"Nego?", neprijatno je već Petru.

"Ja tražim podršku, da razmenim sa nekim par reči", teško mi je....

"Dobro, hoćete da sednemo?", nevoljno će Petar

"Ne, hajde da prošetamo, prijaće mi vazduh..."

Izašli su. Petar beše odahnuo, srećan da je otkao starca koji je sada opširno pričao kako je bilo nekad. Iz početka Petru je sve to bilo dosadno, bio je nervozan, jedva je čekao da se vrati kući i legne na kauč, osvetljen, nežnim plavičastim svetlom televizora. Ali kako je verme proticalo, kako su sve duže hodali praznim ulicama, starčeva priča polako je sve dublje dopirala do Petra – nekada je izgleda bilo sasvim drugačije.....

"Tu je vidite bila mesara", pokazao bi na zazidana vrata koja su se jedva razaznavala..

"Ovde je bila krčma, ovde je bio stolar, sve same radnje. Znae, u ovom kraju živeli su nekada samo obični ljudi, zanatlije. Radilo se teško, imalo se malo, ali smo se lepo družili. Ljudi su se nalazili na ulici, išli jedni kod drugih, ne samo u posete, nego "onako". Niko nije imao kola, samo gazde koje smo mrzeli, a pogledajte danas, svi voze kola... Nedostaje mi najviše drugarstvo i ta zajednička mržnja..

"Pa zar vam niko ne dolazi?" upita Petar starca.

"Niko, niko osim djavola", tužno će starac.

Hodali su još neko vreme i ćutali, a onda starac reče da mu je bolje. Rukovali su se i rastali pred starčevom kućom, a Petar je produžio kući. Stao je ispred vrata i tražio ključ. Odjednom mu se učinilo da nije sam. Osvrnuo se, nikoga nije bilo na ulici, samo ledeno, ravnodušno nebo, prepuno zvezda koje su blistale. I pred svom tom prazninom Petar nije se osećao usamljenim, nešto mu je davalo snagu, neki nejasni osećaj da možda ima prijatelja, da možda nije sam.

Stari most

Još ispred vrata čuo se raskalašni smeh i vika onih unutra. Čulo se još i zveckanje čaša, zdravice i kako neko svira harmoniku ...

“Sigurno drže preglasno pojačan televizor”, mislio je Petar.

Udjoše u zadimljeni polumrak. Odavno Petar nije među ljudima osetio ovako snažno prisustvo životne energije. Njegov sused, starac Tomas, uspeo je posle mnogo nagovaranja da dovede Petra ovamo i da ga pretstavi prisutnima. Petar je očekivao neko snebivanje, barijeru koju treba preći, ali ga neko odmah potapša po ramenu, neko drugi ga upita da li ga možda danas nije video na pijaci sa dve prepune torbe u rukama. Drugi se ponudi da mu proda papagaja (taj čovek bio je uzgajivač, iz hobija), jedna žena crvenog lica mu ponudi piće....

Svi nazdraviše. “Za dug život i zdravlje mog suseda Petra”, reče Tomas.

“Živeli”.

“Živeli...” zaorilo se iz dubine sale.

Petar se čudio: svima u prostoriji je zajednička bila ta neposrednost, prostota, to što nisu upotrebljavali književni jezik, što su grubo psovali, podrigivali.. Činilo se da niko od njih nema ambicija, planova, želja, kao da niko od njih ne poznaje onaj globalni skup tema o kojima se inače razgovara u društvu. Eto, pokušao je da im ispriča neke stvari koje je video na televiziji, neke scene iz najnovijeg filma o Bondu Jamesu, tajnom agentu u službi njenog Veličanstva, ali prisutne to nije zanimalo, nisu ni znali da je novi nastavak u serijalu filmova o Tajnom agentu uopšte i snimljen. Oni su međusobno razgovarali o Petru teško shvatljivim temama, o običnim stvarima, bolestima, sahranama, deci, hrani, o polovnoj robi, krovovima koji prokišnjavaju, mačkama i psima. Koliko zanimljivih priča i događaja, kako drugačije od one uniformnosti tema o kojima je Petar gledao svaki dan na televiziji ili slušao od kolega.

Na jelovniku bilo je samo jedno jelo, takozvani “mali gulaš sa krompirom” i on se mogao dobiti veoma jeftino, isto kao i takozvano “kratko pivo”, kafa ili čaj. Petru beše žao što ranije nije saznao sa ovo mesto i upoznao ove jedinstvene ljude, koji su u nekom unutrašnjem, dubljem smislu bili kao i on. Naručio je gulaš. Ukus je bio običan, starinski. Popio je čašu piva i zavalio se u stolicu. Gledao je oko sebe, prvo Tomasovu glavu, njegove ruke kojima je mahao, diskutujući živo o nekoj političkoj temi, onda na stolu, natečene skorene ruke one žene sa crvenim licem, onda kroz prozor, tamo su

promicale snežne pahuljice, autoput u daljini bio je kao i uvek, potpuno zakrčen vozilima onih koji su se žurili da ostvare svoje male planove i ideje. Dalje, u uglu sobe bio je mali podijum, tabla koju su koristili za igranje tombole i na zidu natpis:

“Dobrodošli u klub penzionera Stari most”

Transmutacija

“Opet kasnimo”, rekao je gospodin Leon Petru prebacujući u brzinu. “Ovo je za mene velika misterija, svi se voze, svi su mobilni i slobodni, a pošto svi to čine, svi opet kočice i blokiraju jedni druge i nisu mobilni i slobodni...” Tako filozofira gospodin Leon, a ispred njih i iza njih i sa strane i pozadi i napred autoput je pun automobila koji se jedva mile. Petar gleda kroz prozor, a gospodin Leon vozi kompanijski automobil marke “Seat”, obojica putuju na veoma važan sastanak, pravo u sedište poznate kompanije “Unikok” koja se bavi proizvodnjom jaja, pilića, živinskog mesa i tako dalje.

Gospodin Leon objašnjava Petru šta sve treba da radi jedan “vodja projekta”, to zvanje su dali Petru posle uspeha na kursu “Time management-a”. Rekli su da je njegov uspeh dobra stvar za Kompaniju i dodelili mu još i dva pomoćnika, jedan je agilni Kinez, gospodin Vu, drugi je Stefan, osetljivi mladić koji se bavi meditacijom. “Oni su protivteža jedan drugom”, kaže gospodin Leon, “mislim da se izvrsno dopunju i da ćete ostvariti dobar timski rad”

Gospodin Leon nikako da stane. Hvali se da je bio na večeri kod gospodina Isaka, predsednika lokalnog odbora Kompanije. “Mogli su da pozovu nekog drugog Šefa odeljenja, ali pozvali su mene i moju suprugu u goste, u svoj dom”.

“Kako izgleda dom gospodina Isaka?”, pita Petar.

“Pa, teško ga je opisati”, kaže gospodin Leon. “Mi smo videli samo jedan njegov deo, radi se o velikoj kući, na četiri sprata. Imaju divne terase, na zidovima vise umetnička dela. “Imajući u vidu kakav je njihov dom, mogu samo da zamislim kako izgleda dom predsednika regionalnog ogranka Kompanije ili tek onaj od predsednika Centralnog upravnog odbora, tamo u Arizoni,” zamišlja Leon i nastavlja o supruzi gospodina Isaka koja je jedna divna, sposobna, šarmantna, osećajna mlada žena, žena, koja svira klavir i odlično kuva, lično je spravila deo večere i koja se bavi još i taoizmom i snowboardingom....”

“Medjutim, ono što me kod njih najviše impresioniralo jeste veliki vodeni krevet gospodina Isaka. Taj krevet je težak osamsto kilograma kada se napuni. Voda je malo zagrejana, uopšte, veoma je prijatno...”

“Kako znate, zar ste isprobali krevet?”

Gospodin Leon je malo pocrvaneo:

“Petre, neka ovo ostane medju nama, ali dok su nam pokazivali odaje, moja supruga i ja smo iskoristili trenutak kada niko nije gledao i seli smo na momenat na taj krevet. Doduše dole, gde dolaze noge, niko nam za to ne bi zamerio... Ali, osećaj je pravi, neponovljiv...”

Gospodin Isak je rekao da će ako ovaj posao sa “Unikokom”, ova optimizacija kokošijih farmi-fabrika uspe, da će kupiti još veći i moderniji vodeni krevet od hiljadu kila, sa elektronski kontrolisanim vibracijama i hidromasažom...”

“A to je tvoj projekat Petre...”, značajno se obraća Leon.

Petar ćuti.

“Nemaš šta da kažeš za takvu čast i odgovornost”, pita šaljivo gospodin Leon.

“Samo razmišljam”, kaže Petar, “može se eto reći da će jedan deo mog života otići na taj projekat, da će usled stresa i napora moj život zbog toga biti barem malo kraći...”

“Neće ako budeš koristio metode “stress managementa”, ako sve budeš radio planski i strukturirano, naravno i bez mnogo emocija.”

“Dobro, ali recimo da će trajanje mog života biti malo kraće usled tog projekta”

“Šta hoćeš da kažeš?”, pita gospodin Leon.

“Pa, ako projekat uspe i gospodin Isak dobije svoj novi vodeni krevet, mogu da zamislim da je to na račun mog života, da je na račun mog budućeg života gospodin Isak dobio vodeni krevet, da je deo mog života otišao u sam krevet...”

“Stani”, prekinu ga Leon, “osećam jedan vrlo negativan ton kod tebe”. “Ti si sam tako izabrao, sam si izabrao ovaj posao, mogao si da budeš nešto drugo, možda radnik na održavanju autoputeva..”

“Onda bi se moj život prelivao u asfalt, svakih X kilometara puta značilo bi Y dana mog života manje, od čega bi jedan deo otpadao na vodeni krevet direktora preduzeća za puteve...”

“Opet taj negativan prizvuk, jedan konsultant na stvari gleda drugačije, konstruktivnije, pozitivnije..”

“Mene samo fascinira ta misterija, ta metamorfoza, pretvaranje živog u neživo, samo zato što smo zaposleni, što radimo. To da se sati i meseci mog života sami od sebe pretvore u materijal jednog vodenog kreveta. Dok trepneš prodje život, u stvari ne prodje nego pobegne od tebe i pretvori se u neki nepoznati vodeni krevet.”

“To je čista zavist, zavidiš boljima i uspešnijima od sebe. Naoružaj se strpljenjem, čekaj, i ja sam čekao, pa ako si dovoljno uspešan, onda imaš prilike da napreduješ, i garantujem ti, bivaš zapažen, primećen, visoki menadžeri znaju za tebe, pozovu na večeru, pa u nekom trenutku u kom niko ne gleda eventualno uspeš da sedneš. Možda i da par minuta ležiš na tom krevetu koji ti je očigledno velika opsesija.”

Familija

Isak Zavidovsky gledao je napeto u svoj mali, srebrnkasti laptop na stolu, kada su Petar, Stefan i gospodin Vu ušli u salu. Isak Zavidovsky imao je i laserski pokazivač, i zlatnu iglu u kravati i koža ispod ručnog sata marke “Tempo” od osam hiljada bila mu je orošena znojem. Činilo se da je napet zbog prezentacije koju će držati, da se preslišava u sebi, ali u stvari Isak Zavidovsky grabio je trenutke da još jednom baci pogled na svoju umetničku kolekciju ženskih i muških aktova u elektronskoj formi. Kada su gosti ušli, Zavidovsky se iznenadjen trže iz sanjarenja i odskoči od ekrana i reče: “Gospodo, molim za vašu pažnju, počinjemo”.

Petar, Vu i Stefan su već sedeli u ogromnoj sali sa nizom stolica. Na zidovima su visila dela modernih majstora, a tepih u sobi bio je narandžast, što se poklapalo sa dominantnom bojom u zaštitnom znaku kompanije.

Tri stolice malo zaškripaše, a Isak Zavidovsky poče sricati tekst sa projektora. Petar pomisli kako je i ova prezentacija bila je kao i sve druge, tip slova, grafici, sličice umetnute da nasmeju prisutne, sve je bilo isto kao i u ostalim kompanijama. Prezentacija beše naravno izradjena pomoću popularnog programa “Powerline”, renomirane zanatske softverske radionice Megasoft.

Ukratko, Isak Zavidovsky bio je tehnički direktor Unikoka. Unikok je u svojim halama tovio milione brojlara koji su se svakog minuta gojili, čija je ukupna mišićna masa rasla, da bi bila na kraju bila zaklana i tranširana u automatskim klanicama i zatim pretvorena u sirovinu i prosledjena restoranima brze ishrane, industriji kolača i gradskim domaćinstvima, ovo poslednje u obliku malih, ukusno dizajniranih pakovanja. Naravno, cilj svake kompanije je profit, rast i zadovoljstvo deoničara. U tom smislu Unikok ide dalje od konkurencije. Svi smo čuli priče o surovom životu kokošaka na farmama, o kavezima formata A4 u kojima koke nosilje provode svoje kreativne i produktivne živote, da bi pred klanje jedini i prvi put raširile svoja krila. Znamo za agresiju medju životinjama, kanibalizam zbog nedostatka prostora, o odsecanju dela kljuna da bi se izbeglo ranjavanja, o smradu u kome žive ta živa bića koje jedemo. Znamo sa druge strane da gradjani-potrošači traže naviši kvalitet za najnižu cenu, znamo i za konkurenciju... znamo....

“Šta. šta, upitao se Zavidovsky može jedna moderna Kompanija da učini u takvoj situaciji? Jedna kompanija koja hoće da ide dalje od proseka “to push the limits”, da smanji patnju životinja u ovoj eri automatizacije i interneta, u ovom vremenu humanitarnih vojnih interвенicja i globalne eko-svesti?

“Šta?”, pitao se još jednom Isak Zavidovsky poput Hamleta na pozornici, poput Julija Cezara pred prelazak Rubikona. Zaćutao je na trenutak, a onda u maniru veštog polemičara dao i odgovor:

“Naučnici su već davno приметili da zvučni stimulus, kada je pravilno odabran i usmeren, može da izmeni doživljaj stvarnosti pokusnog subjekta. Da ga učini produktivnim, zašto ne i konstruktivnim. Da dobro izabrano saglasje tonova može da potisne bol, umiri bolesnika, utišna plač beba...

Upravo to je ono što želimo da ispitamo, to je sadržaj vašeg projekta. Instaliraćete opremu, senzore, zvučnike, merićete produktivnost, utrošak kiseonika, prirast mišićne mase u zavisnosti od vrste zvučnog stimulansa, žanra, melodije..

Zajedno ćemo otkriti koja vrsta muzike najviše stimuliše naše koke...”

“Znači mi ćemo igrati ulogu disk džokeja, kokoške će biti naša publika, na osnovu produktivnosti otkrićemo koji muzički hit je najpopularniji kod naše kokošije publike”, pokušao je Stefan da rezimira.

“Tako nekako”, odgovori Isak, srećan što neće morati da objašnjava, “ za detalje.. o tome ćete saznati od mojih saradnika, a sada predlažem da mi se pridružite na ručku, u našem fabričkom restoranu izbor je širok, možete naručiti sve osim piletine.”

Stolice opet zaškripaše.

“Šta misliš o svemu ovome”, upita Petar tiho gospodina Vu-a.

“Razmišljam o farmi pilića mog ujaka u Kini, večeras ću ga pozvati telefonom. I on bi mogao da primeni ovu tehniku, sve ću mu objasniti, pod uslovom da mi da pedeset posto od zarade ako mu prihodi od prodaje kokošijeg mesa porastu.”

“Kako ćeš biti siguran da te nije prevario”, upita Petar, “mislim, kako ćeš znati da li su mu prihodi porasli ili ne?”

“U porodici se brzo sve proćuje, naroćito u velikim familijama kao što je naša.”

Muzika miliona

Petrov podređeni, Stefan, mladi transcendentalni meditant bio je baš posvećen projektu primene muzike na unapredjenje efikasnosti prirasta kokošaka. Njegovo muzičko znanje bilo je istinski bogato. Donosio je često različite vrste duhovne muzike koje su onda pušali kokoškama na jednoj Unikokovoj farmi. Stefan je takodje uputio Petra u postojanje masonske duhovne muzike čiji je predstavnik recimo bio Mocart, tu je zatim bila i muzika derviša, svima poznata, indijska duhovna muzika, muzika Eskima, muzika Aboridžina, gregorijanska muzika, tibetanska muzika... Muzike svih postojećih kultura

dale su se kupiti ili skinuti sa interneta i direktno upotrebiti kao stimulans za tlesni rast kokošaka. Različiti duhovni sledbenici tvrdili su da je naučno dokazano da baš njihova muzika pozitivno deluje na stav o svetu, povećava koncentraciju i imunitet i poboljšava odnos brzih i sporih moždanih frekvencija. Mali problem je bio taj što su kokoške imale drugačiji mozak od ljudskog pa pomenuti mehanizmi izgleda nisu delovali, čak i kada su snagu zvučnika povećali skoro do 60 decibela što je dovelo do ugibanja jednog broja nevoljnih pokusnih objekata.

Kokoške zaista nisu imale sluha za duhovnost, zaključak koji Stefan nikako nije prihvatao jer je sve na svetu u vezi sa svim ostalim. Moguće je da je kokošija duhovnost bla nešto drugačija od ljudske, i na tu temu se mnogo raspravljalo u kantini uz pileće hamburgere i "Moksa-kolu". Sedeli bi za stolom pored prozora sa mladom i atraktivnom naučnicom Gabrijelom koja je radila za Unikok i tamo obavljala mnoge zanimljive eksperimente vezane za izlaganje kokošaka stresu. Sa njom su se izvrsno zabavljali, naročito Stefan i gospodin Vu. Prvi joj je pričao o nerazjašnjenim fenomenima duše, drugi o dalekoj Kini, a Petar nije pričao ništa.

A raspravi mladih često bi se pridružio i sam Isak Zavidovsky, direktor, čisto da vidi kako ide projekat, da se slučajno ne kasni. Pa i njemu je kao iskusnom rukovodiocu imponovalo što saradjuje sa konsultantima na jednom multidisciplinarnom projektu koji se dotiče biologije, akustike, softwera, elektronike, pa eto i spiritualnosti...

Projekat je doduše tapkao u mestu uz visoku smrtnost pokusnih ptica. Petar nije razmišljao mnogo o tome, više se borio da pobedi svoj umor, mamurluk, depresiju i nesanicu i pokaže entuzijizam koji se od njega kao vodje i očekivao. Pokušavao je iz petnih žila da bude kao i svi, to jest da barem izgleda kako daje sve od sebe za uspeh u poslu. Pravio da sa entuzijazmom sluša predloge prisutnih i prepun ushićenja isprobava nova rešenja. Jednom tako, dok su se on, Stefan i gospodin Vu po ko zna koji put gušili u smradu kokošijeg izmeta, gospodin Vu predloži da se pokuša sa malo modernijom muzikom.

I zaista, uskoro su se po proizvodnim halama Unikokove fabrike zorili hitovi Beatles-a, Stons-a, Pink Floyd-a, Radiohead-a, REM-a, Madone.... Krici heavy-metal frontman-a ubijali su kokoške na mestu, punk hitovi činili su ih nervoznim. Disko ritam (običan i italian disco) je delovao kao rešenje, naizgled, kokoške su klimale glavama nekako veselije, a radnici na prokretnim trakama su stavljali pileće glave u mašine koje su im odsecale vrhove kljunova i bacali mušku, neupotrebljivu pilad u mlin da ih samelje u hranu za pse i mačke.... To je ipak bilo samo subjektivno vidjenje mladih istraživača - produktivnost tova ipak nije rasla što je malčice brinulo Petra koji je kao vodja bio odgovoran za budžet projekta. Tako je naučio u školi i od roditelja, da treba da se oseća odgovornim. Sa druge strane, ga je veselilo jer bi propašću projekta i njegova uloga u nečemu što nije želeo bila okončana bez potrebe da učini neki gest koji bi zahtevao ličnu hrabrost.

Izgledalo je da je Unikokov projekt osudjen na neuspeh, da produktivnost Unikoka neće porasti i da će deoničari i berzanski poslenici ostati nesrećni. Sve dok jednog dana gospodin Vu nije doneo svoju kolekciju tehno-trance muzike. Ubrzo je strogi, pravilni, neljudski i neživi ritam zavladao halama. Stefan i Vu su se zbog vrućine bili skinuli u

(bele) potkošulje i duvali su u male pištajke prateći omiljeni im ritam i tresući se u kontrolisanom transu.

I nedugo zatim, Petar je postao svedok Čuda:

Senzori i kamere su potvrdili da su kokoške mirnije, poslušnije, da se manje kreću i time automatski više goje, programi za analizu slike su utvrdili da kokoške duže jedu, da su skoncentrisane, skoro bi se moglo reći da je primena tehno muzike dovela do toga da kokoške zauzmu jedan pozitivniji, konstruktivniji stav prema životu i smislu istog, naravno u okviru njihove uloge u kompaniji Unikok.

Uspeh je i bio logičan, tako je tvrdio Stefan, i sam čest gost na tehno koncertima. Taj mašinski ritam i jeste bio jedna vrsta nove duhovne muzike, promocija novog, "oslobodjenog" načina života u kome svi međusobno saraduju na zajedničkom, progresivnom cilju, korektno, poslušno i predvidljivo, bez diskriminacije, isto, bez obzira da li se rodiš crn ili beo, kao muško ili kao žensko, kao kokoška ili kao visoki menager korporacije...

Oluja u flaši votke

Stari Tomas je upravo bio spustio praznu čašu na sto na čijoj je površini Petar odmarao svoju glavu gledajući tupo mutnu svetlost koja se probijala kroz flašu votke, pokušavajući bez uspeha da nazre neki poznat predmet, neku poznatu konturu.

"Tomase, moj život nema nikakvog smisla. Postao sam DJ za kokoške, puštam im muziku da bi ih stimulisao, koristim svoje znanje da bi ih mučio, da bi se brže gojile, znaš li da se brojerski pilići toliko goje, da ne kraju ne mogu ni da hodaju, meso im raste brže od kostiju, sve je izvitopereno, nenormalno...."

Tomas je brzo sipao sebi još jednu čašu. Prineo je znojavom grlu i otpio gutljaj, votka je imala ukus slatkog zaborava.

"Sve je to zbog prokleteog kursa za "Time management"" , nastavio je Petar. "Misle da sam poslovni talenat, postavili su me za vodju projekta za mučenje kokošaka..."

"Pa što si prihvatio da te postave?", pitao je Tomas.

"Šta sam mogao da uradim?"

"Da daš otkaz, ako ti sve to tako smeta, ti nisi njihovo vlasništvo, nisi njihov rob".

"Znaš, svake nedelje, govorim sebi kako ću nešto da promenim, možda da dam otkaz, da javno svima kažem o onome što se dešava, da ispoljim svoju sumnju, da učinim bilo

šta... i svake nedelje ne dogodi se ništa, gledam televiziju dok mi se ne prispava, automatski menjam kanale i na kraju samo uhvatim sebe kako navijam budilnik pred spavanje, plašeći se da ne zakasnim na posao, kao najveći bednik... Ja jesam njihov rob, ja sam ništa”

Petar pritisnu čelo još jače o površinu stola pored flaše. Iskrivljene konture u flaši se pomeriše.

“Ti si kukavica Petre”, reče Tomas.

“Jesam.”

“Ali ja te razumem”, nastavi Tomas, “ja sam eto, star, video sam svet, u moje vreme nije recimo bilo televizije, igrali smo mali fudbal na ulici, nije bilo ni mnogo automobila. Hteo, ne hteo, morao si da uradiš nešto, ako bi dospeo u takvu situaciju, ostali ti ne bi dozvolili da truliš, bilo bi te u krajnjem slučaju sramota...”

“Mene jeste sramota, ali ne mogu da zamislim.. to, to bez televizije...”

“Jeste, stvarno bilo je tako, bili smo okrenuti jedni drugima...”

Iskrivljena svetlost lampe na tavanici probijala se kroz krivine stakla flaše samu votku. Želeći da pobegne od mraka svoje duše Petar je zaneseno pratio to svetlo. Pažljivo talasiće koji bi se povremeno javljali u votki, kako se sto drmao usled hodanja prisutnih gostiju. Zamišljao je da je u flaši votke beskrajno i pusto more u koje bi on želeo da skoči i otisne se hrabro ka dalekim i nezamislivim horizontima slobode.

Konsultacije

Jedna cipela ispod stola kretala se gore–dole, brzo, grečevito i nervozno. Tresla se ta cipela kao da sa sebe pokušava da strese milione nevidljivih mrava koji su je ujedali. Bila je to Petrova cipela, a on je bio malo nervozan. Napregnuće oko rada na projektu sa optimizacijom života kokošaka i uspesi koje su приметili čak i visoki menadžeri učinilo ga je dominantnim u ideološkim diskusijama nižeg rukovodećeg kadra, ali mu nije donelo unutrašnji mir, kako se bio nadao. Sumnje u smisao svega nije mogao da zaboravi, a smisao u poslu nije nalazio, neasnice su postajale sve gore i gore. Mrzeo je sebe. Gadio se sebi samom. Uz sve tom sada mu je još i bešika pucala a on se suzdržavao da ode do toaleta želeći da izvede samo još jedan proračun vezan za projekat, pa samo još jedan, pa samo još jedan... važne cifre se nikako nisu poklapale....

I eto baš tada, njegovom stolu prišao je mladi sradnik Stefan: “Šefe, imam jednu ideju u vezi projekta kod “Unikoka”.

“Samo reci.”

“Pa, posmatrao sam čltave noći snimke sa farme, analizirao kretanje kokošaka....” Tu je Stefan zastao očekujući pohvalu za svoju posvećenost poslu. Petar se nije odmah snašao, pa je nastala mala pauza, ali se zatim setio šta treba da kaže.

“Odlično Stefane, ti si pravi “die hard” konsultant”, izrekao je Petar te važne reči ,pokušavajući da na licu stvori osmeh podrške tzv. mladjem kolegi.

Stefanovo lice se ozarilo. Nastavio je:

“Pa, kamera je usput snimila i radnike “Unikoka”. Vizuelnom analizom sam došao do zaključka da je njihovo ponašanje sasvim neefikasno. Ne streme produktivnosti, često se u toku dana šetaju gore dole, više puta prolaze istom putanjom. Mislim da treba da predložimo “Unikoku” određene procedure tako da njihovi radnici rade bolje, da ih bolje iskoriste. Recimo, onaj koji doprema hranu kokoškama, mogao bi u povratku da očisti halu, zatim da obavi čitav niz poslova, bez da se više puta vraća, a da ne govorimo o tome da sam ih uhvatio kako se smeju i šale, kako piju kafu i pivo u trenucima dokolice. Znači, imaju višak radne snage, dokle god se radnik odmara izvan propisanih pauza, mora da postoji višak radne snage i mi, kao konsultanti moramo da ubedimo Unikok da optimizuje, ne samo kokoške, nego i ljude., da otpusti nepotrebne..”

“Vrlo dobro, sjajno Stefane”, izražavao je Petar oduševljenje, ali suspregnuto, plašeći se da mu bešika ne popusti, “prezentovaćemo tvoj predlog, napravi ga u formi PowerLine prezentacije sa šarenim dijagramima i ciframa, menadžeri to vole.”

Stefan je bio srećan, kako i svaki mladi konsultant čiji je predlog prihvaćen od strane pretpostavljenog. Ipak, nije nikako odlazio što je Petrovoj nelagodnosti zbog pune bešike dalo niz novih dimenzija...

“Treba mi savet u pogledu jedne sasvim druge stvari, nevezane za posao”, rekao je Stefan bojažljivo.

“Samo reci”, procedio je Petar kroz zube.

“Pa, veš dugo tražim partnerku, devojkju. Probao sam preko interneta, chat i te stvari, uspostavim kontakt sa par njih, dopisujemo se, razmenjujemo fotografije, koncentrišem se i posvetim im se, a na kraju ne bude ništa. Bačeno vreme, propala emocionalna i finansijska investicija. Pa sam se upisao na ples, klasični ples. Tu imam prednost da sam direktno sa njima, dodirujem ih. Ali pošto sam preosteljiv, muče me energetska polja ženskih tela. Ja sam nežan i preosetljiv, a one su tako nekako vruće, osećam tu toplotu, ona me dekoncentriše. Mnogo sam napet i nervozan zbog svega toga. Morao bih da počnem već jednom da razgovaram sa njima i tako sebi odvratim pažnju od spiritualnog..”

“Spiritualnog?”

“Da, ta toplota koju osećam kada mi pridju, to je nešto veoma spiritualno, ubedjen sam da su to energetska polja...”

“Možda”, odgovara Petar, razočaran jer se razgovor produžio u nedogled.

“I ne samo to, zbog toga što ne mogu da kontrolišem sebe kada sm sa ženama, one mi neprekidno krađu duhovnu energiju.”

“Kako krađu?”

“Pa tako, razmišljam o njima posle plesa, o njihovim licima, rukama, nogama. Gubim vreme na ta neproaktivna razmišljanja, a ne mogu da se kontrolišem kao nekada. I iscrpljen sam jako, nemam mnogo energije”

“Pa to je normalno, posle plesa”, brzo će Petar, da skрати priču.

“Znači, to je normalno?”, odahnuo je Stefan.

“Da.”

“A o čemu da pričam sa njima, ne poznajem dobro ženski svet?”

“Kupi neki ženski časopis, udubi se u materiju, analiziraj je nekoliko nedelja i pričaj sa njima o tome”, iznervirano će Petar gledajući pobožnu u smeru toaleta. Nije uspevao više da se kontroliše.

“Ah, kako se toga ranije nisam setio. Neću ići na ples par nedelja i posvetiću se teorijskoj analizi. Pa, hvala vam mnogo šefe, vidi se da ste svetski čovek.”

“Nema na čemu”, dovikuje mu Petar, već trčeći ka WC-u.

Gde stanuje vaša ljubav?

Prostorija je bila zagušljiva, prepuna, projektor je bio upaljen, polaznici kursa su ćutali. Gledali su uglavnom u stolove ili na sat, ili se pretvarali da podešavaju svoje male audio uređaje. Bilo ih je očito sramota, jer biti ovde, na ovom kursu, svakako znači da njihovi životi nisu, da tako kažemo u stopostotnoj formi... Bilo je drugačije nego na ostalim kursevima na kojima je Petar bio do tada, nije bilo onog entuzijazma i mladalačkog elana. I polaznici su bili nekako već u srednjim godinama, pogureni, muškarci sa prvim znacima debljine i nervozne, uznemirene žene sa podočnjacima..

Kao i uvek, kurs je sadržavao prezentaciju napravljenu u programu “Powerline”, od firme :”Megasoft”. Na prvom slajdu na pozadini na kojoj su bili nacrtani plamenovi, pisalo je belim slovima “Emocije – upravljanje i kontrola”....

Petaru se naravno savet sekretarice Sonje da se upiše na kurs "Emocionalnog management-a" činio u prvom momentu nesuvislim, ali pokušavajući da nabroji emocije koje ga obuzimaju u toku dana, kao što su savetovali na reklamnom materijalu za kurs, nije mogao ni jedne da se seti. Da li on to možda nema u sebi nikakve emocije? Ili ih nema niko u firmi? Zašto nikada nema vremena da sedne ispred kuće i sa slučajnim prolaznicima porazgovara o tome? I oni svakako uvek negde žure...

Predavač se najzad okrenuo publici. Jako je lličio na predavača kursa "Time management". Petar nije mogao da veruje, da li je to isti čovek, ili samo njegov brat...

Podigao je ruke, a u prostoriju utrčaše dvojica uniformisanih lica. Uniforme im behu identične policijskim, samo što su bile bele, a na rukavima behu trake sa velikim crvenim srcima. Iz velikih korpi oni su vadili objekte i delili ih prisutnima. Bilo je samo tri vrste objekata: kocka, piramida i lopta.

"Ovo su emocionalni objekti ili vaši buddy-objekti", objašnjavao je predavač, "svako od vas dobija po jednog u vlasništvo, to je uključeno u cenu kursa". Koncentrišite se na ove objekte, dajte im sve svoje emocije. Ova naučno zasnovana metoda omogućava vam da postanete svesni svojih emocija da izvršite njihov transfer. Očekujem da ovi objekti u danima koji dolaze postanu vaši najbolji drugari. Kakve god da su vaše emocije, prenesite ih njima, oni će biti tu, uvek će imati vremena za vas i vaše probleme..."

I Petar beše dobio jednu plastičnu loptu. Nije znao šta će sa njom. Pokušao je da se koncentriše, davao je sve od sebe da dozove svoje emocije, ali i pored najbolje volje, nije mu polazilo za rukom. Nikako nije mogao da odagna misao o tome da je lopta iznutra šupja, da u noj nema ničega. U prostoriji je vladao muk, čulo se samo duboko disanje zanesenih kursista, uzbudjenih što pop rvi put komuniciraju sa svojim buddy-objektima. Ali Petru su i ti zvuci smetali, sve je zvučalo tako šuplje...

Onda se seansa sa objektima završila i polaznici su dobili formulare, zapravo neku vrstu dnevnika u kojima će upisivati vrste emocija koje ih ophrvaju u toku dana. Sledeće emocije su bile dopuštene i planirane:

- bes
- strah
- osećaj krivice
- tuga
- gorčina
- pomirenost sa sudbinom
- ljubav
- radost

Petar je posmatrao listu bezuspešno pokušavajući da upari svoja stanja sa rečima na papiru. A onda, sasvim nenadano, predavač podiže ruke i povika iz sveg glasa:

"Pokažite gde stanuje vaša ljubav!"

"Pokažite gde stanuje vaša ljubav!"

Petar nije znao. Gledao je oko sebe, i drugi su gledali jedni u druge. Većina je najzad pokazala na srce, nekoliko ljudi na svoje stomake ili grudi, jedan na svoju glavu...

Lice predavača bilo je ozareno. Sa pažnjom je posmatrao kursiste kao da nešto traži. Najzad je upitao Petra: "Zašto vi niste pokazali, zar ne znate gde stanuje vaša ljubav?"

I dok bi samo nekoliko nedelja ranije i Petar pošao za većinom i verovatno, izvinjavajući se pokazao na svoje srce, kao kakav američki sportista kada sluša himnu te zemlje, ovog puta Petar je prkosno ćutao. Bio je i sam malo iznenadjen svojim odbijanjem da učini ono što se od njega zahteva..

"Vaša ljubav nije u vašem srcu? Nije u vašoj glavi?", oprezno je zapitkivao predavač odajući svojim osmehom da je nedavno prošao poznatu kuru izbeljivanja zubala "Extensic".

"Nije."

"Pa gde je vaša ljubav? Da nije negde u ovoj sobi?", zapitao je, na šta se nekoliko sredovečnih gospodja malo uspravi u naslonima svojih stolica.

"Moja ljubav nije u ovoj sobi, u ovoj sobi nema nikakve ljubavi, nema je ni u ovoj zgradi, ni u ovom gradu, a i da je ima, da li bi ljubav mogla da bude moja ili vaša, od kada se ljubav poseduje?"

Predavač je bio malo iznenadjen, ali se nije dao zbuniti. Podigao je desnu ruku i pokretom iskusnog rutinera pokušao da smiri publiku koja se već po malo beše uskomešala.

"Naravno, naravno, to su filozofska pitanja, ali da znate odgovor na njih, da znate kako stoje stvari sa vašim emocijama ne biste ni uplatili ovaj kurs. Da li se ljubav da kupiti i prodati, to vam je čista metafizika, pa ljudi razbijaju glavu o tme hiljadama godina, ali nas, vas, vas zanimaju dnevne stvari, recimo kako da izdržite na poslu a da ne poludite, kako da ne ubijete ženu kada vas podseti da joj niste doneli sve neophodno sa pijace, kako da održite vezu, brak, kako da mirno spavate, kako da se ne ubijete, kako da uspete u životu...."

Napravio je pauzu. Poljuljani autoritet beše ovim čarobnim rečima ponovo uspostavljen. Predavač je nastavio: "Vi ćete naučiti da kontrolišete emocije, vi ćete naučiti, vi ćete uspeti..."

Predavač je tapšao rukama i vikao:

"Ja kontrolišem emocije, ja znam gde je moja ljubav.."

Predavač je deklamovao, sala ga je pratila:

"Ja kontrolišem emocije, ja znam gde je moja ljubav.."

Kao TV propovednik, predavač nastavi svoju priповest.

“Emocije, emocije, emocije”, gušio se Petar u toj reči, davio se u moru te reči dok su se nekima iz ženskog dela publike oči orosile suzama. Epizoda sa prebivalištem ljubavi beše zaboravljena, potisnuta, ali Petar je svoju sumnju u odnosu na zamislivi svet oko sebe osećao snažno kao nikada do tada. Polako se iskrao iz sale kao lopov i zatvorio vrata za sobom. U hodniku je bilo mirno i hladno. U ruci je još uvek držao žutu plastičnu loptu, svoj buddy-objekat. Pogledao je oko sebe, napravio par koraka do suprotnog zida. Tu, u uglu, spustio je svoj buddy-objekat nežno u kantu za smeće, kao da se plaši da ga ne probudi.

Transfer

Sagovornici su sedeli za malim stolom ispod škiljave svetiljke i kada bi jedan od njih progovorio lampa bi na čas osvetlila paru koja bi izlazila iz usta govornika. Jer u sobi je bilo hladno, ledeno, obojica su sedeli u kaputima ipred malog prljavog stola, polovnog kao i sve druge stvari u kući.

“Hoćeš još čaja?”, upitao je Tomas.
Petar samo odmahnu glavom.

“Čaj je tako prijatno topao. mene čaj dobro ugreje”, govorio je Tomas, “naročito jer nisam u mogućnosti da platim grejanje stana, čaj mi je umesto radijatora, žao mi je jedino kad imam goste, teško im je da se naviknu...”

Ćute. Obojica ćute. Napolju je ledeno i mirno, poneki redak automobil svojom bukom nagovesti još postojanje sveta, uzdrma tišinu na kratko i posle se sve smiri i ostane soba, Petar i Tomas i hladnoća.

Onda Petar kaže:

“Mislim da ne mogu da spavam zbog emocija, nisam u stanju da ih kontrolišem. Bio sam eto ponovo na nekakvom kursu, čovečanstvo je uznapredovalo, oni koji se snadju, koji uspeju, oni kontrolišu svoje emocije, njihove emocije su poslušne kao ovce i menjaju se predvidljivo kao svetla semafora.”

Tomas gleda preko ivice šolje čaja. Nije mu jasno. Ne zna šta da kaže.

“Učili su nas transferu emocija, svi su znali gde je njihova ljubav, ja nisam znao... svi su pokazali na svoja srca...”

“Sada mi je jasno”, prekida ga Tomas, “sačekaj...” Ustaje, odlazi nekuda, čuje se kako stenje. Vraća se sa nekakvom drvenom kutijom. Kutija je puna starih slika. Petar se primiče da bolje vidi. Tomas vadi crno belu fotografiju, na njoj je devojka obučena po modi pedesetih godina dvadesetog veka.

“Ko je to”, pita Petar, čini mu se da je osmeh sa fotografije nekako dečiji, iskren.

“To je Larisa, moja velika ljubav”, kaže starac gorko.

“Ona je umrla, bili smo par.. i eto, ona je umrla, ko zna šta je sve moglo biti od nas, mogli smo imati decu, pa čak se i razvesti do sada, ali ona je umrla. Ona je moja ljubav.

“Od čega je umrla?”

“Od tuberkuloze, tada je tuberkuloza bila bolest od koje se još uvek umiralo. Kao danas, od srca.”

“Nisi je zaboravio?”

“Ne, nisam mogao da je zaboravim”

“Prema materijalu sa kursa o emocijama na koji sam išao, čovek treba da zaboravi, čovek treba da se uzdigne iznad emocija i da bude racionalan i da zaboravi sve što je neprijatno, da izvrši transfer emocija, da bi mogao da funkcioniše dobro na poslu, da ga ne hvata nesаница kao mene...”

“Neki put”, pažljivo će starac, “čovek ne može da zaboravi, neki put ne sme da zaboravi. Ja to sa transferom ne razumem, meni to zvuči kao ono sa fudbalerima ili kao transfer novca.

“Danas je drugo vreme”, kaže Petar, danas svi veruju u transfer emocija, i ja pokušavam da se ne vezujem za stvari, za ljude i događaje, ali mi ne ide. Mislim da ljudi nisu srećni koliko kažu da jesu. To me sve boli.”

“Petre, mora da boli, život boli...”

Napolju se čuje zvuk motora, prolazi kamion. Onda ništa.

Starac iznenada kaže: “Petre, zamolio bih te za jednu uslugu”.

“Recite samo”

“Znaš, moje srce je slabo, kada umrem, želim da ova slika bude u sigurnim rukama, želim da je uzmeš. Kad me se setiš, ako me se setiš, da uzmeš ovu Larisinu sliku i da je pogledaš... Ne znam zašto, ali to bi mi značilo puno.”

“Ne brinite”, poseže rukom da uzme fotografiju. Primećuje da se starac trese, da plače.

Nešto se prolomi u Petru. Ustaje naglo, stolica škripi.

“Ne brinite, čuvaću sliku, uvek, misliću na vas i na nju, zamišljaću vas zajedno”

Pokušava da smiri zgrčenu priliku sa druge strane stola. Uzalud, staračko jecanje je tiho i uporno.

“Ne brinite”, hvata starčevu ruku i trese je kao da se rukuje.

Ne zna šta više da kaže.

“Sve će biti dobro, sve će biti dobro...”, ponavlja. “Evo čuvaću sliku dok i ja ne ostarim, a onda ću je dati nekom dragom, da je čuva...”

Nešto ga steže u grudima od tih reči. Primećuje da mu se vidno polje nekako zamaglilo, suzilo. Češe se.

Kao slepac koji je progledao gleda u svoje prste. I prsti i ruke, i sve oko njega kao da je puno suza. Njegovih suza.

Spam

Petar je jutros pokušavao da drži oči otvorene kada mu je stigao novi email. Pisalo je: “Dan je divan, i ja sam ispunjena ljubavlju - Ena”

“Ena, ko je to Ena?”, pitao se na čas Petar, a onda se setio. Naravno, Irmina ćerka, mršava i ambiciozna mlada umetnica.

Rešio je da odgovori:

“Draga Ena, hvala na javljanju, i ja sam jutros ispunjen, naime pun sam govana - Petar.”

Skrenuo je pogled sa ekrana i počeo srkati prvu kafu. Spavalo mu se. Mrzeo je posao, g;upe eksperimente sa kokoškama, mrzeo je da dolazi ovamo svaki dan, a ipak je i dalje dolazio...

Uskoro, PC je zapištao. Bio je to Enin email.

“Kako se usudjuješ svinjo jedna?, Bila sam sasvim iskrena, da li si normalan?”

Petar joj otpisa.

“Žao mi je ako sam te povredio Ena, ali jutros sam neispavan, uz to imam zatvor, creva mi ne funkcionišu. Kao što si ti izvesno puna ljubavi, ja sam pun govana. Loše se osećam”

“Valjda je ovo dovoljno, valjda će me razumeti, valjda me više neće uznemiravati”, mislio je.

Ipak, stigao je još jedan email.

“Sama sam. Bolesna sam, kažu da imam anoreksiju. Ne studiram više. Odmaram se. A jutros, jutros sam iznenada shvatila gde stanuje moja ljubav. Celu noć sam lutala po disko klubovima, očajna sam” pisala je Ena.

Petar je uzeo još jedan veliki gutljaj kafe.

Zatim je napisao odgovor: "Ako si očajna, draga Ena, onda se ubij. Ima još mnogo očajnih ljudi na svetu, nemaju ni posao ni tekuću vodu i ne putuju tri puta godišnje na Karibe. Ne misle o ljubavi, i umetnosti, ne znaju šta je to, žene peru gaće u limenim lavorima punim smeđe vode iz bare. Ne seru stalno o ljubavi. Pa ipak žive...."

Predomislio se. Ovo bi moglo da izazove diskusiju, a to mu nije nimalo potrebno.

Obrisao je svoj email. Eninu email adresu označio je kao spam.

Nagnuo je čašu. U njoj nije bilo više kafe. Otrčao je stoga do aparata za kafu. Pritisnuo je dugme, aparat je zazujao.

Kafa je bila umjetna, kisela. Povraćalo mu se.

Lift

To je bio jedan od onih modernih, čeličnih, hromiranih, savršenih liftova. Petar je stajao čela oslonjenog na ledeni hrom koji se divno presijavao na suncu koje je dolazilo spolja kroz stakleni zid Direkcije. Hlandnoća mu je prijala, opuštala ga i smanjivala delimično napetost koju je osećao. Razmišljao je kako bi to bilo dobro da se i sam pretvori u lift. Bio bi tako hladan, funkcionalan, usmeren na posao i zadovoljan onim što jeste, glava ga ne bi bolela, za nesanicu ne bi ni znao, bio bi popularan u društvu i omiljen kod....

Iznenada začuo je ženski glas iza svojih ledja:

"Zdravo Petre, kako ste?"

Bila je to Sonja, sekretarica direkcije. Sonja, nasmejana, vedra, mlada... Petar joj je zavideo na entuzijazmu. Ona sigurno nije imala glavobolje i nesanice....

"Zdravo Sonja", rekao je Petar tmurno.

"Šta vam je Petre", pitala je Sonja u pozitivno zabrinutom tonu, "nekako ste smrknuti, kao da su vam sve ladje potonule".

"Ne spavam dobro već danima. Ležim samo u krevetu i slušam kako sati prolaze. Mislim da je to zbog posla, zbog pritisaka...", uzdahnu Petar.

Ušli su u lift. Hromirana sjajna vrata se zatvoriše. Petar ugleda sebe i Sonju u ogledalu. Ona sveža, i u prikladnoj haljini za sekretarice, pastelnih boja. On smrknut, neobrijan, umoran...

“Blago vama Sonja, delujete tako mladalački. Ja se osećam loše, kao živi leš, čini mi se da svakoga dana umirem...”

Još trenutak ćutali su u liftu, a onda iz Sonje izadje glas koji kao da nije bio njen. Nije to bila reč, nije to bilo pitanje, samo neki nesuvisli zvuk beše izašao iz njenih usta, nešto kao “ah“, kao uzdah, kao “aaa“. Neki šapat...

Petar se okrete. “Molim? Ne čujem vas“

Sonja iznenada zagrlila Petra. Povučila njegovu glavu ka svojim ustima dok se ona nisu našla kraj Petrovog uha.

“Izvini Petre, izvini zbog ovoga, oprosti mi što pokazujem emocije na poslu, ovo je tako sramno, ne kontrolisati se... Ali kada sam te čula... nisam mogla...ja sam kao i ti Petre. I meni je isto tako, i ja sam bolesna“, procedila Sonja kroz zube.

Nešto se dogodi u dubini Petrove umrtvljene potsvesti, neko nejasno sećanje da bi mogao i morao nešto da učini. U magnovenju pritisnuo je dugme “Stop“ . Lift poslušno i nečujno stade između spratova.

“Ne govori ništa glasno“, reče ona. “U liftu su ugrađene kamere i mikrofoni. Neka misle da se ljubimo, neka misle da varam muža sa jednim od zaposlenih, to nije prekršaj, čak je i poželjno...”

Sad je bio red na Petar da šapće. “Mislilo sam da sam jedini, da se ovo samo meni dogadja, da su svi ostali zdravi i prepuni entuzijazma“.

“Ne znam za druge“, rekla je Sanja. “ja sam bolesna kao i vi, imam i ja nesanicu, ledja me bole zbog stresa, na tabletama sam.“

“Ali izgledaš tako zdrava i mlada“

“Sonja se nasmeja“. Moram da izgledam zdrava i mlada. Zdravi i mladi ne postavljaju suvišna pitanja. Onaj ko nije više zdrav i mlad, koga nešto boli, počinje da sumnja i kada se to uoči on ili ona biva otpušten pod nekim izgovorm. Ili ga stave u takvu situaciju da sam ode. Evo, pogledaj Petre moj vrat, ovo nije moje lice, znatno sam starija, imam tridesetisedam godina.

I zaista, na Sonjinom vratu jedan debeli sloj šminke skrivao je rub silikonske maske.

“I uvek hodaš sa maskom?“

“Da, čim se probudim stavim masku na sebe. Svi misle da imam dvadesetpet godina. Danas je žena od tridesetgodina već istrošena, sredovečna. Sa trideetpet je već baba. Kompanija ne želi da ima posla sa babama. Sekretarice, a naročito one koje su u direkciji moraju biti izrazito atraktivne i mlade.“

“Kako to da te nisu otkrili do sada?“

“Dobro glumim“, šaptala je Sonja. “Moji odgovori su uvek pozitivni i prepuni entuzijazma, prihvatam sve poslove, prekovremeni rad, trudim se. I kada nema posla, onda sedim u kancelariji, nikako ne pokazujem želju da odem kući, pravim se da je ovde moj dom. I u drugim kompanijama sam radila isto, to je najbolja strategija...”

“Da li je svuda isto ovako?“, pitao je Petar.

“Da, naravno da je svuda isto. Ne mogu da zamislim da je negde drugačije.“

“Zašto patimo?“

“Zato što ne znamo da kontrolišemo emocije. Mi smo Petre hendikepirani, to je urodjena mana, taj višak emocija.

Ali, ima nade, postoje kursevi... emotions management... uče te da emocijama upravljáš racionalno, proračunato, da postaneš gospodar svojih emocija, da ih usmeriš i povučesh prema odgovarajućem planu, uče te ekonomiji emocija. Planiram i sama da pohađjam jedan takav kurs... Za sada koristim tablete i pušim listove određenih biljki... dobro odabrana količina pomaže da se ničega ne sećaš, da barem normalno spavaš za vikend...”

“To je moja velika ambicija, da spavam dobro barem preko vikenda“.

“Jeste, čovek poludi, ovde su sve samo brojevi i grafikoni i Power Line prezentacije, mozak da ti se raspadne. Teško je ostaviti sve za sobom, ne razmišljati, opustiti se, koncentrisati se na “ovde i sada”. Moj muž već nedeljama odlazi na neku grupnu terapiju, meditaciju, to mu pomaže...”

“Da bolje spava?“

“Da, objasniću ti sve, ali ne sada, kasnije... sada moramo da požurimo, da odglavimo lift, ako lift stoji izmedju spratova duže od pet minuta, to aktivira alarm kod ljudi iz obezbedjenja zgrade...”

Petar ćutke pritisnu dugme i lift nastavi da se kreće, a kada su se vrata otvorila ispred njih je stajao gospodin Leon lično. Lice mu je bilo crveno od besa, očito je sve vreme grozničavo pokušavao da pozove lift....

“Vas dvoje ste se zajedno zaglavili?“, pitao je veoma značajno. Njegove sive oči prodorno su gledale, čas u Sonju, čas u Petra..

“Lift je stao sam od sebe“, lagao je Petar.

“Da, Marfijev zakon, šta ćete, čak i u high-tech firmama, liftovi su sasvim nesavršeni, eto ovaj se pobunio, on je kriv za sve, u elektronskom mozgu mu se nešto otkačilo, zaljubio se možda u neku osobu ili su ga preopteretili sa više od propisanih četrsto kilograma, ophrvale ga možda emocije, dosadilo mu da sluša, zainatio se, stao...i to baš sada kada toliko žurim na sastanak Direkcije...” Sonja je pričala i pričala, pokušavajući da bude

kompanijski duhovita, nije se dala zaustaviti, trudeći se da bujicom reči zbuni gospodina Leona i odagna sopstveni strah i nelagodnost, a lice joj opet beše poprimilo onaj nehajno-mladalački izgled...

Prašina

Bilo je je to jedno kasno letnje popodne. Petar je kratko pozvonio. Na vratima je pisalo samo "Zana". Začuli su se koraci, zatim otključavanje. Bio je to neki čovek u majci sa kratkim rukavima i u kratkim pantalonama.

"Izvinite, možda sam pogrešio, došao sam zbog terapije, ovaj, zbog meditacije"
"Ne, nikako, niste pogrešili, samo udjite, Zana, voditelj naše grupe za samopomoć i meditaciju je, da tako kažemo, trenutno zauzeta"

U predsoblju je su sedela još tri muškarca. Reklo bi se sredovečni, porodični ljudi. Dvojica su igrala šah.

"Ja sam Toni", reče čovek koji je otvorio vrata.

"Ja sam Petar", kazao je Petar i pružio mu ruku. Dvojica šahista samo klimnuše glavama, bili su izuviše zaokupljeni igrom.

"Mogu li ovde da sačekam početak?", pitao je Petar.

"Da sačekate?", upitao je Toni u neverici, a zatim se široko osmehnuo. "Ah, vi ste novi, ne znate još pravila, da naravno.. samo sedite ovde, raskomotite se kao i mi."

Petar je gedao oko sebe. Na jednom zidu bila je velika tabla sa imenima, pored imena bili su dati brojevi poena vezani za nekakva takmičenja, datumi. Pored nje veliki poster filma "Titanik" i neke razglednice sa davnih letovanja.

"Kako vam Petre ide šah?", upitao je iznenada Toni.

"Šah? Nisam igrao godinama..."

"Ne mari, ne mari...već ćete vi ući ponovo u formu. Vama Zana nije rekla ništa o turniru?"

"Nije."

"Pa vidite, to je stalni turnir, jendom nedeljno... Mi smo naravno amateri, imamo svoja pravila. Nije važna pobeda, važan je broj poena. Mi igramo brzopotezno. Pravila su jednostavna. Vi naravno možete da pobedite protivnika, ali ako se partija prekine, onda računamo poene, kraljica vredi 10, top 5, lovac 3 i konj po tri, pešak vredi jedan..."

Izenada začu se usplahiren ženski glas iz jedne od soba: "Gotovo je!"

Uz škripu stolice jedan od šahista ustade i izađe iz sobe. Malo zatim, u sobu udje neki čovek u donjem rublju.

“Ovo je Emilo“ reče Toni.

“Dobar dan“, ja sam Petar.

“Predlažem da budemo na ti“, reče Emilo, “ipak smo istih godina a uskoro ćemo biti kompanjoni“

“Nema problema“

“Ovaj, da nastavim“, upade im Toni u razgovor. “Moram da objasnim Petru...“ Vidite, kada u toku Partije Zana pozove, partija se prekida. Utvrđuje se broj poena jedne i druge strane. Onaj ko je bio na potezu kada je Zana zvala dobija negativne poene. Zato se trudite da ne razmišljate mnogo. Da znate, nema vraćanja poteza, igramo na taknuto-maknuto“

“Šta znači pobeda u igri?“

“Znači da imate bolje mesto na tabeli. A mesto na tabeli određuje redosled za sledeću nedelju. Naravno, u vašem slučaju, to se ne računa, ove nedelje vi igrate poslednji i kod Zane ste poslednji. To je zato što ste tek došli, ali u buduću, i vaš redosled određen je uspehom na tabeli. Ako ste prvi, bićete prvi i kod Zane.“

“Pre svih ostalih kod devičanske Zane“, sa setom je izgovorio Toni. “Naravno, ima onih koji namerno gube, kojima se sviđa da budu poslednji, kada je Zana, da tako kažem već... razradjena. To su vam otprilike pravila“

Petar se zamislio. Nije očekivao ovakvu gužvu ali i organizaciju. Mir i disciplina prisutnih su ga koprakale: “mora da postoji nekji metafizički plan iza svega ovoga, nemoguće da je u pitanju samo redjanje na Zani...“

Iznenada Emilo ga pogleda i reče kao da mu čita misli: “Ti si Petre naravno nov, verovatno ti sve ovo izgleda čudno, ali mi smo u stvari spojili lepo i korisno. Zani je ovo jedini način da se oseti željena i voljena. Ona radi na kasi u MALDI-jevom lancu supermarketa. To je težak posao, direkcija špijunira kasirke, u kasu su ugradjeni programi koji mere da li iste zabušavaju, kamere ih snimaju sve vreme. Više puta je bila na ivici ludila... A mi, mi smo uglavnom svi već umorni od svega, deca se više ne interesuju za nas, žene su nas otpisale ili našle mladje, ni nas niko ne voli...Da li tebe, Petre, neko voli?“

“Mislim da ne“

“Eto vidiš“, onda razumeš naše motive.

Nastavili su da sede ćutke. Petar je gledao kako je uredjen Zanin stan, uglavnom sa polovnim stvarima što je svemu davalo neki utisak zastarelosti i topline, nešto kao osećaj koji ljudi imaju u etnografskom muzeju. Onda je i on došao na red.

Posle toliko godina... Petar se nije sećao kada je zadnji put igrao šah. Možda sa svojim prijateljem Laszлом, dok ovaj nije poludeo, ili sa Hermanom, dok ga nisu mobilisali, dok nije poginuo, ili sa starim Zardozom, berberinom, dok je ovaj bio živ. Tople senke sećanja ophrvaše mu mozak. Nije ni gledao kako igra, jedva da je uspevao da prizove pravila u sećanje....

Iznenada Zana povika: "Gotovo, dalje!"

"Prerano, prerano...", prošapta neko od prisutnih zabrinuto. Petar ustade polako. Sada, kada je shvatio kako radi grupa za samopomoć i meditaciju, više mu se i nije toliko žurilo kod Zanee. Kako nije bio na potezu, počeli su da računaju poene....

"Nećete da prokontrolišete", upitao je Toni.
"Ne, hvala, imam poverenje u vas."

Polako je koračao Zaninim hodnikom. Boja na vratima beše požutela od duvana, veliko ogledalo zamašćeno. Sve je u tom stanu mirisalo na prošlost, na blagu, toplu prošlost. I Petar je posle mnogo dana osetio čudan mir, onaj neuhvatljivi osećaj, kao da vreme stoji... Koji tren pre nego što se odlučio da li da uhvati kvaku na Zaninim vratima nešto se napolju dogodi, valjda neki nalet vetra. Zastor se pomače. Petar zastade. Zrak sunca udje iznenada u hodnik učinivši na kratko vidljivim sitna zrnca prašine koja su lebdela u vazduhu.

Srce

U čekaonici Zavoda za mentalno zdravlje je bilo mnogo zanimljivih ljudi i što ih je Petar duže posmatrao to ga je više opčinjavala njihova autentičnost. Bila je tu recimo jedna gospodjica odevena u neobično jarke boje, dosta crnih i žutih tonova, asociirajući tako na saobraćajnu signalizaciju, ili na neku pčelu ili osu, zatim jedan gospodin obučen u kaput, sa podignutom kragnom i kapom, koji je drhtao od hladnoće, zatim nekoliko ljudi koji su žustro i uzbudjeno razgovarali o Onostranom i svojim ezoteričnim iskustvima.... U svakom slučaju zanimljive fizionomije, tako drugačije od onih koje je sretao na poslu...

Ipak, Petrovu pažnju najviše je privlačio čovek koji je sedeo pored njega. Bio je to jedan veoma ugladjeni gospodin od nekih pedeset godina. On je veoma zabrinuto i zadubljeno posmatrao svoj mobilni telefon koji je držao u krilu.

Neznanac primeti da ga Petar posmatra i reče: "Zamislite, do pre nedelju dana veselo je zvonio, a sada... izgubio je snagu, moram da ga punim na svakih nekoliko sati. Znae, jako sam vezan za njega..."

“Dugo ga već imate?”

“O da“, reče čovek ozareno, srećan da je našao nekoga ornog za razgovor, nekoga sa kime će podeliti svoju nevolju. “Već nekoliko godina družim se sa njim, to je izuzetak, ljudi obično menjaju svoje mobilne telefone kako tehnologija napreduje, ali ja ne!“. Očigledno ophrvan nostalgijom uspomena čovek je zaneto mazio plastično kućište svog telefona.

“Znate“, nastavi on, “ovakvi se više i ne proizvode...“ I tu se gospodin malo nagnu ka Petru kao da ima da mu saopšti neku veliku tajnu.

“Eto, upravo to izaziva pozornost... Ljudima je neprijatno kada vide zastareo mobilni telefon, plaše se, to ih onespokojava, gledaju me sa podozrenjem, sumnjiv sam im. Mislim da mi zapravo zavide na odnosu sa mojim telefonom. Mislim da su mu ti zavirljivci nudili...“

“Sigurni ste da nije baterija, možda treba samo da zamenite bateriju“

“Ne“, reče čovek i ponovi“ mašući odrečno kažiprstom : “Ne, ne..“

Onda nastavi tiše, tužnim glasom: “baterija je samo deo celine, ja sam vezan za njega kao celinu, i za bateriju, za čitavo njegovo telo.“

“On nema ni ugrađenu kameru, nema ni internet..“, šaptao je čovek kao da se stidi. “Ali baš sam vezan za njega“

“Razmem“, reče Petar, “to je za vas svakako veliki gubitak, ali zamena baterije mogla bi da se shvati i kao transplantacija organa, a nije ni toliko skupa. To se dešava i bolesnim ljudima, pa zašto ne i telefonima“

“Ali on je meni više od čoveka, mali je i osetljiv, pored toga, to bi mi slomilo srce. Znate imam četrdesetpet godina, razveden sam, skoro da nemam prijatelja, osim njega. Izjutra znate, odem na železničku stanicu da bih bio blizu ljudima, tamo ih znate uvek ima. Sa javne govornice pozovem svoj broj, on zvoni... registruje da me je neko zvao... kako da izvadim bateriju i da je tek tako bacim u kantu za smeće. Eto, to me muči, imam nesanicu, zato i tražim psihijatrijsku potporu pred tom velikom odlukom“

“Mogu li da pogledam telefon“, upita Petar.

“Evo, ali iz moje ruke, pogledajte kako je lep“, odgovori čovek.

Nagnuo se i pružio Petru telefon, ne ispuštajući ga.

“Zaista, veličanstven telefon, unikatna plastika“, preuveličavao je Petar da udovolji entuzijazmu vlasnika.

“Dodirnite slobodno, oslušnite, osećate li?“

“Šta?”

“Srce, moj telefon ima srce, ako pažljivo oslušnete, čućete ga“, topio se vlasnik telefona.

“Da, zaista, oseća se, veoma je slabo“, lagao je Petar, nemajući srca da negira postojanje telefonskog srca.

“Da, kuca vrlo slabo“, zabrinuto reče čovek i uze svoj telefon pažljivo nazad. “Vidite“, nastavi on, ljudi danas imaju sve manje srca. Zastarelo je imati srce, srce uzdrhti, srce boli, srce se vezuje za stvari i ljude. Zato je moderno biti bez srca. Tako je efikasnije. Vidim da ste i vi vidim osetljiv čovek kao i ja, telefonovo srce neće da kuca pred svima, pred vama eto hoće... to je velika čast. Znate, to... to da moj telefon ima srce, to je velika stvar. Zato i ne mogu da dozvolim da mi telefon umre, zbog te velike brige i imam nesanicu.“

“Da, da“. Odgovori Petar. “I ja imam problem sa spavanjem, činim se da čitavu večnost nisam spavao. Pored toga imam sve više osećaj da u stvari i ne živim., da samo glumim...“

Izgledalo mu je da će ga nepoznati čovek saslušati, i bio je spreman da mu ispriča priču o svom praznom i neuspešnom životu. Ali čovek nije ima interesa da ga sluša, samo se odsutno ljuljao se u stolici slep za svet oko sebe, potpuno udubljen u sopstvenu bol. U pravilnim intervalima vremena, mazio je svoj mobilni telefon i šaputao mu nežne reči.

Žvaka

Vrata se zatvoriše, Marina Romanovska ostade sama i službeni osmeh spade kao veo sa njenog oznojenog, crvenog lica. Morila ju je glad, bila je uz to i jako nesrećna, očajna kao i uvek. Uzela je odmah žvaku nervoznom rukom - ima problema sa zadahom i znojenjem otkada uzima one pilule za mršavljenje. Duboko je uzdahnula – nikada se nema vremena. I pre nego što je stigla da se malo osvesti, da baci pogled na kompjuter sa internet vezom, da proveri nije li dobila novu SMS poruku na svom mobilnom telefonu sa kamericom, neko pokuca. Odsečnim trzajem facijalnih mišića Marina nabaci svoj službeni osmeh, vrata se otvoriše i u prostoriju udje čovek. Imao je blede i podbulo lice, aljkavu odeću, unezvereno držanje, sve je to mirisalo na probleme. Marinini gosti bili su uvek ljudi sa problemima, nikada do sada kod nje nije ušao neko bez problema, neki uspešan i zgodan mladić da tako kažemo.....

“Vi ste?“, upita Marina.

“Ja sam Petar“, odgovori Petar.

“Sedite”

Marina je čitala Petrove lične podatke sa ekrana. Kada je završila i podigla glavu učinilo joj se da Petar zuri u nju. Bilo joj je neprijatno...

“Petre, vama se verovatno čini da imam ogromne, debele obraze, ali to nije tačno, ja samo žvaćem žvaku”

“Ma ne...”

“Ne, evo, stvarno žvaćem žvaku.”

Marina je otvorila usta i izvadila žvaku i bacila je u kantu za smeće.

“Verujem vam”, reče Petar tiho. “Uopšte nije važno...”

“Petre, veoma je važno da mi verujete”, gledala je Marina u dosije.

“Vi se žalite na nesanicu ”

“Tako se može reći.”

“Imate li i neke druge tegobe”

“Imam, jako sam nervozan, mrzim svoj posao, mislim da svakoga dana umirem odlazeći tamo”

Marina se malo zagrcnu. I ona je delila Petrov osećaj, ali Marina je bila takozvani profesionalac koji se ne da i ne sme zbuniti.

“Dalje, opišite...”, procedi zato ona kroz zube.

Čini mi se da svet oko mene nije stvaran, da se radi o predstavi, simulaciji”, razvijao je Petar priču zadovoljan da ga neko sluša, pa makar i po službenoj dužnosti....

“Fiksacije, fiks-acije” kucala je Marina po tastaturi, kao da je daktilografkinja. Onda prekide Petra:

“Osećate li agresiju u poslednje vreme?”, pročitala je Marina pitanje iz Priručnika.

“Da, naročito prema sebi, želim da se povredim, želim da ostanem bogalj, prvenstveno da obogaljim svoje ruke...”

“Zašto ruke?”, Marina je podigla glavu, ovo je bilo njeno autentično pitanje.

“Ruke su ono što me vezuje za firmu, radim rukama, moje ruke čine zlo, voleo bih to da sprečim. Svakoga dana, posle posla, zaklinjem se da ću stati, ali sve se nastavlja...”

“Da li ste razmišljali o otkazu?”

“Da, ali onda bi radio isto to, ali negde drugde. Sve je isto.”

“Pacijent kaže da je sve isto”, sricala je u sebi i kucala Marina.

“Imate li želju još nekoga da povredite?”

“Imam želju da povredim svoje podređene i nadređene. Mrzim ih, gade mi se.”

“Zašto vam se gade?”

“Jer su isti kao ja.”

“Marina je pritisla taster. Iz baze podataka kompjuter je izbacio tekst: “Vi morate da se potrudite da u događajima vidite ono pozitivno. Kakav god da je vaš posao, on ima pozitivnu ulogu u podeli rada i koristan je za čovečanstvo. Vi treba da razvijate lične hobije, da tražite prijatelje, partnere za druženje...”

“Da li sam lud?”, upitao je Petar.

Marina odgovori pitanjem: “Poznajete li porodicu Komina?”

“Komina?”

“Double-brom-a-komin, tetrakomin, hiperkomin.. To su lekovi koji bi mogli da olakšaju vaše stanje. Jedan tetrakomin i stvari vas se više neće ticati, šest sati gledaćete svoja posla, naravno to zahteva disciplinu, da ispijate tablete na šest sati, ali kakva je vaša alternativa...”

“Moja alternativa?”

“Petre, farmakologija je tu da nam pomogne. Ako je prihvaćeno da tehnologija širi čovekove sposobnosti na polju transporta, komunikacije, druženja, zašto ne priznati da je i ljudska duša ograničena. Pogotovo kod onih koji ne mogu da se uklope, kod onih čije ponašanje predstavlja relikv prošliosti. To vam je kao dlake na koži, sposobnost da se mrda ušima, atavizam, zaostavština naših preistorijskih predaka, možda životinjskog u nama. Farmakologija vam Petre može pomoći da se uklopite da budete korisni da mirno prihvatite svoju ulogu na pozornici života”, završavala je Marina poetski.

Petar je ćutao. Činilo mu se da Marinini obrazi rastu, da se Marina nekako povećava i zauzima ceo volumen ordinacije.

“Recite nešto više o vašoj sumnji u stvarnost.”

Da li sam ja autentična?”, upita Marina i isprsi se malo.

Razrogačenih očiju, Petar je gledao u Marinu. Sve što mu je Marina mogla reći zvučalo je tako poznato, tako slično uvodu sa kursa za management emocija, ili nekog drugog tehničkog kursa.

“Vi ste veoma autentični”, slaga Petar i proguta knedlu.

Marina odahnu zadovoljno. Iako je Petar bio samo još jedan od ludih pacijenata, njegov kompliment učinio je da se lučenje Marinine pljuvačke malo smiri.

“Ja ću vam prepisati tablete za spavanje”, rekla je. “Kada se ispavate neće više biti agresije, nesanice, fiksacija, prinudnih radnji, bićete zdravi, zavolećete firmu i svoj posao”, čitala je Marina sa ekrana.

Kad smo kod toga, kako stoji stvar sa druženjem kod vas?

“Loše, nemam baš mnogo prijatelja”

“Polni život?”, bila je znatiželjna Marina

“Nemam ga, mislim da sam impotentan”

“Još jedan gubitnik”, pomisli Marina u sebi. Nije imala vremena da misli, na ekranu su bila slova i reči iz baze podataka:

“Vi se ne smete predavati, tu su oglasi, tu je internet, i vi možete naći partnera, tu su sajtovi koji vam omogućavaju lični razvoj u virtuelnom svetu, da postanete kompetitivni, mi vam možemo dati korisne linkove gde će vam uz malu nadoknadu pronaći odgovarajućeg partnera koji će dopuniti sve aspekte vaše ličnosti...”

Petar se sećao kako je nekada kada je bio mali mnogo voleo da se igra puštajući čamce od orahove ljuske u baru. Bilo je uzbudljivo gledati kako mali čamci plove drhtavom površinom vode. Blato beše masno i hladno, zavláčilo se pod nokte...

Odjednom neko povika i Petar se trgnu iz sanjarenja.

“Petre, zašto me ne slušate”, vikala je Marina, “ovaj tekst što vam čltam sastavili su eksperti mnogo pametniji od mene ili od vas.”

Petar nije rekao ništa.

“Onda Petre...”, skoro očajno zavapi Marina. Sagnuta, kopala je po torbi tražeći žvake. Nije mogla da vidi Petra, pomislila je da joj se on možda sada i ruga. To ju je dodatno nerviralo. A ni žvaka nije bilo, behu volšebno nestale ili... ili su ih opet ukrali.

“Znate Petre”, mene progone, gundjala je Marina besno, onako ispod stola. “Svi su ovde protiv mene, ne možete da zamislite kakav je ovo posao, stalno krađu i moje žvake. A žvake su mi neophodne, ne-op-hod-ne”. Marinina ruka nervozno je tražila u dubini torbe što je proizvodilo čudan zvuk savijanja i lomljenja plastike....

Marina hvata Petrov upitni pogled i hoće da razjasni situaciju: “Da, da i sve ove prazne plastične čaše, ko li ih je stavio u moju torbu. To je zavera, drugo ne mogu da zaključim”.

Ruka joj je prljava od ostataka punomasnog jogurta. Najzad je pronašla i žvake. Prisustvo šarenog pakovanja ulivalo joj je novu sigurnost. Podižući se u sedeći položaj odlučila je da još jednom uputi Petru jednu snažnu psihosocijalnu sugestiju baš onako kako savetuju u on-line Priručniku:

“Onda Petre, nadam se da ćete se hrabro suočiti sa vašim problemima i prevazići ih.”

Gledala je ka Petrovoj stolici otvorenih usta. Stolici nije ništa nedostajalo osim što je bila prazna, odjednom je začula muški glas odnekud odozdo. To je bio Petar.

“Imate baš puno tih praznih čaša, vi ste kolekcionar?”

Marina pocrvene. Bilo ju je sramota da nepoznatim ljudima otkrije svoju mračnu strast...

“Da neka vrsta kolekcionara.... Ja u stvari ne mogu da odolim želji da sakupljam te prazne čaše. I.. da jedem voćni jogurt. Znae, voćni jogurt uopšte nije voćni, on se pravi od veštačkih aroma i mlečne masti, nezdrav je i goji, ali kada vidim sva ona pakovanja, one sličice moram sve da ih kupim i pojedem...”

Marini je pošla voda na usta.

“Ni sama ne znam zašto ih posle sakupljam”, dodala je, “možda je to zbog dijete, koliko čaša – toliko kalorija, ali osećam da moram i da ih stalno osim sa sobom, a to posle nekog vremena biva vrlo neprijatno...”

“Hmm”, reče Petar, “je imam sasvim drugačije ideje vezano za ove čaše”

“Kakve?”

“Pa, mogli bi da napunimo za početak umivaonik...”

Vodjena nekim čudnim nagonom kojeg odavno ne beše osetila, Marina ustade sa stolice, pridje umivaoniku....Voda poteče uz bučno kлокotanje, Marina je za čas gledala kako nestaje u odvodnoj cevi..

“Nemam čim da ga zapušim”, rekla je očajno.

Našli su neku krpu koja je poslužila. “Eto,” reče Petar, “sada možemo ove male čaše od voćnog jogurta da upotrebimo kao brodiće.” Brodiće možemo da duvanjem pokrećemo. Možemo da flomasterom nacrtamo golove na keramici umivaonika i da igramo neku vrstu fudbala ovako...”

To je bilo zabavno, prvo je vodio Petar, a onda je Marina uhvatila fazon. Čitavih petnaest minuta igrali su se uz prskanja, a Marina nije pamtila od kada se osećala tako nekako obično. Čak joj ni žvake nisu bile potrebne, jednim preostalim nepojedenim voćnim jogurtom počastila je Petra, od ostataka ambalaže napravili su veliku šarenu kulu na Marininom stolu.

“95% veštačka aroma, 5% šumsko voće iz Dunavske doline”, čitala je Marina sastav jogurta sa jedne od čaša.

“Šumsko voće iz dunavske doline, sasvim neobično”, rekla je Petru

“To su obične kupine i maline sa Balkana”, objasni joj Petar, “znate, tamo ima zemalja koje žive od kupina i malina, kupine i maline su im odlične, ali same države im nisu fancy, pa preprodavci njihove kupine i maline proglašavaju nekakvim šumskim voćem...”

“O ne”, povika Marina, prekinuvši Petra u sred rečenice. “Vreme za seansu je isteklo”, osećala je da joj se opet žvaću žvake. Žurno su ispustili vodu iz umivaonika i vratili sve čaše od jogurta u Marininu torbu. Čaše kao da su opet dobile na značaju i Marina ih je pažljivo sve prebrojala.

“Sada, Petre, zaista moramo da završimo seansu”, reče ona ozbiljno.

Uzela je vazduh, uzdahnula. Trebalo je da sa ekrana iščlta jednu od preporučenih fraza. Znala je da je vreme za seansu isteklo odavno i da će joj šef Odseka uzeti za zlo što tako neefikasno radi.

Pogledala je na ekran. Tamo je pisalo

“Onda <Ime pacijenta>, nadam se da ćete se hrabro suočiti sa vašim problemima i prevazići ih.”

Marina zausti da ponovi zahtevanu frazu, ali su joj nedostajale reči. “Oh, ne....nee...”, zavapi ona i stavi glavu medju dlanove.

“Eto, mislim da me sada razumete, to je ono što sve vreme hoću da vam kažem”, tiho reče Petar.

Novo ime

Poslovni sastanci uvek su neprijatni, a posle neprospavanih noći, oni su pravo mučenje, nepotrebnost nepotrebnog, besmislene sesije sedenja za stolom, diskusije koje ne donose ništa i ne raduju nikod, monotono isčitavanje odgovora koji se unapred znaju, automatska liturgija bez smisla i kraja....

I jutros je opet bilo tako. Gospodin Leon pozvao je Petra, Stefana i gospodina Vu-a da im saopšti nove činjenice vezane za projekat kod “Unikoka” i moguće nove aplikacije. Pred sam početak sastanka, Petar je za svaki slučaj uzeo još jednu kafu bez šećera. Stajao je tamo pored automata, šolju je držao levom rukom dok je desnom masirao

bolne slepočnice. Iznenada kraj njega se našao gospodin Vu, njegov podređeni kolega i saradnik.

“Šefe, moram da vam kažem jendu novu činjenicu, vezano za našu buduću saradnju“, započeo je gospodin Vu veoma formalno, onako kako se oslovljava nadređeni u duhu konfučijanske tradicije.

Petar je ćutao. Impulsi bola u glavi smenjivali su se rutmički, u beskraj.

“Moram da vam kažem da sam promenio ime“

“Dobro“

“Od sada se zovem Viktor“

“Dobro“

“S obzirom da su moji poslovni i stručni kontakti uglavnom Evropljani, smatrao sam za shodno da uzmem drugo ime koje bolje odslikava moju ličnost i čini je razumljivom evropskim kolegama i prijateljima“

“Dobro“

“Prvo sam razmišljao da li ću time naljutiti pretke. Znaete, po tradiciji ja sam nešto kao otelotvorenje predaka, njihova produžena egzistencija, moram da mislim i na njih. Posavetovao sam se ocem i sa ujakom koj je uspešan biznismen, tamo u Kini. Oni misle da ne grešim...“

Petar nije odgovarao. Video je i dalje automat i gospodina Vu-a, to jest Viktora ali ga nije čuo. Odjednom se našao u nekakvoj opštini. Hteo je da promeni svoje ime, da nadje svoje pravo ime. Činovnik mu je dao izlizanu knjižurinu-kupusaru sa listom imena. Napeto, podvlačeći imena prstom, Petar je tražio svoje pravo ime. Negde u dnu strane stajalo je to ime, kao da vekovima čeka da ga Petar pronadje. Uzbudjen Petar je sricao ime. Perepoznavao je slova, prepoznavao slogove, ali ime nije razumeo. Odjednom ga uhvati uzasna panika i on kriknu....

Probudio se. Pored njega je stajao naizgled zabrnuti Viktor.

“Šta vam je šefe“, upita on, tobože zabrinuto

“Ništa, izgleda da sam zaspao, u poslednje vreme jako loše spavam noću“, odgovori Petar zevajući. “Preko dana neki put zaspem i na stojeći, ali samo na par sekundi ili minuta, nemam osećaj za vreme...“.

“To je od napornog posla, vi se zaista trudite“, reče Viktor superiorno. I zatim nastavi:

“Znači, u korespodenciji i inače, zovem se Viktor“

“Dobro“

Petru se mutilo u glavi, sasuo je šoljicu kafe u grlo. Odlučio je zatim da uzme još jednu kafu za svaki slučaj. Pritisnuo je dugme, automat se nije oglašavao, nije reagovao.

“Verovatno je nestalo instant praha“, razmišljao je Petar, pitao se da li ima vremena da odšeta do drugog automata pre sastanka.

“Vu, odnosno Viktore, znaš li kad počinje sastanak kod gospodina Leona“

“Tačno u devet“, reče Viktor poletno.

Petar pogleda na sat. Nije bilo vremena.
Nikad, nikad nema vremena.

San

Petar je pokušavao da gleda kroz prozor ne bi li mu uspelo da u sopstvenom vidnom polju nema nikog od prisutnih na sastanku. Glava bi mu povremeno ipak klonula ili se pomerila u stranu i on bi ugledao veoma ozbiljnog Viktora, veoma koncentrisanog gospodina Leona ili veoma ležernog, mladog kolegu Stefana. Viktor i gospodin Leon bili su obučeni sasvim uobičajeno, neupadljivo dok je Stefan je na sebi imao zagasito crvenu majcu sa stilizovanim Če Gevarom ispod čijeg lica je pisalo “Sweat dreams“.

“Moram da vas obavestim“, rekao je gospodin Leon prisutnima, “da je naš projekat kod “Unikoka“ privukao pažnju mnogih drugih potencijalnih klijenata. Projekt je skoro završen i sada je vreme da stečeno znanje ponovo iskoristimo za nešto drugo, za novi proizvod i da ga prodamo...“

Petar je zevnuo, gospodin Leon je nastavio:

“Naš Projekat jednostavno mora da uspe, pogotovo što nam je firma u teškoj finansijskoj situaciji zbog pada akcija, tako da sada sve zavisi od Projekta. Oni iz “Unikoka“ se žale da se u poslednje vreme posle tretiranja tehno muzikom neke kokoške čudno ponašaju, da je smrtnost čak i povećana. To mora da se ispita...“

“Ali, poslednji rezultati su obećavajući“, usplahireno skoči Stefan, “evo vidite, porast smrtnosti se stabilizovao na 14%, kokoške su poslušnije i manje se kreću, a tove se za 3.2% brže...“. Na sto ispred gospodina Leona gurao je svoj mali, fancy laptop sa bežičnim priključkom na internet. “Samo morate da se ulogujete...“

Gospodin Leon lenjo pruži svoju ruku, kao da želi da uzme nešto što mu ionako pripada. Upisao je mrežni username “LeonDeKruger“, a zatim slovo po slovo svoj password. Nekim čudnim sticajem okolnosti, možda zato što se ovde, u krugu ambicioznih

potčinjenih mu kolega gospodin Leon osećao sasvim opušteno i superiorno, Petar je uspeo da vidi i zapamti tajnu sekvencu: "budisvinjaod24".

"Budisvinjaoddvadesetičetiri, budisvinjaoddvadesetičetiri..." ponavljao je Petar u polusnu, ni sam ne znajući zašto.

"Uspeh sa kokoškama jasno upućuje na budući uspeh i sa ljudima", objašnjavao je dalje gospodin Leon. "Mi smo mnogo investirali, te investicije moraju da se isplate. Evo sada je "UniSecurity" zapazio nas projekt, oni su velika kompanija.... bezbednost je danas drugo ime za novac, svi se plaše terorizma... i ako bismo uspeli..."

"Mi ćemo uspeli", prekinu ga Viktor, prepun entuzijazma. "Ne sumnjam da je tržište veliko, samo treba da otmemo, da odgrizemo svoj deo kolača. Uzmite na primer zatvore, uzmite suzbijanje demonstancija, uzmite u obzir sva ona mesta gde je neophodno neutralisati pobunu i utišati frustraciju. Sve to može znatno lakše i jeftinije uz pomoć odgovarajuće tehnike muzike koja guši želju za otporom, čiji ritam ulazi u jedinku i ovladava njenim primitivnim instinktima, sve u korist jednog višeg nivoa civilizacije. Mi možemo da ponudimo globalna rešenja." Tako je govorio nadahnuti Viktor, kako i dolikuje jednom pobedniku a oči gospodina Leona ispuniše se suzama radosnicama.

Osećaj umora savladavao je polako Petra i kada su se trojica sagovornika odlučila da ustanu i pored table (white board) nastave svoju diskusiju, Petar ih nije sledio u tome. Ostao je da sedi za stolom, pogleda usmerenog na ekran laptopa. Program je prikazivao komandnu konzolu sa daljinskim upravljanjem kao i "stanje" na jednoj od "Unikokovih" farmi. Kamera je snimala kokoške i slika se preko interneta prenosila od smrdljive štale do blistave sale za sastanke u kojoj je Petar sedeo. Jedini miris u tom sterilnom okruženju dolazio je od Stefanovog parfema "posle brijanja" kojim se ovaj očito izdašno prskao. Jedan deo komandne konzole naročito je privlačio pažnju pospanog Petra i njegov pogled se stalno vraćao tamo, na jarko crveno dugme sa žutim naslovom "**STOP – opšti požarni alarm**".

Sasvim spontano, između Petra i pomenute komande razvi se neka čudesna i fatalna privlačnost. Negde u svojoj srži, u dubini svog bića osećao je Petar kako ga pomenuto dugme privlači, a da ni sam ne zna zašto. Bez misli, bez razuma primicala se Petrova ruka laptopu, nekoliko puta je zastala kao da se nećka, da bi na kraj odlučnim pokretom uhvatila miš i pritisnula dugme.

Na ekranu se pojavi dijalog:

"Želite li da potvrdite opšti požarni alarm? (**Pažnja - aktiviranje alarma može imati štetne posledice - zloupotreba se kažnjava po zakonu**)"

Petar se skoro uvredio. Pa naravno da želi, svim srcem. Potvrdio je komandu. Grudi mu se ispuniše neočekivanim blaženstvom. Osećao je kako tone u stanje neobične opuštenosti, pred očima mu se maglilo, glasovi Leona, Viktora i Stefana tupo su odzvanjali iz daljine, a Petar se polako otiskivao u novootkriveni prostor mira i harmonije. Odjednom je shvatio da njih četvorica nisu sami u sobi za sastanke. Bio je tu

još neko. Jedan gospodin, sav u crnom, sa neobičnom svinjskom glavom. Posle svega šta je doživeo radeći po prominentnim kompanijama, Petar se nije nimalo začudio. Šta više, gospodin mu je izgledao odnekuda poznat. Petar je zato mirno posmatrao kako gospodin - svinja ustaje da se pridruži trojici koja se tiskala ispred table.

“Verovatno je došao da se žali, kontrolišemo kokoške, uskoro i evo i ljude, a svinje smo sasvim preskočili”, mozgao je Petar. Ipak, gospodin Svinja nije našao za shodno da diskutuje, samo je sa znatiželjom posmatrao grafike.

“Sigurno neki teoretičar, tek pristigao sa univerziteta ili nekog instituta, teoretičar tehno muzike, muzikolog ili čak psiholog...”

Ipak, Petru se nije dalo da dugo špekuliše. Posle par minuta je zazvonio telefon i u magnovenju Petar je samo mogao da vidi kako Leon uzima slušalicu koju mu je dodao Viktor.

Nešto svakako nije bilo u redu, jer glas gospodina Leona postade piskav, a i brada mu se tresla dok se nekome izvinjavao. Onda se razgovor očito naglo završio, a Leon je još neko vreme nastavio da stoji potišten sa slušalicom u ruci. I lica dvojice mladjih kolega odavala su opštu potištenost i duboku uznemirenost.

“Petre!... Petre!”, povika odjednom Leon, sav crven u licu.

Petar se samo trgnu iz sanjarenja. “Šta?”

“Šta šta”, bio je besan gospodin Leon. “Ti Petre spavaš, a ljudi se žale”

“Ne žele se samo ljudi i svinje se žale”, odgovori bunovni Petar. “Evo, ovaj gospodin Svinja, sada je bio tu. Vidi i on: ljudi su nam preči od svinja, hoćemo ljude da kontrolišemo, tehno muziku da im puštamo... A svinje, i one bi da zaigraju u ritmu, i one bi da otupe, a da li su svinje gore od ljudi?”

“Ma kakav gospodin, kakve svinje, o čemu ti Petre govoriš, sada mi javiš iz “Unikoka” da je naš program, software za koji si ti odgovoran, aktivirao požarni alarm. Uključile su se prskalice za gašenje požara, otvorila su se sva vrata pogona. Vetar je produvao mokre kokoške. Većina će crknuti, zato će morati da ih sve potruju gasom, ne isplati se da sada ispituju i čekaju koja će preživeti, koja neće. A gospodin Isak iz “Unikoka”, na ivici je nerava, šteta se meri u stotinama hiljada....”

“Ja moram da nastavim da spavam”, odgovori Petar.

“Kako?”

“Spava mi se”, zaurla Petar, “to je sve što znam, to je sve što moje telo sada zna. Već nedeljama ne spavam, a sada mi se eto spava, sada. Hoću da živim sada! Izvinite me, moram da idem”

I dok je Petar sakupljao svoje stvari, preostala trojica gledala su ga nemo. Da se čovek spusti na takav nivo, da prizna svoje telesne slabosti, da prizna da je prenapet i možda ozbiljno duševno bolestan, da se prepusti nižim, neaktivnim i negativnim stanjima svesti, da spava na sastanku.... To je bilo *nešto što se ne radi*, nešto “not to do” I samo razmišljanje o tome beše bolno i neprijatno urbanim profesionalcima iz Petrovog sveta...

Petar zvučno zatvori vrata. U sobi je vladala tišina, čulo se samo zujanje Stefanovog laptopa na čijem ekranu je on-line kamera prikazivala tamni, mokri pod “Unikokove” štale. Nekoliko kokošaka, snežno belog perja, ležalo je na ledjima, izvrnuto na ledja, trzajući nogama kao da i same pokušavaju da zaigraju u nekom industrijskom ritmu.

Budjenje

Bilo je opet jutro, Petar se spremao na posao, po ko zna koji put, razmišljao je da li da telefonom obavesti kompaniju kako iz istih stopa daje otkaz ili da možda ipak rutinski ode na posao. Dan koji ga je očekivao beše kao i svi drugi dani, siv i pun nepotrebnog i besmislenog stresa.... Uključio je radio, kao i uvek, ali ovog jutra, nešto je bilo drugačije nego inače, nije bilo vesti, nije se mogla naći stanica na kojoj bi se čuo ljudski glas - sve stanice emitovale su samo tehno muziku...

Rešio je da napravi sebi kajganu za doručak. Otvorio je svoj hladnjak i iz njega izvadio pakovanje jaja. Bilo je to jedno od onih žutih, “Unikokovih” – na kartonu je bila nacrtana jedna veoma zadovoljna kokoška i blistao se slogan proizvođača: “Naše kokoške nose jaja samo za Vas”

Otvorio je pakovanje, svih deset jaja imali su odštampan broj i žig kompanije, odabrao je jedno i ne razmišljajući pokušao da ga razbije o ivicu tiganja. Medjutim nije išlo. Rutinski, Petar pokuša još jednom, pa zatim još jednom. Tek iz četvrtog puta, jaje je naprslo. Začudjen ovakvim razvojem događaja, Petrov neispavani um prikupi u sebi malo snage ne bi li se skoncentrisao, pa zatim uze ono jaje u obe ruke da razlomi ljusku ali mu uspe da odlomi samo jedan mali deo, na vrhu jajeta otvori se pukotina, rupa, uža od jednog centimetra.

Iznerviran, Petar pokuša da izlije sadržaj jajeta kroz novonastalu pukotinu, medjutim ništa ne beše ispalo u tiganj prepun ulja koje je u međuvremenu izbezumljeno cvrčalo.

Petar podiže jaje prema svetlu i pogleda unutra. Na njegovo zaprepašćenje, iznutra ga je gledalo jedno ljutito oko, kokošije oko. Drhtavom rukom Petar odloži jaje i zatvori oči. Nije se desilo ništa osim što je čuo kako kuca njegovo sopstveno srce.

Kao da ima posla sa zmijom koja će ga ujesti, Petar otvori prozor i brzim i naglim pokretom hitnu jaje napolje. Čuo je kako je udarilo o asfalt...

Duboko je uzdahnuo i otvorio oči. Nije se usudio da razbije još jedno jaje. Hvatala ga je jeza, drhtavica. Nagnuo se nad sudoperom. I tamo iz dubina "Ikeinog", hromiranog slivnika posmatralo ga je i dalje ono besno kokošije oko, izgledalo je da će progovoriti i sasuti mu u lice brdo pogrda i psovki....

Petar leže na kuhinjski kauč ispred malog televizora. Nervoznim rukama dograbio je daljinski upravljač i uključio televizor. Najavna špica nekog kanala sa vestima prikazivala je animaciju velikog globusa koji se okretao, dok su fanfare najavljivale vesti. Ali vesti ne počеше. Globus zastade, pretvori se u oko, ono isto kokošije oko. Oko stade da znatiželjno posmatra Petra. Skupio se u krevetu. Drhtao je. Telo mu se ispuni neverovatnim bolom. Taj bol beše neukrotiv i jarostan, kipteo je od besa, zabadao se u svaku ćeliju njegovog tela i trgao svaki mišić. Kao da se nalazio u žiži patnje, kao da se sav besmisleni užas kojima su živa bića bila izložena u procesu pretvaranja njihovih života u mrtve stvari, bio sručio na Petra.

Otkotrljao se na pod, srušio lampu, bacakao se na prljavom linoleumu u znoju dok ga je ono nemilosrdno oko sve vreme posmatralo. U glavu mu je udarao neopisiv tehno-ritam, tonovi visoki, nalik cvrčanju, osećaj nepodnošljiv, baš kao da se i sam nalazi u jednom od "Unikokovih" kaveza, baš kao da i njega treniraju da se poslušno i brzo ugoji pred klanje.

Nenadano, Petrovo se telo pridiže, dohvati kutiju sa kuhinjskim priborom. Kopao je po njoj, a zatim je odatle izvadio veliki kuhinjski nož, zastao na trenutak, i snažnim pokretom odsekao njime komad levog kažiprsta. Deo prsta otpade na dasku. Skoro da nije ni bolelo.

Malo krvi poteče niz kuhinjsku dasku u "Ikein" slivnik. Tehno ritam smesta prestade. Petar otrča po maramicu da zaustavi krvarenje ali ono beše stalo samo od sebe. Ipak je zavio prst i pogledom potražio odsečeni deo, ali njega nije bilo... Začudjen, Petar pogleda ispod kuhinjskog stola. Ni tamo nije bilo ničega....

Onda ulje u pregrejanom tiganju planu i kuhinja se ispuni crnim dimom. Skoro istovremeno se oglasi pištanjem i protivpožarni alarm. Petar dotrča do tiganja i izli plamteći sadržaj u sudoperu. Hladna voda poškropi zapaljeno ulje uz neopisivo prskanje i oblake pare. Onda se sve utiša. Vazduh je mirisao na izgoretinu, protivpožarni alarm je pištao nesnosno, tiganj je bio uništen...

Petar pogleda na sat. Opet se unervozio, opet ga je obuzeo strah a da nije znao zašto. Rutina.

"Vreme je da krenem na posao", pomisli. Brzo se obukao i izleteo na ulicu. Nije bilo prolaznika kao izjutra, kada svi spavaju, samo što je Petar odnekud znao da kasni. Trčao je jedva dišući zbog nedostatka kondicije, odsečeni prst mu uopšte nije smetao. Štaviše....

"Trebalo bi se osloboditi svega", amputirati sve i postati apsolutni duh koji hoda. Pomišljao je da je ta transformacija svakako uspela visokim menadžerima, kao i

njegovim mladim ambicioznim kolegama koji ne osećaju nikada bol ili sumnju već samo želju da se usavršavaju kao ličnosti...

Tek na semaforu je zastao. Svetla su se menjala – crveno, žuto, zeleno, žuto, crveno...

“Mora da je u ovome sadržana neka tajna, čim ova svetla uspevaju da zaustave i kontrolišu ovolike pospane kolone”, pomislio je. Pokušao je da prebroji sekunde između promene signala. Dvadeset sekundi, dvadeset sekundi i menja se... Pokušao je da pretrči ulicu tako da se dokopa druge strane baš kada se svetlo promeni. Nije mu uspevalo, bio je suviše nervozan. Automobili ubrzo usporiše, pešaci zastadoše da pogledaju šta se dešava. Bilo je tako zabavno ometati saobraćaj!

Ubrzo Petru pridje saobraćajac: “Gospodine, zašto stalno trčite sa jedne na drugu stranu ulice, možda vam nije dobro u glavi?”

“Naprotiv”, odgovori Petar, “savršeno se osećam, danas sam rešio veoma važan problem.” “Rešio sam problem saobraćajnih gužvi, ali ne posledicu, već uzrok. Ja naime sada znam otkuda sve te gužve, otkuda sva ta histerija....”

Policajac ga je gledao zabezegnuto, prolaznici su se okupljali pred neobičnim prizorom, ali Petar nastavi da viče , sve pretrčavajući sa jedne na drugu stranu ulice:

“Pogledajte, svi ovi automobili, svi ovi izbezumljeni ljudi koji žure svakoga jutra i svake večeri.. Putevi se proširuju, grade se skupe saobraćajne petlje, gine se u udesima, a niko da se zapita kuda to oni žure i zašto. Stvar je vrlo jednostavna - oni se igraju igre semafora. Posao na koji odlaze je sekundarna stvar, važna im je igra, oni broje sekunde i trude se da se nadju na drugoj strani baš kada se menja svetlo. To je sve što žele. Kada stignu na posao, tamo ih zadrže osam sati ili duže, ali nemojte mi reći da bi normalni, zdravi ljudi sa toliko energije i potisnutog besa žurili na posao. U pitanju je samo igra, igra strpljenja, igra semafora...”

I tu se Petar zadihao što je zbunjenom policajcu dobro došlo:

“Gospodine, molim vas da prekinete, ometate saobraćaj, idite molim vas kuda ste krenuli!”, bio je policajac kategoričan.

Tu Petar zausti nešto da kaže, ali ga smrknuto lice policajca i još više stegnute pesnice ljudi u gomili učutkaše. “Dobro, ja ću tajnu sačuvati za sebe”, procedi on pokunjeno i potrča. Na njegovo veliko iznenadjenje, već posle par koraka našao se ponovo u predvorju firme inače udaljene kilometrima. Radnici su baš skidali velika slova “Intertehno” koja su stajala iznad kompanijskog ulaza i postavljali neka nova. I gospodin Leon je bio prisutan, izdavao je instrukcije radnicima.

“Zdravo Petre”, reče on, “šta ti je to sa rukom, povreda od tenisa? Pao si na golf terenu?, Okliznuo si se tokom partije skvoša?”

“Tako nekako”, lagao je Petar.

“Vidiš, dobro je da si stigao da vidiš ovaj spektakl, sada menjamo ime firme, da si naišao malo kasnije jako bi se iznenadio”

“Kako će se od sada zvati naša firma?”

“Relax-tech”. “Želimo da istaknemo da se bavimo high-techo-om, ali da smo u isto vreme ležerni i opušteni. Opuštenost se danas mnogo ceni, to je jedna sasvim nova dimenzija poslovnosti”

“Moram da priznam da me menjanje imena nije mnogo iznenadilo” kazao je Petar, “i gospodin Vu je promenio ime, očekujem da se od nas ostali uskoro zatraži da počnemo da menjamo imena, da se igramo, jedna dan zovem se onako, već sledeći dan ne odazivam se na neko drugo ime...”

“Milo mi je da si shvatio našu novu filozofiju, bićemo opušteni i u isto vreme radićemo marljivo, biće super!”

“Ne sumnjam”, da će biti super. Možemo za par dana firmu da nazovemo “Tropical tech”, to budi asocijacije na južna mora i slobodnu ljubav Kariba. Fascinantno je šta sve čovek može da uradi, samo ako se oslobodi, usavrši, otkači... Čisto postmoderno tkanje, posao kao igra i igra kao posao, sve se stalno menja, ne vezuješ se za bilo šta i bilo koga. Ni sebe više ne prepoznaješ, kao da nemaš masu, lik si iz crtanog filma. Sve je nehajno, površno, mladalački šašavo i otkačeno. Nijedan ukus, nijedan odnos, ništa nije stalno, sve je podvrgnuto neprekidnoj kritici, analizi efikasnosti, ako treba menja se i prisilno, lepota je u promeni, u zbunjenosti i patnji objekata prinude...”

“Bravo Petre”, reče gospodin Leon i zapljeska rukama kao beba. “Unaprediću te, da znaš, unaprediću te, kad ovako prozboriš na sastanku direkcije niko neće moći da nam stane u kraj... Nego da vidiš kako smo sredili enterijer, svideće ti se....”

Ruku pod ruku, ušli su u zgradu. Sve je bilo izpražnjeno, svi unutrašnji zidovi porušeni. Skoro celokupnu zapreminu zauzimao je veliki čelični kavez u obliku piramide, izdeljen na bezbroj malih odeljaka. Petra su najviše impresionirale rešetke, uhvatio se za jednu i cimao je kao da proverava čvrstoću....

“To je Petre, švedski čelik”, objasni gospodin Leon. Ovo je moderan dizajn, ljudi se unutra osećaju slobodnima jer ih rad oslobadja.”

“Čuo sam da su još negde voleli tu izreku”, promrlja Petar.

“Pogledaj”, nastavljao je gospodin Leon ponosno da objašnjava. “U svakom odeljku sedi jedan zaposleni, odeljak zovemo cubicle, uvek možemo da vidimo jedni druge”

“A da nije to zbog kontrole? Ove rešetke i....”

“Ah ne”, nasmeja se Leon. “To je ono što nazivamo “transparentnost”, naši zaposleni vole da budu transparentni. Nema više nikakve potrebe za kontrolom, ljudi vole da idu

na posao, vole da ostaju ovde, mislim da dugo borave ovde, naročito mladi ljudi, srećni da im je dato da učestvuju, entuzijasti su i plata im nije mnogo važna”

“Ah razmišljam nešto”, reče Petar, “možda je medjusobna komunikacija malo otežana zbog rešetki, osim ako nije planirano da se ljudi medjusobno dozivaju i viču”

“Petre, Petre u kom vremenu ti živiš?”, direktna komunikacija je danas nepotrebna i neefikasna, zaposleni imaju email, imaju chat... Nego treba da ti pokažem tvoju ćeliju, izvini.. tvoj cubicle”

Petra uhvati napad panike, ali se s mukom savlada i slaga: “Super”, odgovori, “ako možete samo da me sačekate na momenat, hteo bih da uzmem neke dokumente koji su mi ostali u foajeju. Jedva čekam da me zatvore u ćeliju”

“Dobro, požuri samo...”

Čim je zamakao iza ugla Petar potrča koliko ga noge nose. “Mora da postoji sporedni ulaz”, mislio je, oprezno silazeći stepenicama. Tako se i obreo u “Tehničkoj ostavi”, na kukama su visila prljava radna odela, sijalica je bila slaba, očigledno ovo mesto još nije bilo modernizovano. Iznenada, Petar primeti da nije sam – neko se krio ispod hrpe stare odeće i uz to i jecao.

“Ko je to?”, povika Petar.

“Molim vas, molim vas, nemojte me prijaviti... sakrila sam se, više ne mogu da izdržim ovde”. Iz mraka izroni neko žensko biće.

“Ja sam Nina, došla sam u Kompaniju pravo sa fakulteta. Poverovala sam pričama i lažima profesora, verovala sam i u nauku.... Sada... pokazali su mi ćeliju, pokazali su mi moj život u budućnosti, decenije koje bi morala da provedem iza rešetaka, ako hoću da radim. Nisam mogla... ne želim da radim...pobegla sam im.”

“Ne brini Nina, i ja sam u istom sosu, nego hajde da tražimo izlaz pre nego što oni pronadju nas”.

U onom polumraku, uhvatili su se za ruke. Dugo su lutali mračnim prašnjavim hodnicima. Tek posle nekoliko sati, pronašli su jedan slobodan otvor pored kanalizacionog šahta....

Prljavi, ali i srećni izvukli su se napolje. Dan beše još uvek u punom sjaju. Sijalo je sunce, a reski povetarac donosio je svež vazduh, tako preko potreban njihovim namučanim telima. Potrčali su prema izlazu iz grada. Trčali su i dalje, kroz prljavu predgradja, gde se završavaju ulice i gde počinju smetlišta i prvi, kržljavi šumarci.

I tamo, iza zida zelenila, zaklonjeni od buke i mirisa grada, Petar i Nina prvi put pogledaše u lice jedno drugom. Nisu govorili ništa, u očima je pisalo sve. Samo su

hodali, obično, kao deca koja postepeno upoznaju svet, bez potrebe da se o tome razmišlja i opisuje.

“Znaš“, kazao je Petar Nini, “možda zvuči glupo, ali čini mi se da sam čitav život čekao ovaj trenutak. Postojati, zajedno, samo tako, biti tu, biti daleko od onog kaveza”

“Uzeo si mi reči iz usta“, odgovori mu Nina i još čvršće steže njegovu ruku.

I kada je izgledalo da se vreme usporilo, da oboje traju u večnoj sadašnjosti, konačno prepušteni svojim malim, običnim životima, ispunjeni, začu se nekakav zvuk. To je bio Petrov mobilni telefon.

Petar se osvrnu oko sebe da vidi ko gazove. Bio je to starac Tomas. “Ovo je moj sused Tomas, sam je i bolestan, moram da mu se javim“, objasnio je Nini.

“Halo“, reče Petar.

Sa druge strane dopiralo je samo krckanje. “Halo“, ponovi Petar.

Ni drugi put veza nije bila bolja. “Sigurno smo izvan dometa mobilne telefonije“, pomisli Petar glasno.

Uplašio se od svog glasa, pogledao je oko sebe, dok je pokušavao da odgovori na telefon, zaostao je iza Nine koja se jedva nazirala u šipražju. Petar potrča koliko ga noge nose, ali se nekako sporo i nespretno probijao kroz vegetaciju. Ninu nije više video. Sav očajan, on povika: “Nina, Nina...”

Ali niko mu se ne odazva. Čula se samo neka muzika. “Sigurno kamperi“, pomisli Petar, “možda su je oni videli“. Ali ni od kampera ni traga ni glasa. Petar shvati da se nalazi u sredini nekakve pustinje prepune belog peska. Muzika je bivala sve jača.

Petar pogleda na gore. Nije bilo neba. “Nema neba, nestalo je“, zagrcnu se Petar od straha, ali mu se ceo prizor ipak učini nekako poznat. U magnovenju shvati da leži u svom krevetu, u svom stanu, a da muzika dopire sa televizora koji je sve vreme izgleda bio uključen.

Teturajući se, stigao je nekako do prozora. Napolju je bio dan, jutro. Slučajno je bacio pogled na svoje ruke, njima nije ništa nedostajalo, svi prsti bili su na broju. Okretao se oko sebe, gledao u sat, na sat, na kalendar, na ulicu....

“Pa ja sam spavao preko dvadesetpet sati, a spava mi se još i sada...“, češao se potpuno zapanjen. Bilo mu je žao što se probudio. Da je ostao da spava i da sanja, život sa Ninom bi mu bio mnogo lep.

Hodao je po stanu, u stomaku osećao je glad. Rešio je da sebi za doručak napravi kajganu. Otvorio je svoj hladnjak.. Isti je bio prazan. Moraće u prodavnicu. Obukao se na brzinu. Otvorio je kućna vrata i odmah ustuknuo. Ispred je ležao neki čovek. Mrtav čovek. Petar se uštinu za obraz. Mrtvi čovek je i dalje ležao tamo. Verovatno je već dugo mrtav. Mora biti da ga niko od stanara nije primetio, ili su ga primetili, ali nisu hteli

da se petljaju sa policijom. U svakom slučaju, izgledalo je da čovek nije slučajno tu, da je možda baš od Petra tražio pomoć dok je umirao. Te činjenice i opažanja teško su Petru dolazile do svesti, posle vlšenedeljne nesanice i maratonskog, omamljujućeg spavanja.

Čovek je u ruci još uvek stezao kutijicu sa lekovima. Bio je to Petrov sused, starac Tomas. U stvarnom životu, jedini Petrov prijatelj. Petar dodirnu starčevu ruku, bila je hladna. Svest o večnosti prodje Petrovim umom, ne samo da sa starcem neće razgovarati ove nedelje, ni sledećeg meseca, ni za godinu dana.. nego nikada, nikada više. Ovo tu, ovo telo, to nije bio njegov prijatelj, to je bio ostatak koji će nestati, njegov prijatelj od tog trenutka postojaće samo kao uspomena, samo kao Petrova uspomena koja će polako bledeti.

“Kao da ga nikada nije ni bilo“, pomisli Petar.

A onda, poče se dešavati nešto sasvim neobično - Petrovi mišići trzali su se nekontrolisano, bivalo mu je neponošljivo da tu dalje sedi. Kroz otvoren prozor čuli su se kamioni - sve je išlo svojim tokom i svet ljudi nije se ni na sekund zaustavio da ožali jednog od svojih. Petar skoči na noge. Tresao se. Noge se pokrenuše same. Poput bezumnika, kao divlja zver, jurio je hodnicima zgrade i ispuštao neartikulisane krike. Nijedna vrata se ne otvoriše, stanari su i tog jutra svi već bili na poslu.

Belo

Premda se Petru činilo da se od Tomasove smrti u njemu i oko njega sve promenilo, prizor koji je tog jutra zatekao na poslu bio nepromenjen, isti kao nedelju dana ranije, isti kao godinu dana ranije... Zaposleni su i dalje nemo gledali u monitore ili vukli i ispijali velike šolje kafe, ozbiljno diskutovali o poslu ili se nervozno i preglasno smejali svim već poznatim šalama.

Seo je na svoje mesto. Odmah ga je primetio mladi kolega Stefan i prišao Petrovom stolu.

“Dobro jutro, Petre, vidim, vratili ste se, nadam se da ste se ispavali”, pozdravio je Stefan.

“Dobro jutro, Stefane”

“Pa kako ste?”

“Nisam dobro, jutros sam našao mrtvog čoveka pred vratima”

“Neki klošar”

“Ne, moj sused i prijatelj Tomas, srčani bolesnik, tražio je izgleda pomoć od mene, ali ja sam se bio uspavao... zbog nesanice”

“Da, nesanica, sve u svemu, mora da je nezgodno. Ali sada ste opet tu... Ovde je vrlo dinamično. Dok ste bili na bolovanju mi smo vredno radili na projektu. Viktor nas je vodio, on je pravi lider. Jedva čekam da vidite rezultate...”

“Koje rezultate?”

“Pa ono sa ljudima. Radili smo eksperimente sa ljudima. Organizovali tehno žurke, emitovali određene ritmove, kondicionirali test uzorke, ispitivali kako se ti ljudi osećaju, pre i posle. Rezultati su obećavajući iako ima određenih izazova na koje treba odgovoriti..”

“U kom smislu?”

“U smislu da posle slušanja tehno muzike, većina ispitanika oseća tu nejasnu želju da se uključi, da postane deo neke celine, nekog imaginarnog Stroja, nivo njihovih dnevnih frustracija opada, poslušniji su, neki od njih nam čak opisuju slike savršenog mehanizma... Izlaganje tom ritmu postaje religiozni doživljaj, a u stvari, sve je pod kontrolom naučnika. Neverovatno ali istinito! I možda tehno muziku treba kao obaveznu uvesti u škole, u vrtiće... Ništa bolje ne usmerava pozitivno čoveka nego postojan, snažan mehanički ritam... A rezultati su inače toliko obećavajući da se gospodin Leon uplašio konkurencije, uništili smo sve rezervne kopije rezultata projekta. Sve je stavio na server, pod svojim nalogom, tako da njega morate da pitate, ako hoćete da vidite rezultate.”

Petar je ćutao. Osećao je kako ga ova Stefanova priča uvlači u tok, kako i sam postaje deo svega o čemu Stefan govori, kako polako zaboravlja na prošlost i sadašnjost i tone u neurotičnu budućnost nečijih suludih planova i ambicija.

“Jel' ima još nešto?” prekinuo je Stefana.

“Pa, ima, na mom ličnom planu, i tu je bilo uspeha, moram da vam se pohvalim da sam pronašao ženu svog života. Tako mi se čini.

“Ko je ta srećnica?”, upita ironično Petar, ali Stefan nije ništa primećivao:

“To je Gabrijela sa Unikokove farme kokošaka”

“Ah, da”, prizvao je Petar u sebi lik perspektivne, mlade naučnice.

“Ona je znate divna, tako je produhovljena. Bavi se “slobodnim penjanjem”, svira saksofon, piše poeziju koju objavljuje na internetu... Izmedju ostalog, za “Unikok” je uradila studiju o hormonima rasta. Znate, oni u hranu kokoškama i drugim životinjama dodaju hormone rasta što na nekim tržištima gde ljudi nisu navikli na taj ukus stvara nepotreban otpor, nepotrebno nerazumevanje. Recimo u nekim balkanskim zemljama potrošači nisu navikli na hormone u mesu, pa su odbijali Unikokove proizvode samo

zato što im meso navodno smrdi na hormone. E pa moja Gabrijela je otkrila da izlaganje kokošaka sistematskom stresu, nekoliko dana pred klanje otklanja taj miris iz mesa.... "Nekoliko dana pred klanje", objašnjavao je dalje Stefan, "kokoške se izlažu paljenju i gašenju naročito snažnih reflektora, to ih uznemirava, od frustracije više jedu, ali hormon stresa, adrenalin, poništava ukus hormona koji im Unikok stavlja u hranu. U tome je trik. Eto, to je moja Gabriela postigla, inače, divno se slazemo i imamo mnogo zajedničkih planova..."

"Da....", reče Petar zamišljeno. Činilo mu se da mu u grudima polako raste jedna velika crna rupa, praznina. Gledao je oko sebe, svima je bilo svejedno što je Tomas mrtav, svima je bilo svejedno za sve mrtve i za kokoške i za ljude i za sve ostalo što se drugima dešava.

I njemu je evo postepeno dok sluša Stefana bivalo svejedno. Tako to funkcioniše. Rutina ga je polako uvlačila u sebe, stvarala u njemu neku ugodnu tupost. Godine kondicioniranja u školi, na fakultetu gurale i kasnije na poslu su ga polako ali sigurno u stanje apsolutnog prihvatanja svega što se od njega zahteva. To je Proces, osećaj da samo radi ono što mora i što se mora....

"Moram da odem odavde, a kada, ako ne sada?", razmišljao je, gledajući svoje kolege, gledajući ih je kako nežno miluju tastature svojih kompjutera, hvatajući ih je u in flagranti odnosu sa njihovim monitorima i miševima... Osećao se da je na samoj granici da i sam potone.

A onda neko neobično osećanje počeo da ga obuzima. Divno, spasonosno osećanje. Drhtao je od tog osećanja.

Mržnja. Slepa, veličanstvena, moćna mržnja radjala se u Petru. Ne, nisu bili krivi visoki menadžeri. On, Petar je bio sam kriv, i Stefan je bio kriv i gospodin Vu, sadašnji Viktor i ostale njegove kolege bile su krive. Morao je da učini nešto protiv sebe i protiv njih. Prvenstveno protiv sebe, ali mora odmah da se reši Stefana...

"Idi Stefane sada, ostavi me na miru, nestani mi s očiju", bio je Petar izričlt.

"Pa zašto?", bio je uvredjen Stefan.

"Zato jer ne mogu više da te gledam", reče Petar umorno.

Širom otvorenih usta, sav bled od užasa, Stefan pogleda Petra a onda se okrete i brzo nestade negde medju kancelarijskim inventarom.

"Svinje...", procedi Petar kroz zube. Ponavljao je u sebi: "Svinje, svinje, crknite svinje". Brisao je žurno sadržaj svog kompjutera, sve iole upotrebljivo moralo je biti uništeno. I to delovanje mu se baš svidjalo, radovalo ga je, veselilo, kao nekada dok je bio još dete i dok se još uvek radovao, onako, sam od sebe, bez da to zna. Onda se seti glavnih podataka sa Projekta koji su bili na mrežnom serveru, ali kada je pokušao da im pristupi, kompjuter ga je odbijao - izgleda da je gospodin Leon učinio projekat dostupan jedno samom sebi.

“Svinja, Leon svinja”, pomisli Petar, i odmah se nasmeja, skoro viknu od radosti, setio se da je jednom slučajno video lozinku gospodina Leona, svinjsku lozinku, “budisvinjaod24”. Upisao je mrežni username “LeonDeKruger“, a zatim lozinku “budisvinjaod24”. Na ekranu se ukaza poznata struktura direktorijuma, svi podaci vezani za “Unikokov” projekt, svi grafici, svi rezultati, sve frekvencije, opisi merenja na farmama. Reakcije kokošaka, nivoi stresa, granice bola, granice smrtnosti, procenti, analize, reakcije ispitanika, ankete, podaci koje su dodali Stefan i Viktor, ugovori koje je sastavio gospodin Leon... Sva ta hrpa podataka živela je na diskovima servera, naizgled mimo stvarnosti, naizgled akademski pasivna, imala je ipak moć da u dobro dresiranim rukama stručnjaka ozledi, uvredi ili čak da ubije....

Bez razmišljanja Petar je izdao komandu za brisanje. Zamišljao je kako se glave diskova na serveru užurbano kreću, kako veselo skaču sa staze na stazu magnetnog diska, kako se nešto menja u magnetnom polju, i gle, za tili čas od projekta ne ostade ništa.

“Kao da ničeg nije nikada ni bilo”, pomislio je. Zaista sav taj minuli rad, sva patnja ljudi i životinja, sav besmisao, bili su kondenzovani u tom “digitalnom dvorcu”, koji se za nekoliko milisekundi srušio kao kula od karata.

Nekako olakšan, Petar je ustao i ugasio računar. Ostao je da sedi nekoliko trenutaka gledajući u crn, prazan ekran. To je tako smirivalo, to je tako prijalo. Posle nekoliko minuta nekakav žamor počeo da ispunjava prostoriju. Pogledao je okolo. Prvo glave, a zatim i tela zaposlenih počinjala su da se cimaju, odstupajući od svog uobičajenog, statičnog, pogurenog stava. Videlo se kako jedan mladi kolega Jan zabrinuto vrti glavom, kako ponavlja komande svom računaru koji nikako nije činio ono što se od njega zahtevalo. Jan je potražio Ludviga, Ludvig Borisa, Boris Renea, Rene Katarinu, Katarina Stefana... Sve se raspadalo, njihov svet se raspadao. Neko onda iznenada potrča sav užurban kroz prostoriju i zaustavi se pored Viktorovog stola. Ovaj smesta ustade, prvi put, na njegovom licu Petar ugleda grč očaja, ne više onaj dvosmisleni, ledeni konfučijanski osmeh. Viktor je bio vrlo bleđ, drhtao je i usna mu se tresla dok je izdavao neka nepovezana i panična naredjenja. Neko drugi je opet vikao da treba pozvati gospodina Leona, treći histerični glas je za sve optuživao kompjuterske viruse i hakere....

Petar polako odšeta do vrata. Još jednom pogleda prostoriju u kojoj je proveo tolike godine. Kao zločinac, ili žrtva, ili kao saučesnik? Nije znao, osećao je i dalje krivicu, ali ne više i onaj dnevni stid zbog sopstvene poslušnosti koji ga je ranije toliko razjedao. Otvorio je vrata kancelarije i izašao. Vazduh napolju je bio tako svež i čist. Padao je sneg. Petar se poigravao sitnim pahuljama i nosio ih na sve strane, onako majušne i lake.

“Kakav radostan dan”, pomisli Petar.

Bura

Dolazeći odnekud iz beskrajna, skoro potpuno crni valovi, posuti penom, besno su se približavali obali i bezumno udarali u lukobran. Ledeni vetar je zavijao noseći snežne pahuljice koje su razuzdano letele na sve strane, padajući na kraju u mračni okean, nestajući bez traga. Uskovitna voda se povlačila, otkrivajući oštre, crne hridine, povlačila se kao da odlazi zauvek, a onda bi se, noseći penu, vraćala, teška i neumoljiva. Prelivala se i rasla, tekla i rušila. Kao besan pas, propinjala se preko stena i lukobrana, željna da potopi i preplavi zemlju, da je pokrije, da ne ostavi ništa što nije ono samo, ta velika jednina, to beskrajno more...

Jedan čovek stajao je na obali. Bio je okrenut licem ka okeanu kao da što više tog besa, te divljine mora, želi da doživi i upije u sebe. Bio je to Petar. Tog jutra podigao je sav novac koji je imao, obukao se, ručao u jednom od boljih restorana i došao ovamo vodjen nekim svojim nejasnim instinktom. To je bio kraj, najsevernija tačka, Unije, kapija Severnog masiva, predvorje arhipelaga pustih, kamenitih ostrva, na kojima raste samo mahovina i gnezde se morske ptice. Tako su barem mislili oni sa dozom romantike. Oni realniji, govorili su sa puno cinizma o naftnim bušotinama, o fabrikama za preradu haringi, o (ilegalnom) lovu na kitove i nadasve o turističkoj destinaciji na koju su hrlili novoporinuti "cruise" brodovi prepuni veselih turista, željnih da vide, dotaknu i zagade poslednje "netaknute" kutke planete...

"Negde", pomisli Petar, "negde, mora da postoji izlaz". Iza njega videla su se svetla Grada. Tamo su bile kompanije, univerziteti, ludnice i zatvori. Civilizovani svet u kome više nije mogao da opstane i da se vrati u njega. Tamo, ispred, divljina i sloboda u kojoj ne bi znao kako da preživi...

Petar stisnu pesnice i iz grla mu se izvi strašan krik. Krik divlje životinje koja je izgubila svoje stanište. Krik iz kaveza, iz sveta koji je kavez.

More je nastavilo da se peni, vetar je nastavio da huči.

"Naravno da me niko ne čuje, naravno", nasmeja se Petar i činilo mu se da je odavno nadživeo svoj stid.

Marko Car, Eindhoven
2006. - 2007.